

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel. 02/289.76.11
Fax 02/289.76.99

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

VOORSTEL

(C)020606-CREG-90

van

'koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas'

gedaan met toepassing van artikel 15/5, §3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

6 juni 2002

VOORSTEL

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) heeft een voorstel van koninklijk besluit opgesteld betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas.

Artikel 15/5, §3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, ingevoegd door artikel 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten en gewijzigd door artikel 5 van de wet van 16 juli 2001 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 betreffende het voorlopige systeem tot dekking van de werkingskosten van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), bepaalt dat de Koning, op voorstel van de CREG, een gedragscode vaststelt om de toegang tot de vervoersnetten te regelen.

Het voorstel werd overgemaakt aan de Algemene Raad van de CREG op 22 april 2002. Het werd besproken in de werkgroep "Gedragscode" van de Algemene Raad die vergaderde op 30 april 2002 en op 7 mei 2002. Op basis van deze vergaderingen stelde de werkgroep een ontwerp van advies op dat besproken werd door de Algemene Raad tijdens haar vergadering van 15 mei 2002.

Op zijn vergadering van 6 juni 2002 heeft het Directiecomité van de CREG beslist het hierna volgend voorstel in te dienen dat het positief advies verkregen heeft van de Algemene Raad. Dit voorstel bevat twee delen en een bijlage.

In het eerste deel worden enkele algemene opmerkingen geformuleerd en wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste thema's die in het voorstel van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas worden behandeld.

Het tweede deel formuleert bijzondere opmerkingen over de artikelen van het voorstel van koninklijk besluit.

De bijlage tenslotte omvat de tekst van het voorstel van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Het voorstel van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas (hierna 'besluit'), geeft uitvoering aan artikel 15/5, §3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna 'gaswet'), ingevoegd door artikel 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (hierna 'wet van 29 april 1999') en gewijzigd door artikel 5 van de wet van 16 juli 2001 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 betreffende het voorlopige systeem tot dekking van de werkingskosten van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) (hierna 'wet van 16 juli 2001').

De CREG merkt op dat het koninklijk besluit van 21 september 2000 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van sommige bepalingen van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten de datum van de inwerkingtreding van het eerste en tweede lid van artikel 15/5, §3, van de gaswet heeft bepaald. Het koninklijk besluit van 12 september 2001 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van sommige bepalingen van de artikelen 3, 9, 11, 12, 19, 20, 21, 27 en 28 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten doet hetzelfde voor het derde lid van dit artikel, althans voor wat de leveringsvergunningen betreft. Artikel 70, 3°, van het koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen regelt de inwerkingtreding van het derde lid van artikel 15/5, §3, van de gaswet, wat de vervoersvergunningen betreft.

2. Artikel 15/5, §1, van de gaswet bepaalt dat "de in aanmerking komende afnemers en, voor hun leveringen aan in aanmerking komende afnemers, de houders van leveringsvergunningen (...) toegang (hebben) tot elk vervoersnet op basis van de tarieven, vastgesteld overeenkomstig §2, met het oog op de uitvoering van hun contracten voor de levering van aardgas". We stellen echter vast dat een gasonderneming die enkel aardgas verdeelt maar niet levert, volgens deze bepaling haar toegang tot het vervoersnet als dusdanig niet kan afdwingen. Dit type van gasonderneming vervult nochtans een taak die bij ieder gastransport voorkomt. Dergelijke gasonderneming is te vergelijken met een reisagentschap dat zelf geen vervoer noch verblijfdiensten organiseert, maar de nodige

diensten combineert in functie van de behoeften van zijn klant. Deze gasonderneming staat in de gaswereld bekend onder de Engelse benaming “*shipper*”. Als netgebruiker sluit de “*shipper*” vervoersovereenkomsten af en zal hij in opdracht van eender welke afnemer zorgen voor de verdeling van zijn aardgas, vaak over verschillende vervoersnetten heen, eventueel met inbegrip van de distributienetten. Hierbij zal het de taak van de “*shipper*” zijn om de regels inzake nominatie, hernominatie, netevenwicht, flexibiliteit, enz... ten opzichte van de vervoersonderneming voor zijn rekening te nemen. Hierbij kan hij zelf eigen flexibiliteitsdiensten ontwikkelen en aan de afnemers aanbieden.

Deze taak kan ook door een eindafnemer, distributieonderneming of leveringsonderneming uitgevoerd worden. Toch heeft de Engelse wetgever, waar de liberalisering een tiental jaren vroeger gestart is, het nodig geacht om de toegang voor deze afzonderlijke categorie van netgebruikers mogelijk te maken. Deze aardgasverdelers, die zich in eerste instantie toespitst op het aanbieden van vervoer van aardgas en alle daarbij horende vervoersdiensten zonder zelf actief te zijn op de commerciële markt van aardgaslevering, bestaat bovendien reeds in het Belgisch aardgasvervoersnet. Als voor de hand liggend voorbeeld heeft men Distrigas & C°, een volle dochteronderneming van Distrigas NV, die voor de doorvoer van aardgas via de vTn/rTr-leiding de rol van “*shipper*” op zich neemt.

Het is dus noodzakelijk dat deze categorie van ondernemingen ook in België recht heeft op toegang tot het vervoersnet. Hiertoe dient de eerste zin van artikel 15/5, §1, van de gaswet als volgt te worden gewijzigd :

“De in aanmerking komende afnemers en, om de levering aan in aanmerking komende afnemers mogelijk te maken, de gasondernemingen hebben toegang tot elk vervoersnet op basis van de tarieven vastgesteld overeenkomstig §2.”

In afwachting van deze wetswijziging is het mogelijk dat de betrokken vervoersonderneming deze categorie van netgebruikers de toegang tot het vervoersnet ontzegt. Op grond van de huidige versie van het hierboven vermelde artikel van de gaswet hebben de “*shippers*” geen recht van toegang. Aan de andere kant verbiedt dit artikel de vervoersonderneming niet om “*shippers*” wel toegang te verlenen. De “*shippers*” bevinden zich derhalve in een rechtsonzekere situatie.

De CREG acht de kans echter klein dat een vervoersonderneming de toegang tot haar vervoersnet zal weigeren aan deze categorie van netgebruikers. In elk geval zal de CREG controleren dat de vervoersondernemingen terzake niet discrimineren.

3. De CREG is van mening dat de gedragscode betrekking heeft zowel op het vervoer als op de doorvoer van aardgas.

De wet van 29 april 1999 beoogt de omzetting van de richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (hierna 'de gasrichtlijn'). De gasrichtlijn is een 'tweede fase'-richtlijn. De 'eerste fase'-richtlijn is de Richtlijn 91/296/EG van de Raad van 31 mei 1991 betreffende de doorvoer van aardgas via de hoofdnetten (hierna 'de doorvoerrichtlijn'). De gasrichtlijn gaat een stap verder inzake het creëren van een interne markt voor aardgas dan de doorvoerrichtlijn. Het is niet omdat een doorvoerrichtlijn voor aardgas bestaat dat de gasrichtlijn niet eveneens betrekking heeft op doorvoer van aardgas.

Dat de Belgische wetgever wel degelijk gemeend heeft dat de tweede fase-richtlijn betrekking heeft op de doorvoer is vooreerst af te leiden uit de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna 'de elektriciteitswet'). De elektriciteitswet beoogt de omzetting van de richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, die gelijkaardig is aan de latere gasrichtlijn. In artikel 15, §3, van de elektriciteitswet worden de contracten voor transit uitdrukkelijk aan onderhandelde toegang onderworpen. Het technisch reglement is overigens eveneens van toepassing op transit, gelet op de definitie van 'transmissienet' in artikel 2, 7°, van de elektriciteitswet.

De afwezigheid van een uitdrukkelijke bijzondere behandeling van de doorvoer in de wet van 29 april 1999 wat betreft de organisatie van toegang, brengt met zich mee dat de regels betreffende de toegang tegelijkertijd van toepassing zijn op het binnenlands vervoer en op de doorvoer van aardgas. Aangezien de gedragscode het juridisch kader vaststelt waarbinnen de onderhandelingen omtrent de toegang tot de vervoersnetten moeten plaatsvinden, is zij derhalve zowel op het binnenlands vervoer als op de doorvoer van aardgas van toepassing.

Aangezien de gaswet terzake duidelijk is, heeft zij absolute voorrang op de parlementaire voorbereiding ervan. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie kan de voorbereiding van een wet immers niet worden aangevoerd tegen de klare en duidelijke tekst ervan.¹

4. De CREG gaat ervan uit dat de gedragscode van openbare orde is aangezien ze fundamentele regels bevat met betrekking tot de organisatie van de gasmarkt. Dit houdt niet de automatische ontbinding van bestaande vervoerscontracten in, doch wel de onmiddellijke

¹ Cass. AR C.94.0035.F, 22 december 1995, *A.J.T.*, 1995-1996, 369, noot HENS, T.; Cass. , 22 december 1994, *T.Not.*, 1995, 523.

toepasbaarheid van de gedragscode. Bepalingen in de bestaande vervoerscontracten die strijdig zijn met de gedragscode zullen als onbestaande worden beschouwd.

5. Op 19 oktober 2000 heeft de CREG een voorstel van gedragscode² aan de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling voorgelegd. Paragraaf 4 van dit voorstel merkt op dat het voorstel geschreven was in de optiek van een onderhandelde toegang voor derden en dat het zou moeten gewijzigd worden indien de gaswet zou overgaan tot een gereguleerde toegang. Op 16 juli 2001 is de gaswet gewijzigd waardoor een hybride systeem van onderhandelde toegang met gereguleerde tarieven ingevoerd wordt.

Na oktober 2000 hebben zich echter ook andere feiten voorgedaan die een invloed hebben op de gedragscode. In maart 2001 heeft de Europese Commissie een ontwerp van richtlijn goedgekeurd tot wijziging van de gasrichtlijn. Op 13 december 2001 heeft de CREG een voorstel geformuleerd betreffende de tariefstructuur voor het gasvervoer³. In februari 2002 werd op het Forum van Madrid een tekst goedgekeurd die heel nauw verband houdt met de gedragscode : "*Guidelines for Good Practice*". Dit laatste adviesdocument is het resultaat van een overleg tussen alle belanghebbende partijen op Europees niveau over minimum regels inzake gasvervoer die niet in de gasrichtlijn gedetailleerd worden maar die er redelijkerwijze uit voortvloeien. Op een aantal belangrijke punten gaat de gaswet echter verder, bijvoorbeeld door toegang voor derden te verlenen tot alle opslaginstallaties.

Rekening houdend met voornoemde gebeurtenissen werd het besluit ten opzichte van het in oktober 2000 door de CREG voorgelegde voorstel van gedragscode, grondig aangepast, herschikt en uitgebreid. In hoofdstuk 1 van het besluit werden omwille van de duidelijkheid een groot aantal bijkomende termen gedefinieerd. In hoofdstuk 2 van het besluit werden een aantal belangrijke algemene principes uitgewerkt inzake netevenwicht, interoperabiliteit en het ter beschikking stellen van verschillende soorten capaciteit. Verder wordt de vervoersonderneming, naast de opstelling van haar belangrijkste voorwaarden, tevens verplicht tot het opstellen van een indicatief vervoersprogramma. Voor wat betreft de procedure voor het verkrijgen van toegang tot een vervoersnet werd in hoofdstuk 3 van het besluit, naast de onderhandelde toegang tot het vervoersnet, een automatisch reserveringssysteem en, desgevallend, een samenwerking met een beurs voor capaciteit voorzien. Hoofdstuk 3 van het in oktober 2000 door de CREG voorgelegde voorstel van

² CREG, voorstel C 2000/003-D van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas, 19 oktober 2000.

³ CREG, voorstel (C)011213-CDC-48, van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied, 13 december 2001.

gedragscode werd geschrapt: de basisprincipes inzake facturatie werden herschreven en verplaatst naar hoofdstuk 9 van het besluit en de bepalingen inzake tarifiering worden behandeld in het voorstel van de CREG van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur van 13 december 2001. De bepalingen opgenomen in hoofdstuk 4 van het in oktober 2000 door de CREG voorgelegde voorstel van gedragscode² inzake netevenwicht, gebruik van opslag, onderbrekingen, reducties en metingen werden hernomen in hoofdstuk 8 van het besluit en daar verder uitgewerkt. In hoofdstuk 8 van het besluit werden, naast voornoemde voorschriften, bepalingen voorzien inzake nominaties en hernominaties, toewijzing van aardgas, afwijkingen en niet-respecteren van het netevenwicht, aansluitprocedure en netwerkcode. De maatregelen ter voorkoming van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers werden opgenomen in hoofdstuk 6 van het besluit en verder aangevuld met bepalingen inzake het congestiebeleid en het vervoerscontract.

6. Bij het zoeken naar een oplossing voor de congestie die bestaat bij de ondergrondse opslagcapaciteit in België, denkt men spontaan aan een systeem van veilingen aangezien dit een uitstekende manier is om de schaarse capaciteit op een eerlijke en niet-discriminatoire wijze te verdelen tussen de netgebruikers.

De CREG is van mening dat een wetswijziging zich opdringt teneinde veilingen voor capaciteit mogelijk te maken.

7. In het besluit wordt de problematiek van het laagcalorisch aardgas niet specifiek behandeld. De CREG verwijst in dit verband naar een studie die, zoals aangekondigd in het kader van het indicatief plan voor de bevoorrading in aardgas opgesteld in uitvoering van artikel 15/13 van de gaswet, de problematiek van het laagcalorisch aardgas en de bijzondere rol van de vervoersondernemingen om de concurrentie in dit marktsegment te stimuleren, gedetailleerd zal behandelen. Bij de opstelling van het besluit werd evenwel rekening gehouden met deze problematiek zodat eventuele voorstellen en oplossingen die voortvloeien uit de studie, in principe geen wijzigingen of aanpassingen van het besluit zouden vergen.

8. Het besluit bestaat uit 13 hoofdstukken die uitvoering geven aan de verschillende punten opgesomd in artikel 15/5, §3, tweede lid, van de gaswet. Het eerste hoofdstuk bevat de definities van de in het besluit gebruikte termen. De termen bepaald in artikel 1 van de gaswet worden aangevuld met enkele bijkomende definities, waarbij onder andere rekening werd gehouden met de definities gebruikt in het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de

toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas, in het voorstel van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied⁴ en deze in de gasrichtlijn of in het ontwerp van richtlijn tot wijziging van de gasrichtlijn.

9. Het tweede hoofdstuk van het besluit draagt het opschrift 'algemene principes en belangrijkste voorwaarden'.

De algemene principes hebben betrekking op de exploitatie van het vervoersnet, de interoperabiliteit, het aanbieden van vervoersdiensten en het principe van transparantie en niet-discriminatie. Deze principes dient de vervoersonderneming te eerbiedigen bij het opstellen van het indicatief vervoersprogramma dat de diensten beschrijft die worden aangeboden door de vervoersonderneming en de wijze waarop deze diensten worden toegewezen aan de netgebruiker. Het gaat derhalve om basisprincipes betreffende de verplichtingen van de vervoersondernemingen inzake toegang en gebruik van het vervoersnet, dewelke hun rechtsgrond vinden in artikel 15/5, §3, tweede lid, 7° en 9°, van de gaswet. De andere basisverplichtingen voortvloeiend uit voormeld artikel zijn specifiek van aard en worden opgenomen in hoofdstuk 8 van het voorstel.

10. Hoofdstuk 3 van het besluit heeft betrekking op artikel 15/5, §3, tweede lid, 1°, 2° en 4°, van de gaswet en omvat de procedures en nadere regels voor de aanvraag van toegang tot het vervoersnet, de gegevens die de netgebruikers aan de vervoersondernemingen moeten verstrekken en de termijnen waarbinnen de vervoersondernemingen moeten antwoorden op de aanvragen van toegang tot hun net. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de primaire en secundaire markt. Op de secundaire markt, die niet gereguleerd is, zijn het de netgebruikers die de hen toegewezen capaciteit en flexibiliteit kunnen verhandelen.

Hoofdstuk 3 omvat drie afdelingen. Afdeling 1 behandelt de toegang tot de primaire markt via het automatisch reserveringssysteem dat op elk ogenblik van elke dag via elektronische weg ter beschikking staat van de netgebruiker en meer in het bijzonder de toegangsprocedure, de gegevens die de netgebruikers aan de vervoersonderneming moeten verstrekken en de daaraan verbonden termijnen. De netgebruiker vraagt toegang tot het reserveringssysteem en kan, van zodra hij ingeschreven is, het automatisch reserveringssysteem raadplegen voor informatie, prijsoffertes en reservering van capaciteit en flexibiliteit. Via dit automatisch

⁴ CREG, voorstel (C)011213-CDC-48, van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied, 13 december 2001.

reserveringssysteem biedt de vervoersonderneming tevens de niet-genomineerde capaciteit aan als onderbreekbare capaciteit voor de daaropvolgende dag.

Afdeling 2 behandelt de onderhandelde toegang tot het vervoersnet. De netgebruiker die geen gebruik wenst te maken van het automatisch reserveringssysteem of geen toegang krijgt tot het vervoersnet op basis van dit systeem, kan op basis van onderhandelingen met de vervoersonderneming toegang vragen tot het vervoersnet. Artikel 15/5, §1, tweede lid, van de gaswet voorziet immers dat, zonder afbreuk te doen aan de bepalingen betreffende de gereguleerde tarieven, over de toegang tot het vervoersnet te goeder trouw wordt onderhandeld. Het automatisch reserveringssysteem waarvan sprake in afdeling 1 doet geen afbreuk aan het principe van onderhandelde toegang, doch is ontworpen als dienst naar de netgebruikers toe om in een aantal standaardsituaties een vlottere toegang tot het vervoersnet te voorzien.

Afdeling 3 behandelt de secundaire markt. Als algemene regel geldt dat de vervoersonderneming alle vervoersdiensten op de primaire markt moet aanbieden. Wanneer een beurs voor capaciteit bestaat, ondersteunt de vervoersonderneming de verhandelbaarheid van de capaciteit en de flexibilitiediensten met als doel de liquiditeit te bevorderen. Het begrip 'secundaire markt' is ruimer dan het begrip 'beurs', aangezien de netgebruikers op de secundaire markt rechtstreeks met elkaar in contact kunnen treden om capaciteit te verhandelen.

11. Hoofdstuk 4 van het besluit heeft betrekking op de punten vermeld in artikel 15/5, §3, tweede lid, 5° en 7°, van de gaswet en omvat de gegevens die de vervoersondernemingen moeten verstrekken aan de netgebruikers teneinde discriminatie te voorkomen bij de aanvraag van toegang tot het vervoersnet door de netgebruikers. Dit hoofdstuk bevat dus tevens basisprincipes betreffende de verplichtingen van vervoersondernemingen voor de toegang tot hun betrokken vervoersnet.

De informatie die de vervoersondernemingen moeten verstrekken aan de netgebruikers heeft als doel de transparantie te bevorderen en discriminatie te voorkomen bij de aanvraag van toegang tot het vervoersnet door de netgebruikers. Om het doelmatig handelen van de netgebruiker te bevorderen, is het nodig dat hij tijdig beschikt over voldoende en correcte informatie inzake de door de vervoersonderneming aangeboden vervoersdiensten en inzake het door haar beheerde vervoersnet. Omdat de netgebruikers op grond van deze informatie in staat worden gesteld om doelmatiger te handelen, is het voor de vervoersonderneming tevens mogelijk om efficiënter te investeren.

Hoofdstuk 4 omvat twee afdelingen. Afdeling 1 behandelt de algemene informatie die de vervoersonderneming moet verstrekken. Afdeling 2 behandelt de informatie die de vervoersonderneming moet verstrekken inzake het vervoersnet. De informatie waarvan sprake in dit hoofdstuk wordt aan de netgebruiker ter beschikking gesteld via de website van de vervoersonderneming, met uitzondering van de informatie bedoeld in de artikelen 35 en 40 van het besluit. Het is de vervoersonderneming uiteraard toegestaan om nog meer informatie te publiceren dan deze waartoe ze door het besluit verplicht wordt. Hierbij denken we onder meer aan weersvoorspellingen, temperatuurevolutions, informatie omtrent congestie van het vervoersnet, stromingsrichtingen, meetinformatie en informatie omtrent gaskwaliteit.

12. Hoofdstuk 5 van het besluit heeft betrekking op artikel 15/5, §3, tweede lid, 3°, van de gaswet en behandelt de voorzorgsmaatregelen die door de vervoersondernemingen moeten worden genomen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de commerciële gegevens betreffende de netgebruikers. De vervoersonderneming dient de gegevens verstrekt door de netgebruikers met de grootst mogelijke vertrouwelijkheid te behandelen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen geïntegreerde en niet-geïntegreerde vervoersondernemingen. De vervoersonderneming stelt een huishoudelijk reglement op en deelt dit mee aan al haar medewerkers en neemt de nodige maatregelen om de toepassing ervan te verzekeren. Het huishoudelijk reglement vormt samen met de interne en externe beleidsregels het nalevingprogramma waarvan sprake in hoofdstuk 6 van het besluit.

Bij de redactie van hoofdstuk 5 heeft de CREG toegezien op de verenigbaarheid met artikel 15/5, §4, van de gaswet.

13. Hoofdstuk 6 van het besluit heeft betrekking op artikel 15/5, §3, tweede lid, 5°, van de gaswet en behandelt de maatregelen ter voorkoming van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers.

De vervoersonderneming dient een actief intern en extern beleid van niet-discriminatie en transparantie te voeren. De interne en externe beleidsregels vormen samen met het huishoudelijk reglement waarvan sprake in hoofdstuk 5, het nalevingprogramma. De vervoersonderneming stelt een nalevingfunctionaris aan die toeziet op de naleving van het voornoemde programma.

De vervoersonderneming voert een actief congestiebeleid gericht op de maximale benutting van alle bruikbare capaciteit en op het tijdig opsporen van mogelijke punten van verzadiging. Dit beleid is erop gericht een objectief en niet-discriminair systeem in te stellen om bij congestie de schaarse capaciteit te verdelen tussen de netgebruikers en is derhalve een

maatregel ter voorkoming van discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers.

Dit congestiebeleid wordt uitgewerkt in het indicatief vervoersprogramma waarvan sprake in hoofdstuk 2 van het besluit.

In het kader van dit congestiebeleid kan de vervoersonderneming de netgebruiker verplichten om niet-gebruikte toegewezen capaciteit aan haar over te dragen. Het congestiebeleid en de daarmee verbonden contractuele bepalingen figureren in de belangrijkste voorwaarden waarvan sprake in hoofdstuk 2 van het besluit.

Verder mag het vervoerscontract geen bepalingen bevatten die de marktwerking en de verhandelbaarheid van capaciteit kunnen belemmeren.

14. Hoofdstuk 7 van het besluit heeft betrekking op artikel 15/5, §3, tweede lid, 6°, van de gaswet en behandelt de minimumvereisten inzake de administratieve en operationele scheiding tussen de functies van aardgasvervoer en levering van aardgas binnen de geïntegreerde vervoersonderneming.

De geïntegreerde vervoersonderneming stelt daartoe een organisatieplan op dat moet worden goedgekeurd door de CREG. De nalevingfunctionaris waarvan sprake in hoofdstuk 6, moet de opvolging van dit organisatieplan garanderen.

15. De gaswet bevat geen enkele bepaling om de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de vervoersondernemingen te waarborgen zoals in artikel 9 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt voorzien is. Toen de gaswet geschreven werd, was het geïnterconnecteerd vervoersnet in handen van een geïntegreerde vervoersonderneming en volstond de bepaling van artikel 15/5, §3, tweede lid, 6°, van de gaswet. Sinds haar splitsing in november 2001 is de belangrijkste vervoersonderneming niet meer geïntegreerd, maar heeft ze wel dezelfde aandeelhoudersstructuur en een identiek directiecomité als de leveringsonderneming. De CREG zal een studie maken teneinde na te gaan of een wijziging van de gaswet een juridische unbundling verplicht kan stellen.

16. Hoofdstuk 8 van het besluit heeft betrekking op artikel 15/5, §3, tweede lid, 7° en 9°, van de gaswet en behandelt de basisprincipes betreffende de rechten en de verplichtingen van de vervoersondernemingen en de netgebruikers voor de toegang tot en het gebruik van het betrokken vervoersnet.

Hoofdstuk 8 omvat negen afdelingen en behandelt achtereenvolgens de basisprincipes betreffende de rechten en de verplichtingen van de vervoersondernemingen en de

netgebruikers inzake het netevenwicht, de nominaties en hernominaties, de toewijzing van aardgas, de afwijkingen en het niet-respecteren van het netevenwicht, het gebruik van opslag- en LNG-installaties, de onderbrekingen en reducties, de metingen op het vervoersnet, de aansluitingsprocedure en de netwerkcode.

De vervoersonderneming dient deze basisprincipes betreffende de rechten en de verplichtingen van de vervoersondernemingen en de netgebruikers uit te werken in een netwerkcode die door de CREG moet worden goedgekeurd. De netwerkcode bevat alle regels met betrekking tot het gebruik en de werking van het automatisch reserveringssysteem en het verband met de secundaire markt waarvan sprake in hoofdstuk 3 van het besluit. Elke wijziging van de netwerkcode wordt door de vervoersonderneming ter consultatie voorgelegd aan de gebruikers van het automatisch reserveringssysteem en ter goedkeuring aan de CREG.

17. Hoofdstuk 9 van het besluit heeft betrekking op artikel 15/5, §3, tweede lid, 8°, van de gaswet en behandelt de basisprincipes inzake facturatie. Dit hoofdstuk handelt niet over de prijszetting aangezien dit onderwerp behandeld wordt in het voorstel van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied⁵, maar beperkt zich tot de basisprincipes inzake facturatie die nodig zijn om een transparante marktwerking te verzekeren.

18. De hoofdstukken 10, 11, 12 en 13 van het besluit hebben respectievelijk betrekking op de strafbepalingen, de overgangsbepalingen, de wijzigingen aan het koninklijk besluit van 16 november 2001 tot bepaling van de procedureregels voor de Geschillenkamer en de diverse bepalingen.

De overgangsbepalingen, opgenomen in hoofdstuk 11 van het besluit, omvatten de door de vervoersondernemingen te respecteren termijnen inzake de opstelling en goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden en het indicatief vervoersprogramma bedoeld in hoofdstuk 2 van het besluit, de aanstelling van een nalevingfunctionaris, bedoeld in hoofdstuk 6 van het besluit, het opstellen en de goedkeuring van het organisatieplan bedoeld in hoofdstuk 7 van het besluit en de opstelling en de goedkeuring van de netwerkcode bedoeld in hoofdstuk 8 van het besluit.

⁵ CREG, voorstel (C)011213-CDC-48, van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied, 13 december 2001.

Het *use-it-or-lose-it* principe zoals uitgewerkt in hoofdstuk 6 van het besluit, laat de noodzaak zien om de mogelijkheid van zowel vrijwillige als gedwongen tussenkomst in te bouwen in de procedure voor de Geschillenkamer. Om deze reden voorziet hoofdstuk 12 van het besluit in de nodige wijzigingen aan het koninklijk besluit van 16 november 2001 tot bepaling van de procedureregels voor de Geschillenkamer.

De diverse bepalingen, opgenomen in hoofdstuk 13 van het besluit, regelen de inwerkingtreding van het automatisch reserveringssysteem bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 1, en van de bepalingen betreffende het aanbieden van capaciteit voor de daaropvolgende dag op de primaire markt overeenkomstig artikel 8, §§2 en 3. Daarnaast werd de mogelijkheid voorzien voor de CREG om in de tijd begrensde afwijkingen toestaan op de termijnen bedoeld in de artikelen 12, 16, 20, 21, 22, 31 en 53.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Hoofdstuk 1 : Definities

Artikel 1

19. Naast de termen bepaald in artikel 1 van de gaswet definieert artikel 1 van het besluit een aantal bijkomende termen en concepten. In dit artikel worden onder andere de termen opslag, opslaginstallaties en LNG-installaties gedefinieerd. Daarnaast wordt de term capaciteit in al zijn vormen gedefinieerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vaste, niet-vaste en onderbreekbare capaciteit. Vaste capaciteit is de capaciteit die contractueel onvoorwaardelijk verzekerd wordt door de vervoersonderneming. De netgebruiker is ten allen tijde, met uitsluiting van gevallen van overmacht, zeker van de hem toegewezen vaste capaciteit. Niet-vaste capaciteit kan omgerekend worden in een component vaste en een component onderbreekbare capaciteit. Onderbreekbare capaciteit is een extreme vorm van niet-vaste capaciteit. De definitie van de term toegewezen capaciteit als deel of geheel van de gevraagde capaciteit dat door de vervoersonderneming wordt vastgelegd in het vervoerscontract, impliceert dat capaciteit die door de netgebruiker wordt teruggegeven aan de vervoersonderneming op basis van de daartoe voorziene bepalingen in het vervoerscontract, niet meer beschouwd wordt als toegewezen capaciteit . De netgebruiker heeft immers voor dat stuk capaciteit zijn vervoerscontract opgezegd en bijgevolg is deze capaciteit niet meer toegewezen. Voor wat betreft het netevenwicht zijn de definities van de termen balanceringsperiode en tolerantiewaarden opgenomen. Verder werden een aantal termen gedefinieerd die verband houden met het congestiemanagement. Voor wat betreft de reservering van capaciteit zijn tevens de definities opgenomen van de termen capaciteitstoewijzingsregels, primaire en secundaire markt. De definitie van de term vervoersdienst omvat zowel de termen basisdiensten en complementaire diensten als de term supplementaire diensten zoals bepaald in het koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake tarieven en boekhouding van aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied, 15 april 2002 (hierna, “koninklijk besluit betreffende de tariefstructuur” genoemd).

Hoofdstuk 2 :
Algemene principes en belangrijkste voorwaarden

Artikel 2

20. Artikel 2 van het besluit verplicht de vervoersonderneming haar vervoersnet te beheren op een efficiënte wijze en in te staan voor het netevenwicht en de handhaving van de systeemintegriteit. De CREG stelt hier voor een inspanningsverbintenis op te leggen, van daar de uitdrukking “met alle redelijke middelen”.

Deze verplichting kan niet beperkt worden tot het inzetten door de vervoersonderneming van de “haar ter beschikking gestelde middelen”. Binnen de wettelijke bepalingen beschikt de vervoersonderneming gewoonlijk over een keuzemogelijkheid om verschillende middelen in te zetten. Gewoonlijk bestaan er alternatieve of complementaire technieken om een probleem op te lossen. Aangezien de vervoersonderneming uiteindelijk zelf beslist over welke middelen zij beschikt, zou dit betekenen dat zij onrechtstreeks zou beslissen hoever haar verplichtingen strekken.

21. De verwezenlijking van het netevenwicht impliceert dat binnen de balanceringsperiode de hoeveelheid aardgas die de netgebruikers gezamenlijk leveren aan het vervoersnet gelijk moet zijn aan de hoeveelheid aardgas die zij er gezamenlijk aan onttrekken. Schommelingen van het netevenwicht zowel in positieve (in het totaal meer aardgas geleverd dan onttrokken) als negatieve zin (in het totaal meer aardgas onttrokken dan geleverd), kan de vervoersonderneming opvangen door gebruik van linepack (voorraad aardgas opgeslagen in de pijpleidingen van het vervoersnet). Dit zal onder andere nodig zijn omdat de individuele netgebruiker een evenwicht dient te eerbiedigen dat uitgedrukt wordt in energetische inhoud van het aardgas, terwijl het operationeel beheer van de gasstromen afhankelijk is van een volume-evenwicht.

Wanneer in het totaal meer aardgas wordt geleverd dan afgenomen, neemt de hoeveelheid linepack toe. Wanneer er in totaal meer aardgas wordt onttrokken dan geleverd, neemt de hoeveelheid linepack af. Het gebruik van linepack als buffer voor het opvangen van netonevenwichten is uiteraard beperkt. Deze buffer hangt namelijk af van de technische kenmerken van het vervoersnet (druk, diameter en lengte van het leidingennet) en van de belasting van het vervoersnet (naarmate er meer of minder van de bruikbare capaciteit effectief gebruikt wordt door de netgebruikers, is er minder of meer linepack ter beschikking).

De vervoersonderneming staat tevens in voor het handhaven van de systeemintegriteit van het vervoersnet. Van zodra de systeemintegriteit van het vervoersnet om redenen van netonevenwicht in het gedrang komt, zal de vervoersonderneming aardgas moeten leveren aan het vervoersnet (indien de linepack is opgebruikt en de minimaal te respecteren drukk niveaus worden bereikt) of aardgas moeten onttrekken aan het vervoersnet (in het geval de maximaal te respecteren drukk niveaus worden bereikt). Dit betekent dat de vervoersonderneming voor het handhaven van de systeemintegriteit moet kunnen beschikken over de mogelijkheid om aardgas te leveren of te onttrekken aan haar vervoersnet. Dit kan de vervoersonderneming door gebruik te maken van opslag of door het aan- of verkopen van aardgas op een beurs. De vervoersonderneming moet dus de mogelijkheid hebben om zelf capaciteit te reserveren en te gebruiken voor haar eigen operationele behoeften, alsook de mogelijkheid om aardgas aan te kopen en te verkopen. Het aan- en verkopen van aardgas in opdracht van de netgebruiker is niet toegelaten. De vervoersonderneming kan dus geen gas factureren aan de netgebruikers, maar enkel de vergoedingen voor eventuele onevenwichten, met uitzondering evenwel van de facturatie in het kader van een eindafrekening.

Artikel 3

22. Artikel 3 van het besluit legt de vervoersonderneming de verplichting op om de interoperabiliteit op nationaal en internationaal vlak na te streven. Vervoer van aardgas is door de ligging van de aardgasvelden een internationale aangelegenheid. Het is dan ook van groot belang dat de netgebruiker weinig of geen hinder ondervindt van de door de verschillende vervoersondernemingen gehanteerde procedures en regels.

Artikel 6

23. De vervoersonderneming biedt de netgebruikers al haar vervoersdiensten aan. Dit impliceert onder andere dat de vervoersonderneming eveneens toegang biedt tot haar opslaginstallaties, rekening houdend met het feit dat de gaswet toegang voorziet tot elk vervoersnet. Dit belet evenwel niet dat de wetgeving de toegang tot opslaginstallaties aan andere of bijkomende voorwaarden onderwerpt, zoals bijvoorbeeld de openbare dienstverplichtingen⁶.

⁶ CREG, advies (A)020321-CDC-75, over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de openbare dienstverplichtingen in de aardgasmarkt, 21 maart 2002.

Artikel 8

24. De vervoersonderneming biedt naast vaste ook niet-vaste capaciteit, waaronder onderbreekbare capaciteit, aan. De wijze waarop dit gebeurt, wordt beschreven in het indicatief vervoersprogramma.

De vervoersonderneming biedt elke dag voor de daaropvolgende dag een zo hoog mogelijk percentage van de aan de netgebruikers toegewezen doch niet-genomineerde capaciteit aan als onderbreekbare capaciteit. De vervoersonderneming bevordert op deze wijze de liquiditeit van de markt voor capaciteit. De netgebruiker wordt hierdoor gestimuleerd om niet meer capaciteit te reserveren dan redelijkerwijze noodzakelijk voor het nakomen van zijn leveringsverplichtingen. De op deze wijze aangeboden capaciteit is onderbreekbaar omdat ze reeds werd toegewezen aan een netgebruiker die er via de procedure van hernominatie de dag zelf, indien hij dat wenst, opnieuw gebruik kan van maken.

De vervoersonderneming kan bij het bepalen van het percentage van de hoeveelheid onderbreekbare capaciteit die op deze wijze wordt aangeboden, een veiligheidsmarge inbouwen. Dit doet ze rekening houdend met het feit dat de procedure van hernominatie en de daarmee gepaard gaande onderbreking van de houders van onderbreekbare capaciteit, meerdere uren in beslag kan nemen, terwijl de afname effectief zou zijn gestegen bijvoorbeeld tengevolge van een onverwachte daling van de buitentemperatuur. Bovendien is het realistisch te veronderstellen dat in bepaalde omstandigheden, ondanks het feit dat de vervoersonderneming als gevolg van hernominaties de betrokken netgebruikers de verplichting oplegt om de hen toegewezen onderbreekbare capaciteit te onderbeken of te reduceren, de netgebruikers, al dan niet gewild, niet onmiddellijk gevolg zullen geven aan de verplichting tot onderbreking of reductie. Het gebruik van onderbreekbare capaciteit vraagt een zekere gewenningsperiode en het is bijgevolg niet meer dan logisch dat de vervoersonderneming daartoe de nodige voorzorgsmaatregelen neemt. Naarmate het gebruik van onderbreekbare capaciteit toeneemt en de netgebruikers vertrouwd raken met de daarbij horende procedures en verplichtingen, kan het percentage onderbreekbare capaciteit dat op deze wijze ter beschikking wordt gesteld, verder toenemen.

Artikel 9

25. Artikel 9 van het besluit bepaalt dat de vervoersonderneming een indicatief vervoersprogramma moet opstellen waarin ze aangeeft hoe ze haar vervoersdiensten zal aanbieden. De vervoersonderneming moet dit indicatief vervoersprogramma opstellen en, zo nodig, bijsturen op basis van het gevoerde congestiebeleid en de in de markt bestaande

vraag. Het bestaan van congestie maakt het vastleggen van specifieke, transparante en niet-discriminerende capaciteitstoewijzingsregels noodzakelijk.

Op de primaire markt kunnen de capaciteitstoewijzingsregels variëren in functie van de aangeboden vervoersdiensten: ze kunnen grondig verschillen naargelang ze betrekking hebben op overbrenging, opslag, LNG-diensten, menging en kwaliteitsconversie.

In functie van de uitbouw van het automatisch reserveringssysteem en de door de vervoersonderneming aangeboden vervoersdiensten en, desgevallend, de ontwikkeling van de secundaire markt, zal het indicatief vervoersprogramma telkens weer moeten worden bijgestuurd en aangepast. Ook de eventuele bijstellingen van het indicatief vervoersprogramma dienen door de CREG te worden goedgekeurd.

Het indicatief vervoersprogramma bevat onder meer de aangeboden vaste, niet-vaste en onderbreekbare capaciteiten. Wanneer er gegronde redenen bestaan van operationele of economische aard, kan de CREG een plafonnering van het aanbod per categorie van capaciteit aanvaarden.

Het indicatief vervoersprogramma is in feite de catalogoog van de door de vervoersonderneming aangeboden producten en diensten. In die zin is het dus ook niet meer dan logisch dat het indicatief vervoersprogramma bekend gemaakt wordt aan de netgebruikers zoals bepaald in artikel 28 van het besluit.

Artikelen 10 en 11

26. Artikel 10 van het besluit handelt over de verplichting tot het opstellen van de belangrijkste voorwaarden.

Artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet bepaalt dat de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de vervoersnetten moeten goedgekeurd worden door de CREG en dat de CREG de toepassing ervan door de vervoersondernemingen in hun respectieve netten moet controleren. Dit artikel, noch enig ander artikel van de gaswet specificeert wie de belangrijkste voorwaarden moet vaststellen en waarop deze voorwaarden betrekking hebben. Uit de vereiste van goedkeuring door de CREG kan men afleiden dat de belangrijkste voorwaarden in elk geval niet in de gedragscode moeten worden uitgewerkt. Het goedkeuren door de CREG van een gedeelte van een koninklijk besluit is immers grondwettelijk niet mogelijk. Het hoeft geen betoog dat de meest gereede partij om de belangrijkste voorwaarden op te stellen de vervoersonderneming is.

Teneinde niettemin elke twijfel daaromtrent uit te sluiten wordt deze verplichting voor de vervoersonderneming expliciet verwoord in artikel 10, §1, van het besluit. Overeenkomstig artikel 15/5, §3, tweede lid, 7° en 9°, van de gaswet, moet de gedragscode immers de basisprincipes betreffende de verplichtingen van de vervoersondernemingen voor de toegang tot en gebruik van het betrokken vervoersnet bepalen. Het opstellen van de belangrijkste voorwaarden kan bovendien als maatregel ter voorkoming van discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers worden beschouwd en derhalve tevens een rechtsgrond vinden in artikel 15/5, §3, 5°, van de gaswet.

De lijst opgenomen in artikel 10, §2, van het besluit, specificceert dan hoe een vervoersonderneming de opstelling van haar belangrijkste voorwaarden op een volledige manier kan invullen.

27. Bij het opstellen van haar belangrijkste voorwaarden dient de vervoersonderneming rekening te houden met de mogelijke gevolgen voor leveringsondernemingen met een klein klantenportfolio. De netgebruiker met een groot klantenportfolio kan gebruik maken van de daaraan verbonden schaaleffecten inzake reservatie van capaciteit en gebruik van flexibiliteitsdiensten. Door te bundelen op de ingangs- en afnamepunten of afnamezones zal hij in principe kunnen besparen inzake capaciteitsreservaties en zal hij in verhouding minder flexibiliteitsdiensten nodig hebben. De vervoersonderneming moet dan ook speciale aandacht besteden aan alle aspecten betreffende de schaaleffecten van het klantenportfolio van de netgebruikers.

28. Wat de goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden betreft opteert de CREG voor een goedkeuring van onbepaalde duur met de mogelijkheid om een herziening te vragen, eerder dan de goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden slechts te laten gelden voor een bepaalde duur waarna de vervoersonderneming opnieuw haar belangrijkste voorwaarden dient te laten goedkeuren.

29. In het in oktober 2000 door de CREG voorgelegde voorstel van gedragscode⁷ worden de bepalingen in verband met de belangrijkste voorwaarden opgenomen in artikel 11. Een aantal van deze bepalingen worden evenwel niet hernomen in artikel 9 van het besluit. Artikel 11, 6°, 7°, 8° en 9°, van het eerste voorstel worden behandeld in hoofdstuk 8 van het besluit. Artikel 11, 11° en 14°, van het eerste voorstel wordt niet hernomen aangezien de bepalingen inzake tarifiering behandeld worden in het voorstel van de CREG van koninklijk

⁷ CREG, voorstel C 2000/003-D van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas, 19 oktober 2000.

besluit betreffende de algemene tariefstructuur⁸. Artikel 11, 13°, van het vroegere voorstel wordt behandeld in hoofdstuk 9 van het besluit.

Artikel 12

30. Artikel 12 van het besluit bepaalt de informatie die de vervoersonderneming jaarlijks aan de CREG moet overmaken. Artikel 31 en 32 van het in oktober 2000 door de CREG voorgelegde voorstel van gedragscode⁹ worden niet in hun geheel hernomen in het besluit. De informatie gevraagd in artikel 31, 2° en 3°, van het vroegere voorstel wordt in het besluit behandeld in het indicatief vervoersprogramma waarvan sprake in artikel 9. Artikel 32, 2°, van het vroegere voorstel wordt niet hernomen in het besluit aangezien dit punt behandeld wordt bij de opstelling van het indicatief plan in toepassing van artikel 15/14, §2, 5°, van de gaswet. Artikel 32, 3°, van het vroegere voorstel wordt niet hernomen in het besluit aangezien dit punt samen met de kostenanalyse waarvan sprake artikel 31, 1°, van het vroegere voorstel, behandeld wordt in artikel 16, §1, 2°, van het voorstel van de CREG van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur.

Hoofdstuk 3 :

***Procedures en nadere regels voor de aanvraag van toegang tot het vervoersnet
Gegevens die de netgebruiker aan de vervoersonderneming moeten verstrekken
Termijnen waarbinnen de vervoersondernemingen moeten antwoorden op aanvragen
van toegang tot hun vervoersnet***

AFDELING 1 : HET AUTOMATISCH RESERVERINGSSYSTEEM

Artikel 13

31. De vervoersonderneming ontwikkelt een automatisch reserveringssysteem dat 24 uur op 24 uur, zeven dagen op zeven, ter beschikking staat van de netgebruikers. Het gebruik van automatisch reserveringssysteem is louter facultatief in hoofde van de kandidaat-netgebruiker. Dit *screen-based* reserveringssysteem maakt het de netgebruiker onder andere mogelijk om zeer snel offertes op te stellen en capaciteit te reserveren. Men gaat ervan uit dat het automatisch reserveringssysteem zich progressief zal uitbreiden beginnend met de diensten die het gemakkelijkst gestandaardiseerd kunnen worden. In een eerste fase zal het automatisch reserveringssysteem gebruikt worden voor reservaties van capaciteit

⁸ CREG, voorstel C 011213-CDC-48 van koninklijk besluit betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake tarieven en boekhouding van aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied, 13 december 2001.

⁹ CREG, voorstel C 2000/003-D van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas, 19 oktober 2000.

voor overbrenging. De netgebruiker die beroep wenst te doen op de andere vervoersdiensten, zoals opslag, gebruik van LNG-installaties, menging en kwaliteitsconversie moet in deze eerste fase de procedure van onderhandelde toegang, beschreven in hoofdstuk 3, afdeling 2 van het besluit, gebruiken.

Artikel 14

32. Om toegang te krijgen tot het automatisch reserveringssysteem moet de netgebruiker een aanvraag richten aan de vervoersonderneming. De netgebruiker die gebruikt wenst te maken van het automatisch reserveringssysteem verbindt er zich toe de netwerkcode te respecteren. De netwerkcode bevat de standaardregels met betrekking tot de toegang en het gebruik van het vervoersnet. Het bestaan van de netwerkcode maakt het de vervoersonderneming mogelijk om haar vervoersdiensten aan te bieden met behulp van een automatisch reserveringssysteem.

Artikel 15

33. Artikel 15 van het besluit bepaalt de gegevens die de netgebruiker moet meedelen aan de vervoersonderneming telkens hij een aanvraag doet via het automatisch reserveringssysteem. De aanvraag bevat geen informatie over de gaskwaliteit. De kwaliteit van het gas binnen elk vervoersnet wordt bepaald in de belangrijkste voorwaarden. De netgebruiker is dus verplicht gas te injecteren dat aan de kwaliteitseisen voldoet. De netgebruiker kan hier moeilijk precieze informatie geven bij de aanvraag voor capaciteit. Op dat ogenblik weet hij misschien nog niet bij welke producent hij zich uiteindelijk zal bevoorraden. Met het groeiend aandeel van spotgas kan deze informatie bovendien sterk evolueren in de loop van een vervoerscontract.

Het is mogelijk dat de inlichtingen die de netgebruiker aan de vervoersonderneming op basis van artikel 15 van het besluit dient te verstrekken, samenvallen met de inlichtingen die hij bij zijn aanvraag naar capaciteit of flexibiliteit de vervoersonderneming moet verstrekken voor het vaststellen van de tarieven overeenkomstig het koninklijk besluit betreffende de tariefstructuur. Het is ook mogelijk dat de vervoersonderneming nog andere inlichtingen nodig heeft dan deze vermeld in artikel 15 van het besluit voor het vaststellen van de toepasselijke tarieven. Het feit dat artikel 15 van het besluit deze andere inlichtingen niet opsomt, mag echter niet aangewend worden als argument als zou de vervoersonderneming deze andere inlichtingen niet mogen opvragen voor het vaststellen van de tarieven. In de mate dat de vervoersonderneming deze andere inlichtingen nodig heeft voor het vaststellen

van de tarieven, zullen het koninklijk besluit betreffende de tariefstructuur en de uitvoering die daaraan gegeven wordt via het tariefvoorstel de nodige rechtsbasis bieden aan de vervoersonderneming om deze inlichtingen op te eisen. Trouwens alle inlichtingen die de vervoersonderneming nodig heeft voor het vaststellen van haar tarieven, zal zij dienen op te vragen op basis van het koninklijk besluit betreffende de tariefstructuur en de uitvoering die daaraan gegeven wordt. Het onderhavige besluit biedt haar enkel een rechtsbasis voor het inwinnen van informatie die nodig is voor de uitvoering van de gedragscode.

AFDELING 2 : ONDERHANDELDE TOEGANG TOT HET VERVOERSNET

Artikel 18

34. De netgebruiker die geen gebruik wenst te maken van het automatisch reserveringssysteem zoals bepaald in artikel 13 van het besluit of wiens aanvraag via het automatisch reserveringssysteem na onderzoek negatief werd beantwoord, kan op basis van onderhandelingen met de vervoersonderneming toegang tot het vervoersnet vragen. Artikel 15/5, §1, tweede lid, van de gaswet voorziet immers dat, zonder afbreuk te doen aan de bepalingen betreffende de gereguleerde tarieven, over de toegang tot het vervoersnet te goeder trouw wordt onderhandeld.

Naarmate het automatisch reserveringssysteem verder uitgebouwd wordt en het aanbieden van vervoersdiensten meer geautomatiseerd wordt, moet de netgebruiker in de toekomst steeds minder gebruik maken van de procedure van onderhandelde toegang tot het vervoersnet.

Artikel 19

35. Artikel 19 van het besluit bepaalt welke de gegevens de aanvrager moet meedelen aan de vervoersonderneming om toegang te krijgen tot het vervoersnet van deze laatste. Voor wat betreft een aanvraag die betrekking heeft op de toegang tot een LNG-terminal, deelt de aanvrager onder andere het toevoer- en afvoerpatroon mee. Dit verplicht de afnemer niet tot enige regelmaat. Deze bepaling mag de spothandel geenszins belemmeren en dient bijgevolg soepel geïnterpreteerd te worden. Diegene die aankoopt op de spotmarkt kan immers slechts een schatting maken van zijn toename- of afnamepatroon. Een aantal gegevens die in artikel 2 van het voorstel van gedragscode van 21 oktober 2000¹⁰ werden gevraagd, zoals de specificaties van het te vervoeren aardgas, werden in artikel 19 van het

¹⁰ CREG, voorstel C 2000/003-D van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas, 19 oktober 2000.

besluit niet hernomen aangezien zij niet bij de aanvraag doch slechts bij de nominatie kunnen verschaft worden.

Artikel 20 tot 22

36. De artikelen 20 tot 22 van het besluit bepalen hoe en binnen welke termijnen de vervoersonderneming moet antwoorden op de aanvraag van toegang tot haar vervoersnet. Indien de toegang tot het vervoersnet geweigerd wordt op basis van de artikelen 15/6, 15/7 of 15/8 van de gaswet, moet de vervoersonderneming de aanvrager en de CREG op de hoogte brengen. Indien de toegang tot het vervoersnet slechts mogelijk is op voorwaarde dat bijkomende infrastructuur wordt aangelegd, moet de vervoersonderneming de aanvrager en de CREG hiervan op de hoogte brengen en een onderzoek uitvoeren naar de haalbaarheid van het project. De vervoersonderneming houdt de aanvrager en de CREG op de hoogte van de resultaten van de haalbaarheidsstudie. Indien de toegang tot het vervoersnet mogelijk is, maakt de vervoersonderneming een voorstel van vervoerscontract over.

AFDELING 3 : SECUNDAIRE MARKT

Artikel 24

37. Het bestaan van een secundaire markt leidt tot een efficiëntere toewijzing van capaciteit en/of flexibiliteit. Zo kan een netgebruiker die bijvoorbeeld in een bepaalde maand capaciteit zelf niet wenst te gebruiken, deze aanbieden aan een andere netgebruiker die in deze maand extra capaciteit nodig heeft. Deze laatste hoeft deze capaciteit dus niet meer noodzakelijkerwijze aan te kopen bij de vervoersonderneming.

Bovendien geeft een secundaire markt ook goede signalen voor de noodzaak aan uitbreidingsinvesteringen. Dergelijke signalen kunnen de vervoersondernemingen helpen bij het maken van efficiënte investeringsbeslissingen. Netgebruikers krijgen door het bestaan van een secundaire markt de mogelijkheid om niet-gebruikte capaciteit en/of flexibiliteit aan te bieden op deze markt. Aangezien de waarde van de capaciteit op de secundaire markt in de loop van de tijd kan verschillen ten opzichte van deze op de primaire markt, kan de secundaire markt signalen geven waarmee congestieproblemen kunnen worden voorspeld.

Artikel 24 van het besluit bepaalt dan ook dat de vervoersonderneming de verhandelbaarheid van capaciteit moet toelaten en ondersteunen. Artikel 50 van het besluit stelt uitdrukkelijk dat het vervoerscontract geen bepalingen mag bevatten die de verhandelbaarheid kunnen belemmeren.

Artikel 25

38. Artikel 25 van het besluit maakt het de netgebruiker die beschikt over vervoerscapaciteit mogelijk deze te verhandelen op de secundaire markt. De wijze waarop de netgebruiker zijn vervoerscapaciteit op de secundaire markt kan verhandelen, moet door de vervoersonderneming worden opgenomen in de belangrijkste voorwaarden in uitvoering van artikel 10 van het besluit.

Artikel 26

39. Artikel 4 van het besluit bepaalt dat de vervoersonderneming de verhandelbaarheid van capaciteit moet toelaten en ondersteunen. Bij een wederkerige overeenkomst zijn partijen elkaars schuldeiser en schuldenaar. De overdracht van een dergelijke overeenkomst kan gebeuren met of zonder bevrijding van de aanvankelijke contractpartij. Daar in een wederkerige overeenkomst schulden begrepen zijn, vereist een overdracht met bevrijding van de aanvankelijke contractpartij de instemming van de wederpartij van laatstgenoemde. Indien de instemming niet wordt bekomen, kan de wederpartij de overdrager blijven aanspreken tot betaling van de schulden, in welk geval deze laatste dan eventueel verhaal kan nemen op de overnemer.

Als de overdracht van capaciteit met bevrijding van de overdrager gebeurt, dient de overnemer een contract met de vervoersonderneming te sluiten om de aangekochte capaciteit effectief te kunnen gebruiken.

Hoofdstuk 4 :

Informatie die de vervoersondernemingen moet verstrekken aan de netgebruiker

AFDELING 1 : ALGEMENE INFORMATIE

Artikelen 27 en 28

40. De artikelen 27 en 28 van het besluit verplichten de vervoersonderneming, in het kader van de algemene informatie die zij moet verstrekken, tot het bekend maken van het indicatief vervoersprogramma en de belangrijkste voorwaarden waarvan sprake in de artikelen 9 en 10 van het besluit. Deze informatie schetst het algemene kader waarbinnen de vervoersonderneming haar vervoersdiensten aanbiedt aan de netgebruiker.

Artikel 29

41. Artikel 29 van het besluit verplicht de vervoersonderneming tot het bekend maken van informatie omtrent de vervoerscontracten en de netwerkcode waarvan sprake in hoofdstuk 8, afdeling 11, van het besluit. Op deze wijze krijgt de netgebruiker informatie omtrent de gebruikte procedures en de regels van toepassing bij het gebruik van het vervoersnet.

AFDELING 2 : INFORMATIE INZAKE HET VERVOERSNET

Artikel 30

42. Met als doel de interoperabiliteit te bevorderen, verplicht artikel 30 van het besluit de vervoersonderneming tot het verstrekken van alle informatie aan vervoersondernemingen en distributieondernemingen die aansluiten op haar vervoersnet om het gasvervoer op een veilige en doelmatige wijze te laten verlopen. Deze informatie moet onder andere bijdragen tot het concretiseren van onderlinge overeenkomsten inzake het beheer en de behandeling van de onevenwichten tussen de verschillende vervoersnetten.

Artikelen 31 en 32

43. Artikel 31 verplicht de vervoersonderneming tot het verstrekken van informatie omtrent haar vervoersnet. Belangrijk is dat de vervoersonderneming tevens meedeelt welke de toekomstige geplande investeringen zijn en welke investeringen reeds werden uitgevoerd. Dit maakt het de netgebruiker mogelijk zijn toekomstige vervoersactiviteiten op een correcte wijze te plannen. Artikel 32 van het besluit verplicht de vervoersonderneming om een beschrijving van minstens de opslag- en LNG-installaties en installaties voor menging en kwaliteitsconversie mee te delen aan de netgebruikers.

Artikel 33

44. Artikel 33 van het besluit verplicht de vervoersonderneming tot het aanduiden van de ingangspunten van haar vervoersnet. Daartoe behoren ook de ingangspunten van eventuele opslag- en LNG-installaties, alsook deze van zijn eventuele installaties gebruikt voor menging en kwaliteitsconversie.

Artikel 34

45. Artikel 34 van het besluit verplicht de vervoersonderneming om op verzoek van een netgebruiker hem gedetailleerde informatie bekend te maken met betrekking tot de bruikbare en beschikbare capaciteit aan haar ingangspunten. Deze informatie is van groot belang voor de planning van de vervoersactiviteiten van de netgebruikers. Het doelmatig handelen en het bevorderen van de handel in aardgas hangt in grote mate af van de beschikbaarheid van transparante informatie omtrent de bruikbare en beschikbare capaciteit. Zo kan een netgebruiker bijvoorbeeld op basis van deze informatie bepalen of het economisch gezien wenselijk is om voor lange of korte termijn capaciteit aan te vragen rekening houdend met de geldende tarieven.

In artikel 34 van het besluit wordt niet van meet af aan een publicatie van de informatie vereist, alhoewel dit wel gewenst is. De CREG geeft de voorkeur aan een gemeenschappelijk standpunt op Europees niveau over de transparantie-eisen inzake capaciteiten. Als de onderhandelingen over transparantie op internationaal vlak echter geen voldoening zouden geven, zou een wetgevend initiatief zich opdringen.

Artikel 35

46. Artikel 35 maakt het de netgebruiker mogelijk om over correcte informatie te beschikken nodig voor het bepalen van zijn positie inzake evenwicht, zijn flexibiliteit en de benuttingsgraad. De snelheid en frequentie waarmee deze informatie ter beschikking moet gesteld worden aan de netgebruiker is afhankelijk van de gebruikte tijdseenheid van de balanceringsperiode. Om deze niet voor alle netgebruikers noodzakelijke "on-line" informatie ter beschikking te kunnen stellen, moeten specifieke kosten aangegaan worden. Om te vermijden dat de netgebruikers die deze informatie niet nodig hebben hiervoor zouden moeten betalen wordt deze dienst niet automatisch aan iedereen aangeboden.

Hoofdstuk 5 :

Voorzorgsmaatregelen die door de vervoersondernemingen moeten worden genomen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de commerciële gegevens betreffende de netgebruikers

Artikel 37

47. Artikel 1, 50°, van het besluit definieert wat als vertrouwelijke informatie moet worden beschouwd. Deze informatie kan betrekking hebben op bepaalde commerciële (bijvoorbeeld

informatie over het type gasverbruik van een bepaalde afnemer) of contractuele gegevens (bijvoorbeeld de voorwaarden die deze netgebruiker en de vervoersonderneming moeten naleven met betrekking tot het gebruik van het vervoersnet). Ook het feit op zich dat een aanvrager zich tot de vervoersonderneming heeft gewend om toegang te bekomen tot het betrokken vervoersnet, is vertrouwelijk. De manier waarop deze vertrouwelijke informatie verkregen werd, is van geen belang.

Artikel 37 van het besluit bepaalt dat de vervoersonderneming op geen enkele wijze vertrouwelijke informatie mag kenbaar maken aan personen die niet door haar worden tewerkgesteld. Zelfs indien de informatie niet rechtstreeks door de netgebruiker of aanvrager aan de vervoersonderneming werd medegedeeld, valt deze informatie onder de geheimhoudingsverplichting. Verder bepaalt artikel 37 van het besluit dat vertrouwelijke informatie niet mag worden gegeven aan de medewerkers van de vervoersonderneming indien zij medewerkers zijn van een leveringsonderneming, ongeacht of zij al dan niet bezoldigd zijn. Hetzelfde geldt voor de bestuurders van de vervoersonderneming. In dit verband is het nuttig op te merken dat artikel 37 van het voorstel verder gaat dan de artikelen 523 en 524 van het Wetboek van vennootschappen. Voormelde artikelen van het Wetboek van vennootschappen bevatten mechanismen om de besluitvorming binnen een bepaalde vennootschap onafhankelijk en onpartijdig te laten verlopen, terwijl artikel 37 van het voorstel de vertrouwelijkheid bewerkstelligt door te verbieden dat een bestuurder van de vervoersonderneming die toegang heeft tot vertrouwelijke informatie medewerker en dus ook bestuurder zou zijn van een leveringsonderneming, al dan niet bezoldigd.

Artikel 37, §3, van het besluit voorziet dat de arbeidsovereenkomst van het personeel van de vervoersonderneming een beding dient te bevatten. Dit beding dient te worden opgesteld met naleving van de terzake geldende arbeidsrechtelijke bepalingen.

Artikel 38

48. Artikel 38 van het besluit bepaalt dat binnen de geïntegreerde vervoersonderneming vertrouwelijke informatie op geen enkele wijze mag kenbaar gemaakt worden aan personen die niet worden tewerkgesteld binnen de vervoersafdeling van deze onderneming.

Artikel 39

49. Artikel 39 van het besluit bepaalt dat de vervoeronderneming, met toepassing van de artikelen 37 en 38 van het besluit, een huishoudelijk reglement moet opstellen en dit moet meedelen aan al haar medewerkers.

Artikel 40

50. Artikel 40 van het besluit bevat een aantal uitzonderingen op de geheimhoudingsverplichting opgelegd door de artikelen 37 en 38 van het besluit. In afwijking van de artikelen 37 en 38 van het besluit mag de vervoersonderneming vertrouwelijke informatie kenbaar maken aan de CREG, het Bestuur Energie en andere bevoegde overheidsinstanties zoals voorzien in de gaswet en de uitvoeringsbesluiten. De CREG is overigens zelf tot een strafrechtelijk beteugelde geheimhoudingsverplichting gehouden, overeenkomstig artikel 26, §§2 en 3, van de elektriciteitswet en artikel 15/16, §2, van de gaswet.

Verder mag de vervoersonderneming vertrouwelijke informatie kenbaar maken aan de rechtbanken, zoals de Geschillenkamer van de CREG, of scheiderechterlijke instanties, zoals de bemiddelings- of arbitrage dienst van de CREG, die over een eventuele betwisting tussen een vervoersonderneming en een aanvrager of netgebruiker dienen te oordelen, evenals aan de raadslieden en deskundigen die deze partijen voor deze instantie vertegenwoordigen.

Een derde uitzondering laat de geïntegreerde vervoersonderneming toe om deze informatie mee te delen aan werknemers die tewerkgesteld zijn in één van de gemeenschappelijke diensten van deze vervoersonderneming. Aangezien de gaswet geen scheiding van deze gemeenschappelijke diensten oplegt, zullen de personeelsleden die tewerkgesteld zijn in deze diensten verantwoordelijk blijven voor zowel de leverings- als de vervoersafdeling. Typische voorbeelden van dergelijke gemeenschappelijke diensten zijn de juridische dienst en de boekhouding. Om te vermijden dat deze personeelsleden vertrouwelijke informatie zouden gebruiken op een wijze die de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming onrechtmatig bevoordeelt, bepaalt artikel 40, 3°, van het besluit dat vertrouwelijke informatie aan deze diensten mag worden meegedeeld, alsook aan de commissarisrevisor van de geïntegreerde vervoersonderneming, op voorwaarde dat zij door gepaste geheimhoudingsregels gebonden zijn.

Een vierde uitzondering laat ten slotte toe dat de vervoersonderneming vertrouwelijke informatie meedeelt aan haar lasthebbers voor zover zij door gelijkaardige regels van vertrouwelijkheid gebonden zijn en voor zover tussen de lasthebbers, aannemers of onderaannemers enerzijds en de leveringsondernemingen of één van hun geassocieerde of verbonden ondernemingen anderzijds geen vermogensbelangen bestaan. Op die manier wenst de CREG te vermijden dat de lasthebber, (onder)aannemer, waarop de vervoersonderneming een beroep doet, en die via zijn aandeelhoudersstructuur een

vermogensbelang (zelfs gering) heeft in een leveringsonderneming, om die reden zou geneigd zijn vertrouwelijke informatie door te geven aan de leveringsonderneming. Het gaat hier derhalve om een bijkomende veiligheid, naast en bovenop de vertrouwelijkheidplicht van de lasthebbers, (onder)aannemers. De term 'vermogensbelang' wordt gekozen aangezien een gering vermogensbelang niet noodzakelijk volstaat om van een echt 'belangenconflict' te kunnen spreken.

Artikel 41

51. Artikel 41 van het besluit staat de vervoersonderneming toe onder bepaalde voorwaarden vertrouwelijke informatie te gebruiken voor statistische doeleinden. Geaggregeerde gegevens die de volledige nationale of regionale markten betreffen zijn niet confidentieel, zelfs in het geval er maar één marktspeler zou zijn. In dat geval laat de geaggregeerde informatie toe om informatie te bekomen over de marktactiviteiten van deze ene marktspeler. De CREG gaat er evenwel vanuit dat het liberaliseringproces niet mag afgeremd worden door het stringent vasthouden aan confidentialiteitsregels voor deze ene marktspeler. Van zodra de liberalisering enige omvang heeft, zullen dergelijke extreme situaties minder voorkomen. Onder geografische deelmarkt wordt verstaan elk economisch relevant deel van de nationale markt, alsook elk institutioneel erkend deel van de nationale markt (zoals ondermeer de gewesten, de provincies en de arrondissementen).

Hoofdstuk 6 :

Maatregelen ter voorkoming van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers

Artikel 42

52. De vervoersonderneming voert een actief intern en extern beleid van niet-discriminatie en transparantie. De interne beleidsregels die in de eerste plaats bestemd zijn voor alle werknemers van de vervoersonderneming en door hen moeten gerespecteerd worden in de relaties met de netgebruikers, worden toegevoegd aan het nalevingprogramma opgesteld door de vervoersonderneming in uitvoering van artikel 42 van het besluit. Wat de term 'nalevingprogramma' betreft, heeft de CREG zich laten inspireren door het ontwerp van richtlijn tot wijziging van de gasrichtlijn. Dit ontwerp verplicht de transmissiesysteembeheerder ertoe een nalevingprogramma vast te stellen met daarin de maatregelen die zijn genomen om te waarborgen dat discriminerend gedrag uitgesloten wordt. Het programma moet volgens het ontwerp de specifieke verplichtingen van de werknemers ter verwezenlijking van die doelstelling omschrijven. Het moet worden opgesteld

en op de naleving ervan moet worden toegezien door een nalevingfunctionaris die is aangesteld door en rapporteert aan de voorzitter/algemeen directeur van het geïntegreerde aardgasbedrijf waartoe de gasvervoerder behoort. De CREG breidt de verplichting tot aanstelling van een nalevingfunctionaris uit tot de niet-geïntegreerde vervoersonderneming. Dit werd in het eerste voorstel van gedragscode niet gedaan, eenvoudigweg omdat in dit voorstel, net zoals in de gaswet, niet zoveel aandacht werd besteed aan de niet-geïntegreerde vervoersonderneming. Het nalevingprogramma wordt opgenomen in de belangrijkste voorwaarden zoals bepaald in artikel 10 van het besluit.

Artikel 43

53. Artikel 43 van het besluit benadrukt dat de vervoersonderneming ten overstaan van verbonden of geassocieerde ondernemingen en de geïntegreerde vervoersonderneming ten opzichte van haar leveringsafdeling, dezelfde regels voor toegang tot en gebruik van het vervoersnet en dezelfde tarieven en voorwaarden dient te hanteren als voor de andere netgebruikers.

Artikel 45

54. De vervoersonderneming voert een pro-actief congestiebeleid gericht op de maximale benutting van alle bruikbare capaciteit en het opsporen van mogelijke congestiepunten. Dit congestiebeleid is voor de vervoersonderneming de hoeksteen van het netbeheer in ruime zin en wordt gebruikt bij de opstelling van het vervoersprogramma waarvan sprake in artikel 9 van het besluit en bij het plannen van de infrastructuur. Het congestiebeleid zal onder andere bepalend zijn voor het vastleggen van transparante en niet-discriminerende capaciteitstoewijzingsregels op de primaire markt en dit voor de verschillende door de vervoersonderneming aangeboden vervoersdiensten. Het hoeft geen betoog dat indien er toekomstige punten van verzadiging worden opgespoord door de vervoersonderneming, zij tevens iets zal moeten ondernemen om dit op te lossen. Deze problematiek wordt evenwel niet in de gedragscode geregeld, doch wel in het kader van het indicatief plan. Op grond van artikel 15/2 van de gaswet kan de Minister bovendien, na advies van de CREG, bepaalde investeringen opleggen aan de vervoersonderneming.

Artikelen 46 en 47

55. De artikelen 46 en 47 van het besluit beogen de mogelijke discriminatie tussen de huidige en mogelijk toekomstige netgebruikers te voorkomen. Dergelijke discriminerende

toegang zou ontstaan wanneer de huidige netgebruikers een hoeveelheid aan capaciteit hebben gereserveerd die zij gelet op hun behoeften niet of niet meer nodig hebben. De capaciteit van een vervoersnet is nu eenmaal beperkt; eens alle beschikbare capaciteit gereserveerd is, kunnen er geen nieuwe aanvragen tot toegang van het vervoersnet gehonoreerd worden. Dit vindt zijn bevestiging in het feit dat het recht van toegang tot ieder vervoersnet dat artikel 15/5, § 1, van de gaswet toekent, beperkt wordt door de redenen op grond waarvan de vervoersonderneming overeenkomstig artikel 15/7, § 1, van de gaswet de toegang tot haar vervoersnet kan weigeren.

Het recht van toegang tot een vervoersnet van de ene netgebruiker wordt derhalve begrensd door het recht van toegang tot dat vervoersnet van de andere netgebruiker. Het recht van toegang tot ieder vervoersnet is zo essentieel voor de liberalisering van de aardgasmarkt dat men het zelfs als een fundamenteel recht op de aardgasmarkt zou kunnen classificeren. Even fundamenteel is ervoor te zorgen dat het recht van toegang van de diverse huidige en toekomstige netgebruikers in evenwicht is. Dit evenwicht kan maar bereikt worden wanneer de per definitie beperkte hoeveelheid beschikbare capaciteit op de meeste efficiënte wijze wordt gealloceerd. Deze efficiënte allocatie van de beschikbare capaciteit van de diverse vervoersnetten is een essentiële voorwaarde om de aardgasmarkt effectief concurrentieel te maken.

De artikelen 46 en 47 van het besluit beogen dit evenwicht tussen het recht van toegang tot een vervoersnet van de huidige en toekomstige netgebruikers te bewerkstelligen.

56. Het is de vervoersonderneming, voor zover dit in overeenstemming is met het indicatief vervoersplan waarvan sprake in artikel 9 van het besluit, toegestaan om capaciteit toe te wijzen op langere termijn. Zolang er geen congestie is kan de betrokken netgebruiker vrij beschikken over de hem toegewezen capaciteit. Het is pas als er congestie optreedt dat de vervoersonderneming de niet-gebruikte capaciteit, conform artikel 47, §3, van het besluit, moet opheffen. De betrokken netgebruiker kan dit voorkomen door ofwel aan te tonen dat hij de capaciteit effectief gebruikt, ofwel door aan te tonen dat hij de capaciteit nodig heeft aan de hand van bevoorradings-en/of leveringscontracten, ofwel door capaciteit terug te geven aan de vervoersonderneming, ofwel door capaciteit te verkopen op de secundaire markt, al dan niet met of zonder bevrijding van de aanvankelijke contractpartij of nog door capaciteit aan te bieden op de secundaire markt aan een prijs die lager is dan het gereguleerd tarief. De netgebruiker beschikt dus over voldoende middelen om de hem toegewezen capaciteit pro-actief te beheren in functie van zijn eigen al dan niet toekomstige behoeften. Artikel 46 en 47 van het besluit vormen dus in geen geval een hinderpaal voor het afsluiten van vervoerscontracten op langere termijn en dit in functie van de toekomstige vooruitzichten van

de betrokken netgebruiker. Artikel 46 en 47 van het besluit zullen de netgebruiker aanzetten tot een gedisciplineerder reservatiegedrag en een pro-actief beheer van zijn transportportfolio. Om dezelfde reden kan men stellen dat de bepalingen opgenomen in artikel 46 en 47 van het besluit geen belemmering vormen voor het implementeren door de vervoersonderneming van een investeringspolitiek op lange termijn.

57. Artikel 46 van het besluit verbiedt de netgebruiker meer capaciteit te reserveren dan hij nodig heeft voor zijn behoeften van leverancier of van afnemer. Bij het bepalen van zijn capaciteitsbehoeften dient men uiteraard rekening te houden met de capaciteitsmarges die nodig zijn om zijn aardgasvervoer in de feiten vlot te kunnen laten verlopen. Niettegenstaande dit verbod kan het gebeuren dat een netgebruiker meer capaciteit gereserveerd heeft dan hij in bepaalde periodes nodig heeft of dat hij voor een te lange periode capaciteit gereserveerd heeft. Artikel 46 van het besluit legt dan aan de netgebruiker de verplichting op deze tijdelijke of permanente overtollige capaciteit beschikbaar te maken voor anderen. Gelet op de organisatie van de aardgasmarkt staan hem dan twee mogelijkheden open, namelijk de verkoop van deze overtollige capaciteit op de secundaire markt en de (gedeeltelijke) opzeg van het vervoerscontract.

Het past hier te herinneren aan artikel 10, 12°, dat voorziet dat de bepalingen omtrent de opzeg van de vervoersovereenkomst als één van de belangrijkste voorwaarden moeten worden beschouwd en derhalve ter goedkeuring aan de CREG dienen te worden voorgelegd. Een koper die capaciteit heeft gekocht op de secundaire markt, is eveneens een netgebruiker en daarom eveneens gehouden door de verplichtingen opgelegd door artikel 46. Als hij capaciteit gekocht heeft zonder bevrijding van de overdrager zal hij echter voor deze capaciteit geen vervoersovereenkomst hebben met de vervoersonderneming. Dan kan hij overtollige capaciteit niet teruggeven aan de vervoersonderneming, doch kan hij deze slechts aanbieden op de secundaire markt.

Het zou echter kunnen dat de netgebruiker van het ventiel dat artikel 46 van het besluit hem, naast de opzegclausule in de vervoersovereenkomst, biedt wanneer hij teveel capaciteit gereserveerd heeft, geen gebruik maakt. In dat geval overtreedt hij artikel 46 van het besluit en stelt hij zich bloot aan de algemene sancties voorzien in artikel 20/2 van de gaswet en artikel 102 van het besluit. Hij stelt zich ook bloot aan de specifieke sanctie voorzien in artikel 47 van het besluit, namelijk de vermindering van zijn recht van toegang tot het vervoersnet, en dit maximum ten belopen van de omvang van zijn overreservering. Het tarief waarvan sprake in artikel 47, § 3 dient hoger te liggen dan de schadevergoeding die de netgebruiker verschuldigd is bij opzegging van zijn vervoerscontract bedoeld in artikel 10, 12°. Dit volgt uit

het feit dat de vervoersonderneming ingeval van toepassing van artikel 47 niet enkel de schade ondervindt die ze normaal ondervindt bij opzegging van het vervoerscontract maar daarenboven ook kosten heeft omdat ze een aantal acties moet ondernemen van controle en berekeningen. De omstandigheid dat het tarief voor de gedwongen ontheffing op grond van artikel 47 zwaarder is dan de schadevergoeding verbonden aan een spontane teruggave aan de vervoersonderneming, moet tevens een zorgvuldig beheer in hoofde van alle netgebruikers aanmoedigen. De sanctie van het opheffen van de overtollig gereserveerde capaciteit en de daaraan verbonden financiële sanctie, is verantwoord daar een netgebruiker die meer reserveert dan hij effectief nodig heeft, volkomen ten onrechte het recht van toegang van de andere netgebruikers vermindert.

De netgebruiker zal deze sanctie echter uitsluitend lopen wanneer er congestie optreedt. Inderdaad artikel 47 van het besluit voorziet dat de vervoersonderneming alleen overtollig gereserveerde capaciteit kan opheffen wanneer het vervoersnet congestie vertoont. Als er geen congestie is, heeft de reservatie van overtollige capaciteit immers geen invloed op het recht van toegang tot het vervoersnet door andere huidige of toekomstige netgebruikers.

58. Artikel 47 van het besluit bepaalt dat de vervoersonderneming het effectief gebruik van de toegewezen capaciteit door de netgebruikers opvolgt en daartoe een permanent register bijhoudt dat een overzicht geeft van de toegewezen capaciteit en het effectief gebruik ervan door de netgebruiker. Dit register moet het de Geschillenkamer, in geval van een geschil in toepassing van artikel 47, §5 van het besluit, mogelijk maken om snel te kunnen beschikken over de voor haar noodzakelijke informatie. Het bijhouden van deze informatie brengt voor de vervoersonderneming geen bijkomende administratieve lasten mee aangezien de vervoersonderneming deze informatie nodig heeft voor het opstellen van de factuur van de netgebruiker. De vervoersonderneming bepaalt de omvang van de niet-gebruikte vaste capaciteit per netgebruiker in functie van elk relevant criterium. Ze zal daarbij eveneens rekening dienen te houden met de mogelijke gevolgen voor de leveringsondernemingen met een klein klantenportfolio.

59. Artikel 47 van het besluit geeft de netgebruiker wel de mogelijkheid om aan te tonen dat wat misschien op het eerste gezicht zou overkomen als overtollig gereserveerde capaciteit, het in werkelijkheid niet is. Aldus kan hij de reservering van de hem toegewezen capaciteit rechtvaardigen aan de hand van zijn bestaande leveringscontracten. Hij kan ook bewijzen dat hij deze capaciteit via de secundaire markt aan derden heeft overgedragen dan wel heeft teruggegeven aan de vervoersonderneming overeenkomstig de bepalingen in de vervoersovereenkomst. In dit laatste geval zijn het de overnemenden derden die verantwoordelijk zijn voor het gebruik van de aldus geheralloceerde capaciteit.

Het zou ook kunnen dat de netgebruiker zijn overtollig gereserveerde capaciteit ter beschikking heeft gesteld aan derden via de secundaire markt, maar dat tot nu hij er niet in geslaagd is deze capaciteit door te verkopen. Zo zou het kunnen dat een netgebruiker zijn overtollig gereserveerde capaciteit op de secundaire markt aanbiedt tegen een prijs die hoger ligt dan de prijs geldig op de primaire markt, in de hoop zijn capaciteit niet verkocht te krijgen en aldus de toegang tot het vervoersnet voor derden te blokkeren. De artikelen 46 en 47 van het besluit dienen echter zinnig te worden geïnterpreteerd, dit is op een manier die misbruiken van deze bepalingen uitsluit. In het aangehaalde voorbeeld betekent zulks dat het aanbieden van de overtollige gereserveerde capaciteit tegen een prijs die de prijs op de primaire markt overstijgt, niet mag gekwalificeerd worden als “gebruikte capaciteit”. In dat geval stelt de netgebruiker zich onder andere bloot aan de sanctie van de opheffing vervat in artikel 47 van het besluit. Anderzijds is het wel zo dat wanneer de netgebruiker capaciteit aanbiedt op de secundaire markt tegen een prijs die lager ligt dan het gereguleerde tarief op de primaire markt, deze capaciteit niet als niet-gebruikte capaciteit wordt beschouwd, zodat deze netgebruiker niet het risico van de sanctie van opheffing en schadevergoeding loopt. Immers, het past niet dat netgebruikers, die op de secundaire markt tegen prijzen lager dan het gereguleerde tarief capaciteit kunnen kopen en derhalve hun recht van toegang niet belemmerd zien, een vervoersonderneming zouden verzoeken artikel 47 toe te passen op andere netgebruikers, die dan een zware schadevergoeding gaan verschuldigd zijn.

Het zou ook kunnen dat een netgebruiker een zo grote hoeveelheid overtollige capaciteit gereserveerd heeft dat hij als prijszetter op de secundaire markt kan optreden en daar de prijs aldus kan opdrijven. Ook deze situatie is onverzoenbaar met een zinvolle interpretatie van de artikelen 46 en 47 van het besluit. Het congestiebeleid dat de artikelen 46 en 47 van het besluit regelen moet erop gericht zijn dat, zolang niet alle capaciteit effectief gebruikt wordt, de vervoersonderneming verplicht is deze capaciteit beschikbaar te stellen op de primaire markt : wanneer de prijzen voor capaciteit op de secundaire markt de prijzen op de primaire markt wezenlijk overtreffen, kunnen de aanvragers van nieuwe capaciteit de vervoersonderneming verzoeken na te gaan of er ongebruikte capaciteit is die op de primaire markt kan worden vrijgemaakt. Weliswaar moeten deze aanvragers duidelijk aantonen dat ze de gevraagde capaciteit effectief zullen gebruiken en, in het bevestigend geval, dus voorrang verdienen op de bestaande houders van capaciteit die deze niet effectief gebruiken.

Artikel 47 van het besluit is dus een sleutelbepaling om speculatie op de secundaire markt te voorkomen. In die zin verwacht men ook dat de “*use-it-or-lose-it*” procedure slechts heel uitzonderlijk zal moeten uitgevoerd worden.

De netgebruiker kan de hem toegewezen capaciteit aanwenden als flexibiliteitsinstrument. Hij kan in die zin gegronde redenen hebben om meer capaciteit te reserveren dan hij effectief gebruikt. Niettemin moet voorrang verleend worden aan de netgebruikers die de capaciteit nodig hebben om *hic et nunc* effectief te gebruiken. Wanneer congestie optreedt bij bepaalde vervoersinstallaties, moet de vervoersonderneming en/of de netgebruiker andere installaties aanwenden om flexibiliteit te scheppen. Artikel 47 van het besluit is een remedie op korte termijn. De structurele oplossing voor congestie vloeit voort uit artikel 45, § 1, van het besluit.

60. De artikelen 46 en 47 van het besluit vormen aldus het fundament van de allocatie van de beperkte capaciteit op een vervoersnet. Zonder dit fundament kan het voorstel van gedragscode de vrijmaking van de aardgasmarkt niet waarborgen en zou een fundamentele herziening van het allocatiesysteem zich opdringen. Het fundamentele karakter van het systeem vervat in artikel 47 van het besluit rechtvaardigt een snelle procedure voor de Geschillenkamer bedoeld in artikel 15/18 van de gaswet. Dit administratief rechtscollege is bevoegd voor de geschillen betreffende de toegang tot onder andere de vervoersnetten, met uitzondering van de geschillen inzake de contractuele rechten en verplichtingen. Bijgevolg is de Geschillenkamer bevoegd zich uit te spreken over de interpretatie en de toepassing van artikel 47 van het besluit dat als materiële wetsbepaling primeert op elke contractuele bepaling. De huidige netgebruiker, alsook de aanvrager van nieuwe capaciteit die niet akkoord kan gaan met de manier waarop de vervoersonderneming artikel 47 van het besluit invult, kan hiertegen een geschil aanhangig maken bij de Geschillenkamer.

Omwille van het essentiële karakter van het systeem vervat in de artikelen 46 en 47 van het besluit dient de eiser zijn geschil aanhangig te maken binnen de veertien dagen na de kennisgeving van de vervoersonderneming van zijn beslissing inzake de toepassing van artikel 47 van het besluit. Aangezien de Geschillenkamer binnen de vijfenveertig dagen na deze kennisgeving zijn beslissing in dit geschil dient te nemen, beschikt de Geschillenkamer over minimaal dertig dagen voor zijn beslissing.

Om de Geschillenkamer in staat te stellen deze strikte termijnen na te leven, legt artikel 47 van het besluit de vervoersonderneming de verplichting op om een omstandig, transparant en gemakkelijk toegankelijk register aan te leggen dat per gekozen tijdseenheid per netgebruiker de toegewezen en de effectief gebruikte capaciteit aanduidt. De Geschillenkamer wanneer zij gevat is door een geschil in verband met de toepassing van artikel 47 van het besluit, heeft uiteraard vrij toegang tot dit register en alle stukken die dit register rechtvaardigen.

Dit impliceert dat de Geschillenkamer haar beslissing zal uitspreken vóórdát de termijn van vijfenveertig dagen zoals voorzien in §3, tweede lid, verstreken is. Aldus worden de rechten van de bestaande netgebruikers lastens wie overtollige reserveringen worden opgeheven, maximaal gevrijwaard.

Wat betreft de procedure voor de Geschillenkamer in verband met artikel 47 van het besluit dient opgemerkt dat de beslissing van de Geschillenkamer niet noodzakelijk enkel de relatie tussen de eiser en de vervoersonderneming raakt. Indien de eiser de aanvrager van nieuwe capaciteit is en indien de Geschillenkamer hem gelijk geeft en aldus de vervoersonderneming beveelt om overtollig gereserveerde capaciteit van bepaalde netgebruikers op te heffen, zal de beslissing deze laatstgenoemde netgebruikers ook betreffen.

Ten einde deze laatstgenoemde netgebruikers in staat te stellen zelf hun rechten te doen gelden voor de Geschillenkamer voorziet artikel 47 in de mogelijkheid van zowel vrijwillige als gedwongen tussenkomst. Tenslotte voorziet artikel 47 in bindende conclusietermijnen voor alle partijen, teneinde ieders mogelijkheid van repliek te garanderen.

Artikel 48

61. Indien er ondanks het gevoerde beleid congestie blijft bestaan, wordt de beschikbare capaciteit toegewezen op basis van aan de marktomstandigheden aangepaste toewijzingsregels op te stellen door de vervoersonderneming. Deze toewijzingsregels figureren onder de belangrijkste voorwaarden bedoeld in artikel 10 van het besluit.

Artikel 49

62. Een goed werkende markt kenmerkt zich door een vrije toe- en uittreding van marktpartijen. Ten einde het handelsverkeer te bevorderen, is het daarom van belang om toe- en uittredingsdrempels alsook discriminerende bepalingen te vermijden. Bepaalde eisen die gesteld zouden kunnen worden in verband met de toegang tot het vervoersnet kunnen leiden tot belemmeringen voor de ontwikkeling van de markt voor gaslevering. Artikel 49 van het besluit stelt een algemeen verbod van dergelijke eisen in en, met toepassing daarvan, somt het op niet-exhaustieve wijze enkele bedingen op die niet mogen opgenomen worden in het vervoerscontract. Koppelbedingen kunnen de marktwerking belemmeren doordat ze netgebruikers hinderen in het optimaliseren van hun portefeuille. Exclusiviteitsbedingen belemmeren de marktwerking dan weer omdat ze de netgebruiker verhinderen sommige vervoersdiensten te betrekken bij andere vervoersondernemingen. De mogelijkheid om het

vervoerscontract zonder meer te verlengen, zou met zich kunnen meebrengen dat netgebruikers blijvend capaciteiten krijgen toegewezen terwijl de capaciteitstoewijzingsregels inmiddels zouden kunnen veranderd zijn en zou op die manier onrechtstreeks aanleiding kunnen geven tot discriminatie.

Artikel 49, 4°, van het besluit, verhindert de zogenaamde "*show of contract*" aangezien deze de ontwikkeling van een secundaire markt belemmert. Dit kan bovendien vertragend werken voor netgebruikers die capaciteit willen contracteren en het belemmert de marktwerking doordat het netgebruikers onmogelijk wordt gemaakt capaciteit te reserveren vooruitlopend op het afsluiten van een leveringscontract.

Artikel 50

63. Artikel 50 van het besluit beoogt ondermeer te vermijden dat de vervoersonderneming een overdracht zonder bevrijding van de overdrager contractueel verbiedt of onderwerpt aan haar instemming. Artikel 50 van het besluit bepaalt dat vervoerscontracten geen bepalingen mogen bevatten die deze overdracht belemmert. Zo moet het voor de netgebruiker mogelijk zijn de hem toegewezen capaciteit geheel of gedeeltelijk te verhandelen, moet een netgebruiker niet op voorhand aangeven aan wie hij de hem toegewezen capaciteit wenst over te dragen en heeft hij daartoe niet de voorafgaandelijke toestemming nodig van de vervoersonderneming.

De overeenkomst tussen de overdrager en de overnemer van vervoerscapaciteit bevat voor de overnemer dezelfde verplichtingen ten aanzien van de vervoersonderneming als in het vervoerscontract zijn bepaald voor de overdrager, inzonderheid met betrekking tot de manier waarop moet worden genomineerd en gehernomineerd.

De vervoersonderneming wordt ingelicht op het moment dat de transactie is afgerond en neemt akte van de overdracht. Dit is nodig om de balanspositie van de netgebruiker te bepalen en om alle verplichtingen verbonden aan het gebruik van de capaciteit te kunnen toewijzen aan de juiste netgebruiker.

Bovendien mag de netgebruiker capaciteit verhandelen met een netgebruiker die nog geen vervoerscontract met de vervoersonderneming heeft afgesloten en mag de verhandelbaarheid niet indirect worden belemmerd door te vereisen dat de inhoud van een vervoerscontract vertrouwelijk dient te blijven, onverminderd de bepalingen van hoofdstuk 5 van het besluit.

Artikel 51

64. Artikel 51 van het besluit stemt overeen met artikel 14 van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het nationaal transmissienet voor elektriciteit dat als volgt luidt :

“Op verzoek van de betrokken netgebruiker houdt de overeenkomst betreffende de toegang tot het transmissienet een clause in volgens welke de geschillen betreffende de toegang tot het transmissienet, de toepassing van het technisch reglement of de tarieven bedoeld in artikel 12 van voornoemde wet van 29 april 1999 worden voorgelegd aan bemiddeling of arbitrage overeenkomstig het reglement bedoeld in artikel 28 van dezelfde wet.”

Vermits de gedragscode uitsluitend van toepassing zal zijn op de vervoersnetten en niet op de upstreaminstallaties, beperkt artikel 51 van het besluit het recht om de inlassing van een bemiddelings- of arbitrageclause te eisen tot de netgebruiker en tot de geschillen betreffende de toegang tot de vervoersnetten en de toepassing van de gedragscode.

Een analoog recht voor de gebruiker van upstreaminstallaties zou moeten worden ingebouwd in het uitvoeringsbesluit bepaald in uitvoering van artikel 15/9 van de gaswet.

De artikelen 15/5, 7°, en 15/5, 9°, van de gaswet dienen als rechtsgrond voor artikel 51 van dit besluit.

Hoofdstuk 7 :

Minimumvereisten inzake de administratieve en operationele scheiding tussen de functies van aardgasvervoer en levering van aardgas binnen de geïntegreerde vervoersonderneming

Artikel 52

65. Een administratieve en operationele scheiding tussen de leverings- en vervoersafdeling van een geïntegreerde vervoersonderneming is onontbeerlijk teneinde elke discriminatie tussen netgebruikers te voorkomen en teneinde te vermijden dat vertrouwelijke informatie die betrekking heeft op een netgebruiker of aanvrager zou misbruikt worden om de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming een onrechtmatig voordeel te bezorgen.

In plaats van de voorwaarden voor een administratieve en operationele scheiding gedetailleerd uit te werken in dit besluit, werd in artikel 52 van het besluit geopteerd om enkel een aantal algemene principes te bepalen en verder te voorzien dat de

vervoersonderneming een organisatieplan betreffende deze scheiding ter goedkeuring dient voor te leggen aan de CREG.

Dit organisatieplan dient gepaste procedures te voorzien teneinde ervoor te zorgen dat vertrouwelijke informatie niet wordt misbruikt ten voordele van de leveringsafdeling. Zo mag een geïntegreerde vervoersonderneming slechts personeel van de vervoersafdeling naar de leveringsafdeling overplaatsen indien er een bepaalde rustperiode ("*gardening leave*") wordt gerespecteerd. Deze periode dient voldoende lang te zijn opdat de vertrouwelijke informatie waarover deze personen in hun hoedanigheid van personeelslid van de vervoersafdeling beschikken, voorbijgestreefd zou zijn op het ogenblik waarop ze hun functie binnen de leveringsafdeling aanvatten. Bovendien moet deze periode overeenstemmen met de termijn voorzien in artikel 37, §3, om discriminatie te vermijden.

66. Op het gebied van de informatica is de fysische scheiding geen pertinente voorwaarde om de confidentialiteit te beschermen. Een fysische scheiding zou kunnen betekenen dat de vervoersafdeling haar eigen server heeft. Dit biedt echter geen oplossing aangezien de elektronische communicatie via extranet nagenoeg even doorzichtig is als via intranet.

De gegevens moeten bijgevolg beschermd worden door middel van toegangscode's, toegangssleutels en/of codering van de gegevens zelf. Overeenkomstig artikel 53 van het besluit staat de validatie van deze beschermingsregels onder toezicht van de nalevingfunctionaris.

Artikel 53

67. Overeenkomstig artikel 9 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt moet de beheerder van het transmissienet juridisch gescheiden zijn van de andere marktspelers. Dergelijke juridische scheiding wordt in de gasmarkt niet vereist. Wanneer een gasonderneming kiest voor een verticale integratie, wordt ze wel onderworpen aan de controle van een nalevingfunctionaris, aangesteld overeenkomstig conform artikel 53 van dit besluit. De nalevingfunctionaris ziet toe op de toepassing en naleving van het organisatieplan, bedoeld in artikel 52 van het besluit, en brengt op geregelde tijdstippen verslag uit aan de CREG en aan de raad van bestuur van de geïntegreerde vervoersonderneming. De nalevingfunctionaris stelt een jaarverslag op waarin de klachten van netgebruikers en de bevindingen van het onderzoek naar deze klachten worden opgenomen. De nalevingfunctionaris treedt op als adviseur als de bepalingen vastgelegd in het organisatieplan niet worden nageleefd en streeft naar een snelle regularisatie.

In andere landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, wordt een “*compliance officer*” belast met het toezicht op de naleving van deze regels. In haar eerste voorstel van gedragscode heeft de CREG¹¹ overwogen een commissaris te benoemen die op kosten van de geïntegreerde vervoersonderneming binnen deze onderneming tewerkgesteld wordt. Deze aanpak past voor een groot vervoersnet waar de omvang van het toezicht de aanwerving van één persoon rechtvaardigt. Sinds november 2001 behoort het Belgisch geïnterconnecteerd vervoersnet niet meer tot een geïntegreerde vervoersonderneming. Als er in de toekomst nog geïntegreerde vervoersondernemingen verschijnen, zullen zij hoogstwaarschijnlijk een beperkt vervoersnet exploiteren, althans in de nabije toekomst. Een leveringsonderneming kan echter door het bekomen van een vervoersvergunning voor de bouw en exploitatie van een zelfs kleine vervoersinstallatie een ‘vervoersonderneming’ worden in de zin van artikel 1, 9°, van de gaswet. In het geval van een klein vervoersnet is de aanstelling door de CREG van een fulltime bediende teneinde te waken over de administratieve en operationele scheiding tussen de functies van aardgasvervoer en levering van aardgas binnen de geïntegreerde vervoersonderneming, financieel en economisch een onverantwoorde last voor de geïntegreerde vervoersonderneming. Daarom wordt in dit voorstel geopteerd voor een nalevingfunctionaris die aangesteld wordt door de vervoersonderneming zelf en specifiek rapporteert aan de CREG. Op die manier wordt tevens rekening gehouden met de terminologie gebruikt in het ontwerp van richtlijn tot wijziging van de gasrichtlijn.

Hoofdstuk 8 :

Basisprincipes betreffende de rechten en de verplichtingen van de vervoersondernemingen en de netgebruikers voor de toegang tot en het gebruik van het betrokken vervoersnet

AFDELING 1 : NETEVENWICHT

Artikelen 54 tot 59

68. Artikel 2 van het besluit legt de verantwoordelijkheid voor het netevenwicht bij de vervoersonderneming. In eerste instantie ligt de verantwoordelijkheid voor het handhaven van het individuele evenwicht echter bij de netgebruikers. In tweede instantie moet de vervoersonderneming als beheerder van het vervoersnet het netevenwicht voor het gehele vervoersnet handhaven.

¹¹ CREG, voorstel C 2000/003-D van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas, 19 oktober 2000.

69. De netgebruiker moet in functie van zijn toevoer- en afnamepatroon een bepaalde hoeveelheid capaciteit reserveren. Via het proces van nominaties en hernominaties deelt hij de vervoersonderneming mee welk aandeel van de hem toegewezen capaciteit hij wenst te gebruiken. Algemeen wordt verondersteld dat het toevoerpatroon vrij stabiel zal zijn en dat het afnamepatroon zal schommelen in functie van de behoeften van de afnemer. Indien de netgebruiker capaciteit reserveert in functie van de piekbelasting van zijn afnamepatroon, geeft dit aanleiding tot een onefficiënt gebruik van de bruikbare capaciteit van het vervoersnet. Daarom moet de netgebruiker capaciteit reserveren in functie van de te verwachten basisbelasting. Voor het opvangen van de schommelingen rond deze basisbelasting reserveert de netgebruiker de debietflexibiliteit of *rate flexibility* (hierna RF). Naast deze RF, aangeboden door de vervoersonderneming, kan de netgebruiker bijkomende capaciteit aankopen op de primaire of secundaire markt. Het spreekt voor zich dat de prijzen van deze mogelijke “flexibiliteitproducten”, die in principe allen lager zullen moeten zijn dan deze van de aangekochte basiscapaciteit, een bepalende rol zullen spelen bij de uiteindelijke keuze van de netgebruiker. In dit verband is het waarschijnlijk dat de markt bijkomende flexibiliteitproducten op maat zal vragen.

70. Artikel 54 van het besluit legt aan de netgebruiker die een vervoerscontract heeft afgesloten de verplichting op om binnen de balanceringsperiode dezelfde hoeveelheid aardgas uitgedrukt in energie aan het vervoersnet te leveren als er in het kader van het vervoerscontract wordt aan onttrokken. De vervoersonderneming kiest de tijdseenheid van de balanceringsperiode op basis van de in dit artikel vastgelegde criteria. De gekozen tijdseenheid wordt opgenomen in de belangrijkste voorwaarden zoals bepaald in artikel 10, §2, 5°, van het besluit. De belangrijkste voorwaarden moeten door de CREG worden goedgekeurd. Bij de beoordeling van de door de vervoersonderneming voorgestelde tijdseenheid zal de CREG er uiteraard op toezien dat de criteria zoals bepaald in artikel 54 van het besluit worden gerespecteerd. Naast voornoemde criteria zal bij de beoordeling van de gekozen tijdseenheid door de CREG onder andere rekening worden gehouden met de door de vervoersonderneming voorgestelde tolerantiewaarden, het aanbod van flexibiliteitsdiensten, de modaliteiten voor het bundelen van onevenwichten en de toegang tot opslag. De beoordeling door de CREG van de keuze van de vervoersonderneming voor een welbepaalde tijdseenheid gebeurt dus in een globaal kader rekening houdend met de door de vervoersonderneming ter goedkeuring voorgelegde belangrijkste voorwaarden. Bij deze globale beoordeling wordt uiteraard met alle voorschriften van de gedragscode rekening gehouden, waaronder ook artikel 10, §3, van het besluit. De individuele verplichting inzake evenwicht kan de netgebruiker nakomen door het toevoer- en het afnamepatroon op elkaar af te stemmen en/of door er voor te zorgen dat de schommelingen van deze toevoer- en

afnamepatronen binnen de balanceringsperiode elkaar opheffen. In realiteit kan het voor heel wat netgebruikers moeilijk worden om binnen de balanceringsperiode eenzelfde hoeveelheid aardgas aan het vervoersnet te leveren gelijk aan de hoeveelheid aardgas die ze eraan onttrekken. Vandaar dat de vervoersonderneming de netgebruiker energieflexibiliteit of *energy flexibility* (hierna EF) aanbiedt. Deze EF moet worden gezien als een individuele buffer waarin de netgebruiker aardgas kan opslaan of waaraan de netgebruiker aardgas kan onttrekken. De EF moet het mogelijk maken om zijn individuele verplichtingen inzake evenwicht na te komen. Naast de EF, aangeboden door de vervoersonderneming, kan de netgebruiker gebruik maken van opslag van aardgas, hij kan aardgas aankopen op de spotmarkt of een zekere flexibiliteit bedingen in het leveringscontract. Evenals bij RF zal de prijs van deze verschillende flexibilitiediensten bepalend zijn bij de uiteindelijke keuze van de leveringsonderneming.

71. De vervoersonderneming bepaalt de tolerantiewaarden waarmee de netgebruiker, zonder bijkomende vergoeding, mag afwijken van de genomineerde capaciteit en van het te respecteren evenwicht binnen de balanceringsperiode. Als de netgebruiker op basis van deze door de vervoersonderneming aangeboden tolerantie nog niet in de mogelijkheid is om het evenwicht te respecteren, moet hij beroep doen op bijkomende flexibilitiediensten, al dan niet aangeboden door de vervoersonderneming.

In normale omstandigheden is het zo dat het overschrijden van de toegewezen capaciteit en/of niet respecteren van het evenwicht binnen de balanceringsperiode door de netgebruiker niet noodzakelijk aanleiding geeft tot problemen inzake netevenwicht voor de vervoersonderneming. De voornaamste reden daarvoor ligt in het feit dat de individuele onevenwichten van de netgebruikers elkaar voor een groot deel kunnen opheffen. Dit betekent ook dat het aanbieden van RF en EF aan de netgebruikers, teneinde hen in de mogelijkheid te stellen aan hun capaciteitsbehoeften te voldoen en hun verplichtingen inzake individueel evenwicht na te komen, voor de vervoersonderneming onevenredig veel inkomsten met zich mee zou kunnen brengen. Daarentegen is het, vanuit het oogpunt van het netbeheer gezien, noodzakelijk om aan de netgebruiker éénduidige grenzen op te leggen inzake het gebruik van capaciteit en inzake het respecteren van het individueel evenwicht.

Om aan deze eisen tegemoet te komen voorziet het besluit het gebruik van tolerantiewaarden. Zoals de definitie in artikel 1, 38°, van het besluit stelt, zijn tolerantiewaarden een door de vervoersonderneming toegelaten afwijking waarmee een netgebruiker, zonder bijkomende vergoeding, op- en neerwaarts mag afwijken van de genomineerde capaciteit en van het te respecteren energie-evenwicht binnen de balanceringsperiode. Eigenlijk zijn tolerantiewaarden gratis aan de netgebruiker ter

beschikking gestelde RF en EF. Deze tolerantiewaarden worden bepaald in functie van de technische eigenschappen van het vervoersnet. In feite voert de vervoersonderneming hier een eerste gezamenlijke bundeling van de onevenwichten uit en bepaalt ze de tolerantiewaarden op een zodanige wijze dat het gebruik ervan door de netgebruikers geen aanleiding geeft tot verstoring van het totale netevenwicht. De kosten ervan zijn ingecalculeerd in de basistarieven voor overbrenging.

Indien de tolerantiewaarden inzake debiet- en energieflexibiliteit voor de netgebruiker niet volstaan om zijn behoeften inzake capaciteit en evenwicht te dekken, kan hij bijkomende flexibiliteit contracteren.

72. De netgebruiker mag zijn onevenwichten bundelen per ingangspunt. Indien de vervoersonderneming de afnamepunten bundelt tot afnamezones, mag de netgebruiker zijn onevenwichten bundelen per afnamezone. De netgebruikers kunnen hun onevenwichten onderling bundelen.

73. De vervoersonderneming verwittigt de netgebruiker die het evenwicht niet respecteert en kan haar dienstverlening aan deze netgebruiker tijdelijk onderbreken of reduceren indien dit noodzakelijk is om de systeemintegriteit te waarborgen en de diensten aan andere netgebruikers te verzekeren. Hiermee wordt beoogd dat de vervoersonderneming slechts van de mogelijkheid tot afschakelen of reduceren gebruik maakt indien daartoe ook een daadwerkelijke technische noodzaak bestaat en niet omdat het overeengekomen balanceringsregime niet wordt nagekomen. De vervoersonderneming moet eerst alle andere mogelijkheden benutten om het onevenwicht te corrigeren, alvorens over te gaan tot het reduceren of onderbreken.

AFDELING 2 : NOMINATIE EN HERNOMINATIE

Artikelen 60 tot 65

74. De vervoersonderneming moet van de netgebruikers de nodige informatie ontvangen om het vervoer van aardgas te kunnen plannen en op deze wijze het vervoersnet op een efficiënte wijze te kunnen beheren. De netgebruikers die beschikken over toegewezen capaciteit, kunnen deze naar eigen inzicht aanwenden. Telkens ze gebruik wensen te maken van de hen toegewezen capaciteit, moeten ze de vervoersonderneming daarvan op de hoogte brengen. Dit doet de netgebruiker door middel van nominaties waarbij hij vooraf meldt aan de vervoersonderneming welk deel van de hem toegewezen capaciteit hij wenst te

gebruiken. De netgebruiker nomineert apart voor elke categorie van afnemers teneinde te kunnen voldoen aan de bepalingen vastgelegd in artikel 4, §2 van het besluit.

75. De netgebruiker nomineert voor elk ingangs-en afnamepunt binnen de perken van de hem toegewezen capaciteit. Opdat de vervoersonderneming haar vervoersactiviteiten tijdig zou kunnen plannen, worden de netgebruikers verplicht om hun nominaties uit te voeren in een aantal stappen vastgelegd in artikel 62 van het besluit. De netgebruiker vermeldt hierbij tevens de gegevens van de leverancier bij het ingangspunt en van de afnemer bij het afnamepunt. Deze gegevens zijn noodzakelijk voor het uitvoeren van de controleprocedure vastgelegd in artikel 64 en 65 van het besluit.

AFDELING 3 : TOEWIJZING VAN AARDGAS

Artikelen 66 tot 69

76. De vervoersonderneming verricht metingen op de ingangs- en afnamepunten van haar vervoersnet. Het aardgas dat gemeten wordt, kan afkomstig zijn van verschillende netgebruikers. In dat geval volstaat de meting op zich niet om te bepalen welk deel van de gasstroom geleverd is door welke netgebruiker en voor welke netgebruiker het bestemd is. Er zal dus een toewijzing van aardgas moeten plaatsvinden aan de verschillende netgebruikers per vervoerscontract. De wijze waarop dit gebeurt moet door de vervoersonderneming worden vastgelegd door middel van een toewijzingsovereenkomst.

Op basis van de toewijzingsovereenkomst, de werkelijk gemeten hoeveelheden aardgas, de gegevens van de toeleverende vervoersondernemingen en, desgevallend, de gegevens afkomstig van de afnemende vervoersonderneming, gaat de vervoersonderneming over tot de toewijzing van aardgas aan de ingangs- en afnamepunten. Voor wat betreft de toewijzing van aardgas aan de ingangspunten is de algemene regel, rekening houdend met artikel 70, §2, van het besluit, dat de toegewezen hoeveelheid aardgas overeenkomt met de door de netgebruiker aan het ingangspunt genomineerde hoeveelheid aardgas. In bepaalde omstandigheden moet de vervoersonderneming, voor wat betreft de toewijzing van aardgas, over bijkomende gegevens afkomstig van de toeleverende vervoersonderneming en/of van metingen kunnen beschikken.

AFDELING 4 : AFWIJKINGEN EN NIET-RESPECTEREN VAN HET NETEVENWICHT

Artikel 70

77. Artikel 3, §2, 2° van het besluit legt de vervoersonderneming de verplichting op te streven naar het sluiten van akkoorden met de vervoersondernemingen van vervoersnetten die aansluiten op haar eigen vervoersnet om de onevenwichten in de gasstromen tussen de verschillende vervoersnetten te beheren. Dergelijke overeenkomst, in de gaswereld bekend onder de benaming *Operating Balancing Agreements* of OBA's, legt de regels vast inzake nominaties, gebruikte eenheden en onevenwichten. Ze laat toe om verschillen tussen de door de netgebruikers gemaakte nominaties en de werkelijke aardgasstroom bij het ingangspunt, voor zover deze verschillen vallen binnen de grenzen vastgelegd in deze overeenkomst, op een zodanige wijze te beheren dat de netgebruiker er kan van uitgaan dat er geen verschillen meer zijn tussen zijn nominaties en de werkelijke gasstroom. Dit vereenvoudigt aanzienlijk het beheer van het individuele onevenwicht van de netgebruiker, een verplichting opgelegd door artikel 54 van het besluit.

AFDELING 5 : GEBRUIK VAN OPSLAG- EN LNG- INSTALLATIES

Artikelen 71 en 72

78. De vervoersonderneming verleent toegang voor derden tot haar opslag- en LNG-installaties. De wijze waarop de bruikbare capaciteit van deze installaties wordt toegewezen aan de netgebruiker, wordt vastgelegd in het indicatief vervoersprogramma waarvan sprake in artikel 9 van het besluit. Het ligt voor de hand dat regels inzake evenwicht, nominaties, hernominaties, toewijzing van gas en afwijkingen moeten worden opgesteld rekening houdend met de specifieke eigenschappen van de opslag- en LNG-installaties.

AFDELING 6 : ONDERBREKINGEN EN REDUCTIES

Artikelen 73 en 76

79. Artikel 2 van het besluit bepaalt dat de vervoersonderneming moet instaan voor het handhaven van de systeemintegriteit. Artikel 73 van het besluit bepaalt op zijn beurt dat de vervoersonderneming enkel mag overgaan tot onderbreking of reductie indien dit nodig is om een veilige en efficiënte werking van het vervoersnet en/of de systeemintegriteit te verzekeren. Artikel 76 van het besluit geeft de volgorde aan waarin er onderbroken of

gereduceerd moet worden. Maatregelen van onderbreking of reductie, genomen in functie van bovenvermelde verplichtingen inzake veiligheid en systeemintegriteit, kunnen evenwel aanleiding geven tot onderbrekingen of reducties waarbij de volgorde vastgelegd in artikel 76 van het besluit niet kan worden gevolgd. De vervoersonderneming zal de opgelegde volgorde maximaal respecteren rekening houdend met de exploitatieomstandigheden.

AFDELING 7 : METINGEN OP HET VERVOERSNET

Artikelen 77 tot 85

80. De meetinstallaties hebben een sleutelfunctie in de vrijgemaakte energiemarkt. Meetgegevens zijn voor alle betrokken partijen van groot belang. In de eerste plaats voor de vervoersonderneming om de factuur te berekenen en om na te gaan of de netgebruiker de bepalingen inzake netevenwicht en flexibiliteit respecteert. In de tweede plaats voor de leveringsondernemingen om de afgenomen hoeveelheden energie, al dan niet per tijdseenheid, te bepalen. Tot slot voor de afnemer zelf om inzicht te krijgen in zijn verbruik en, desgewenst, zijn verbruiksgedrag aan te passen of bij te sturen.

In een vrije energiemarkt kunnen de energieprijzen sterk fluctueren in de tijd als gevolg van veranderingen van vraag en aanbod. In een vrije energiemarkt wordt het daarom belangrijk om vast te stellen op welke momenten een leverancier de energie aan zijn afnemers levert. Ook voor de vervoersonderneming is het zeer belangrijk om te beschikken over de juiste toevoer- en afnamedebieten.

81. Het volstaat niet langer om het verbruik over een bepaalde periode af te lezen aan de hand van meterstanden. Voor afnemers die per balanceringsperiode bemeten moeten worden, dient de meetinrichting daartoe aangepast te zijn en is er noodzaak aan capaciteitsmeting of continue meting. Dit is de meest nauwkeurige wijze om de afname en het afnamepatroon van een afnemer vast te stellen. Om zowel technische als bedrijfseconomische redenen zal continue capaciteitsmeting, inclusief telemetrie, niet voor alle afnemers worden toegepast. In dat geval zal men aangewezen zijn op een substituuat voor continue meting. Een techniek die hiervoor kan aangewend worden is het werken met profielen. Afnemers die op deze wijze bemeten worden zijn de zogenaamde profielklanten.

82. Artikel 77 van het besluit bepaalt dat de vervoersonderneming op een voldoende aantal oordeelkundig gekozen plaatsen in het vervoersnet de aardgaskwaliteit meet. Artikel 78 van het besluit legt de parameters vast die de vervoersonderneming bepaalt bij elk ingangs- en elk afnamepunt aan de grens van het vervoersnet. De bepalingen van de

parameters impliceert niet altijd een locale meting. Sommige gegevens kunnen afkomstig zijn van metingen upstream of downstream van het desbetreffende ingangs- of afnamepunt.

AFDELING 8 : AANSLUITINGSPROCEDURE

Artikelen 86 tot 89

83. De vervoersonderneming stelt de voorschriften op die van toepassing zijn op de gasontvangststations, in de mate dit nodig is voor een veilige en betrouwbare werking van het net. Deze voorschriften worden op een dergelijke wijze opgesteld dat ze zonder discriminatie kunnen toegepast worden. De afnemer is eigenaar van het gasontvangststation maar zal bij het ontwerp, de inplanting en de constructie rekening houden met de algemeen geldende voorschriften terzake die worden vastgelegd in de netwerkcode. Uit veiligheidsoverwegingen heeft de vervoersonderneming vrije toegang tot het gasontvangststation en het recht om meettoestellen en afsluiters, onder andere by-pass leidingen, te verzegelen. In dit verband dient tevens opgemerkt te worden dat elke installatie waarop een derde enige rechten zou hebben en via dewelke de installaties van een netgebruiker toegang hebben tot het vervoersnet, deelt uitmaakt van het vervoersnet.

AFDELING 9 : NETWERKCODE

Artikelen 90 en 91

84. De definitie van netwerkcode bedoeld in artikel 1, 47°, van het besluit stelt dat de netwerkcode "een automatisering van de behandeling van de aanvragen mogelijk maakt". De netwerkcode is inderdaad een voorafgaande voorwaarde om een aanvraag op basis van een beperkt formulier te kunnen behandelen. Dankzij het feit dat alle regels onder de vorm van "algemene voorwaarden" gestandaardiseerd zijn, kan men zich bij de aanvraag concentreren op de variabele gegevens, zonder verder te moeten onderhandelen over allerhande regels. Hoe meer bepalingen gestandaardiseerd zijn, hoe meer de behandeling van een aanvraag met computers kan behandeld worden. Dit zal inzonderheid nodig zijn voor de aanvraag van capaciteit voor de volgende dag.

Hoofdstuk 9 :
Basisprincipes inzake facturatie

Artikel 95

85. Artikel 95 van het besluit bepaalt dat de door de vervoersonderneming eventueel gevraagde voorschotten en bankgaranties in verhouding moeten staan tot de door de netgebruiker verschuldigde bedragen. De vervoersonderneming mag hierbij rekening houden met de contractueel vastgelegde betalingstermijnen. Bedraagt de betalingstermijn twee maand, dan kan de vervoersonderneming geen garanties vragen die hoger zijn dan de verwachte verschuldigde bedragen gedurende drie maand. Excessieve kredietwaardigheideisen vormen een mogelijke drempel voor de nieuwe netgebruikers en dit moet worden vermeden.

Hoofdstuk 10 :
Strafbepalingen

Artikel 96

86. Overeenkomstig artikel 20/1, §2, van de gaswet kan de Koning strafsancities bepalen voor inbreuken op de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van de gaswet. Artikel 96 van het besluit maakt van deze mogelijkheid gebruik en voorziet dat inbreuken op de bepalingen van het besluit gestraft worden met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maand en met een geldboete van 1.23 tot 495,78 euro's of met één van deze straffen alleen.

Hoofdstuk 11 :
Overgangsbepalingen

Artikelen 97 tot 100

87. In artikel 11 van het besluit wordt aan de vervoersonderneming de verplichting opgelegd om, voorafgaandelijk aan het in gebruik nemen van haar vervoersnet, de belangrijkste voorwaarden waarvan sprake in artikel 10 van het besluit, door de CREG te laten goedkeuren. In artikel 9 van het besluit wordt bepaald dat de vervoersonderneming een indicatief vervoersprogramma moet opstellen. 13 Artikel 39 voorziet in een huishoudelijk reglement ter voorkoming van discriminatie van netgebruikers. Artikel 42 van het besluit legt de vervoersonderneming de verplichting op een nalevingprogramma op te stellen en een nalevingfunctionaris aan te stellen. Artikel 52 van het besluit stelt dat de geïntegreerde

vervoersonderneming haar vervoersnet slechts in gebruik mag nemen nadat haar organisatieplan door de CREG werd goedgekeurd. 53Tot slot verplicht artikel 89 van het besluit de vervoersonderneming tot het opstellen van een netwerkcode.

Om te beletten dat deze verplichtingen, bij de inwerkingtreding van het besluit, de continuïteit van de bevoorrading in het gedrang zouden brengen, voorzien de artikelen 97, 98, 99 en 100 van het besluit in een aantal overgangsmaatregelen.

Hoofdstuk 12 :

Wijzigingen aan het koninklijk besluit van 16 november 2001 tot bepaling van de procedureregels voor de Geschillenkamer

Artikelen 101, 102 en 103

88. Het *use-it-or-lose-it* principe zoals uitgewerkt in de artikelen 46 en 47 van het besluit laat de noodzaak zien om de mogelijkheid van zowel vrijwillige als gedwongen tussenkomst in te bouwen in de procedure voor de Geschillenkamer. Om deze reden voorzien de artikelen 102 et 103 in een wijziging van het koninklijk besluit van 16 november 2001 tot bepaling van de procedureregels voor de Geschillenkamer.

Artikel 102 voorziet dat er een afdeling III wordt ingelast in hoofdstuk IV. Deze afdeling is volledig gewijd aan de tussenkomst. Artikel 20*bis* verwoordt het principe van de gedwongen en de vrijwillige tussenkomst, bepaalt vervolgens de termijnen waarbinnen en de manier waarop dit moet geschieden, voorziet in conclusietermijnen die iedere partij bij het geschil de mogelijkheid geven te repliceren en bepaalt tenslotte dat de tussenkomst de hoofdvordering niet mag vertragen.

Artikel 101 voorziet dat artikel 13 van hetzelfde koninklijk besluit wordt aangevuld. Deze aanvulling is noodzakelijk, daar een procedure waarin een derde partij tussenkomt, meer tijd in beslag neemt, daar ook de tussenkomende partij de mogelijkheid moet hebben om haar standpunt uiteen te zetten in een memorie, en eveneens moeten de andere partijen de mogelijkheid hebben om hierop te repliceren. Als gedaagde in tussenkomst, moet de derde tenslotte de mogelijkheid hebben om ook hierop te repliceren. Dit betekent dat de zitting van de Geschillenkamer slechts op een later tijdstip zal kunnen plaatsvinden. Teneinde deze zitting niet later te laten plaatsvinden dan strikt noodzakelijk is, maakt het nieuwe artikel 13 een onderscheid tussen enerzijds de vrijwillige tussenkomst, die kortere conclusietermijnen toelaat en dus een snellere zittingsdatum, en de gedwongen tussenkomst die, gelet op het respect voor de rechten van verdediging van de in tussenkomst gedaagde partij, langere conclusietermijnen vereist en dus een latere zittingsdatum met zich meebrengt.

Logischerwijze dient ook artikel 24, §1, eerste lid, te worden aangepast, daar ook de termijn waarbinnen de Geschillenkamer uitspraak kan doen, naar achter opschuift. Ook hier wordt, om dezelfde reden als hierboven, een onderscheid gemaakt tussen de vrijwillige tussenkomst en de gedwongen tussenkomst.

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas :

Jean-Paul PINON
Directeur

Christine VANDERVEEREN
Voorzitter van het Directiecomité

**Voorstel van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake
toegang tot de vervoersnetten voor aardgas**

6 juni 2002

(C)020606-CREG-90, bijlage

**Proposition d'arrêté royal relatif au code de bonne conduite en
matière d'accès aux réseaux de transport pour le gaz naturel**

6 juin 2002

(C)020606-CREG-90, annexe

CREG

Commissie voor de Reguleren van de Elektriciteit en het Gas / Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz
Directie voor de technische werking van de gasmarkt / Direction du fonctionnement technique du marché du gaz
Nijverheidsstraat / Rue de l'Industrie, 26-38, 1040 Brussel / Bruxelles

T : + 32 (0)2 289 76 11 / F : + 32 (0)2 289 76 69

E-mail : info@creg.be

KONINKRIJK BELGIË

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorstel van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen
zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, inzonderheid artikel 15/5, §3, ingevoegd bij artikel 12 van de wet van 29 april 1999 en gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 16 juli 2001 en artikel 20/1, §2, ingevoegd bij artikel 21 van de wet van 29 april 1999 ;

Gelet op het advies van de inspecteur van financiën, gegeven op ... ;

Gelet op de akkoordbevinding van de Minister van Begroting, gegeven op ... ;

Gelet op advies van de Raad van State XXXXX/X, gegeven op ..., met toepassing van artikel van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ;

Gelet op het voorstel van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, gegeven op... ;

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer en van Onze Staatssecretaris voor Energie,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

HOOFDSTUK 1

Definities

Art. 1. De termen bepaald in artikel 1 van

ROYAUME DE BELGIQUE

MINISTÈRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES

Proposition d'arrêté royal relatif au code de bonne conduite en matière d'accès aux réseaux de transport pour le gaz naturel

ALBERT II, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, notamment l'article 15/5, §3, inséré par l'article 12 de la loi du 29 avril 1999 et modifié par l'article 5 de la loi du 16 juillet 2001 et l'article 20/1, §2, inséré par l'article 21 de la loi du 29 avril 1999 ;

Vu l'avis de l'inspecteur des Finances, donné le ... ;

Vu l'accord du Ministre du Budget, donné le ... ;

Vu l'avis XXXXX/X du Conseil d'Etat donné le ... en application de l'article ... des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat ;

Vu la proposition de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz donnée le ... ;

Sur la proposition de Notre Vice-Première Ministre et Ministre de la Mobilité et des Transports et Notre Secrétaire d'Etat à l'Energie,

Nous avons arrêté et arrêtons :

CHAPITRE 1er

Définitions

Art. 1. Les termes visés à l'article 1er de

de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, hebben dezelfde betekenis voor de toepassing van dit besluit.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1. "gaswet": de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen ;
2. "aanvraag": de aanvraag om toegang te verkrijgen tot een vervoersnet voor aardgas ;
3. "aanvrager": elke natuurlijke of rechtspersoon die zijn wil te kennen heeft gegeven om toegang te verkrijgen tot een vervoersnet voor aardgas door het indienen van een aanvraag overeenkomstig de gaswet en dit besluit ;
4. "geïntegreerde vervoersonderneming": elke natuurlijke of rechtspersoon die zowel gasvervoer als levering van aardgas verricht ;
5. "ingangspunt": elk fysiek punt van een vervoersnet waar het aardgas kan geïnjecteerd worden op het vervoersnet ;
6. "afnamepunt": elk fysiek punt van een vervoersnet waar het aardgas door de vervoersonderneming ter beschikking wordt gesteld aan de netgebruiker ;
7. "afnamezone": elke geografische zone die meer dan één afnamepunt omvat en waar uniforme voorwaarden toegepast worden inzake capaciteit en tarieven ;
8. "toeleverende vervoersonderneming": elke vervoersonderneming die een aangrenzend vervoersnet exploiteert dat met een bepaald vervoersnet geïnterconnecteerd is en die voor rekening van haar netgebruikers gas injecteert in dat bepaald vervoersnet ;
9. "afnemende vervoersonderneming": elke vervoersonderneming die een aangrenzend vervoersnet exploiteert dat met een bepaald vervoersnet geïnterconnecteerd is en die voor

la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, ont la même signification pour l'application du présent arrêté.

Pour l'application du présent arrêté, on entend, par :

1. "loi gaz": la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations ;
2. "demande": la demande d'accès à un réseau de transport pour le gaz naturel ;
3. "demandeur": toute personne physique ou morale qui a exprimé sa volonté d'obtenir l'accès à un réseau de transport pour le gaz naturel en introduisant une demande conformément à la loi gaz et au présent arrêté ;
4. "entreprise de transport intégrée": toute personne physique ou morale effectuant aussi bien le transport que la fourniture de gaz naturel ;
5. "point d'entrée": tout point physique d'un réseau de transport permettant l'injection du gaz naturel sur le réseau de transport ;
6. "point de prélèvement": tout point physique d'un réseau de transport où l'entreprise de transport met le gaz naturel à la disposition de l'utilisateur du réseau ;
7. "zone de prélèvement": toute zone géographique comprenant plus d'un point de prélèvement et dans laquelle sont appliquées des conditions uniformes en matière de capacité et de tarifs ;
8. "entreprise de transport livreuse": toute entreprise de transport exploitant un réseau de transport limitrophe, interconnecté à un réseau de transport déterminé et injectant du gaz dans celui-ci pour le compte de ses utilisateurs du réseau ;
9. "entreprise de transport prélevante": toute entreprise de transport exploitant un réseau de transport limitrophe, interconnecté à un réseau de transport déterminé et prélevant du gaz sur celui-

- rekening van haar netgebruikers gas afneemt van dat bepaald vervoersnet ;
10. "rechtstreekse eindafnemer": elke eindafnemer die aangesloten is op een vervoersnet ;
 11. "vervoerscontract": elke commerciële overeenkomst tussen een aanvrager en een vervoersonderneming met betrekking tot vervoersdiensten ;
 12. "opslag": elke activiteit die erin bestaat aardgas in gasvorm of in vloeibare vorm op te slaan in opslaginstallaties, met uitzondering van opslag van aardgas in de leidingen ;
 13. "opslaginstallaties": alle opslagtanks, gebouwen, machines en accessoire inrichtingen die bestemd zijn of gebruikt worden voor opslag van aardgas, zowel boven- als ondergronds ;
 14. "LNG-installatie": elke installatie die gebruikt wordt voor de ontvangst, de opslag en het vloeibaar maken van aardgas en/of de ontvangst, de opslag en de vergassing van vloeibaar aardgas ;
 15. "vervoersdiensten": elke vorm van gasvervoer met inbegrip van alle met het gasvervoer noodzakelijk verbonden diensten zoals het gebruik van LNG-installaties, de menging, de kwaliteitsconversie, de metingen en de flexibiliteitsdiensten ;
 16. "flexibiliteitsdienst": elke dienst die een gasonderneming kan aanbieden om het onevenwicht tussen de inkomende en uitgaande aardgasstromen of de schommelingen aan het afname- of ingangspunt op te vangen ;
 17. "overbrenging": elke activiteit die erin bestaat aardgas te bezorgen op een precieze plaats van het vervoersnet door middel van een pijpleidingennet en door het ontvangen van een equivalente hoeveelheid gas aan één van de ingangspunten van dit leidingennet ;
 18. "capaciteit": het debiet, uitgedrukt in genormaliseerde kubieke meter per tijdseenheid, waarop de netgebruiker recht heeft conform de bepalingen van het vervoerscontract ;
- ci pour le compte de ses utilisateurs du réseau ;
 10. "client final direct": tout client final raccordé à un réseau de transport ;
 11. "contrat de transport": tout contrat commercial conclu entre un demandeur et une entreprise de transport, relatif à des services de transport ;
 12. "stockage": toute activité consistant à stocker du gaz naturel sous forme gazeuse ou liquide dans des installations de stockage, à l'exception du stockage de gaz naturel dans les conduites ;
 13. "installations de stockage": toutes les cuves de stockage, bâtiments, machines et dispositifs accessoires destinés au stockage de gaz naturel ou utilisés pour celui-ci, tant en surface que sous terre ;
 14. "installation de GNL": toute installation utilisée en vue de recevoir, de stocker et de liquéfier du gaz naturel et/ou de recevoir, de stocker et de gazéifier du gaz naturel liquide ;
 15. "services de transport": toute forme de transport de gaz, y compris tous les services nécessairement liés au transport de gaz, tels que l'utilisation d'installations de GNL, le mélange, la conversion de qualité, les mesures et les services de flexibilité ;
 16. "service de flexibilité": tout service qu'une entreprise de gaz peut offrir pour compenser les déséquilibres entre les flux de gaz entrants et sortants ou les variations au point de prélèvement ou d'entrée ;
 17. "acheminement": toute activité consistant à livrer du gaz naturel à un endroit précis du réseau de transport par le biais d'un réseau de conduites et à recevoir une quantité équivalente de gaz à un des points d'entrée de ce réseau de conduites ;
 18. "capacité": le débit exprimé en mètres cubes normalisés par unité de temps auquel l'utilisateur du réseau a droit, conformément aux dispositions mentionnées dans le contrat de transport ;

19. “vaste capaciteit”: de capaciteit die contractueel onvoorwaardelijk verzekerd wordt door de vervoersonderneming ;
 20. “niet-vaste capaciteit”: de capaciteit die door de vervoersonderneming kan onderbroken worden onder de voorwaarden bepaald in het vervoerscontract ;
 21. “onderbreekbare capaciteit”: de niet-vaste capaciteit die door de vervoersonderneming onvoorwaardelijk kan onderbroken worden ;
 22. “toegewezen capaciteit”: het deel of geheel van de gevraagde capaciteit dat door de vervoersonderneming wordt vastgelegd in het vervoerscontract ;
 23. “capaciteitstoewijzingsregels”: de regels die de vervoersonderneming hanteert bij het toewijzen van capaciteit aan de netgebruiker ;
 24. “vervoerscapaciteit”: de capaciteit nodig voor de overbrenging van gas tussen twee of meerdere punten en/of zones ;
 25. “equivalente capaciteit”: de vervoerscapaciteit omgerekend naar capaciteit aan een ingangspunt rekening houdend met de technische kenmerken van het vervoersnet ;
 26. “bruikbare capaciteit”: de maximale capaciteit die de vervoersonderneming kan aanbieden aan de netgebruikers rekening houdend met de systeemintegriteit en de operationele behoeften van het vervoersnet ;
 27. “beschikbare capaciteit”: het gedeelte van de bruikbare capaciteit dat niet is toegewezen en nog beschikbaar is voor de netgebruikers ;
 28. “nominatie”: het vooraf melden door de netgebruiker aan de vervoersonderneming van het aandeel van de toegewezen capaciteit dat hij wenst te gebruiken ;
 29. “hernominatie”: het melden van een gecorrigeerde nominatie ;
 30. “genomineerde capaciteit”: de capaciteit die de netgebruiker voorafgaandelijk aan de vervoersonderneming heeft
19. “capacité ferme”: la capacité garantie contractuellement de manière inconditionnelle par l’entreprise de transport ;
 20. “capacité non ferme”: la capacité qui peut être interrompue par l’entreprise de transport aux conditions mentionnées dans le contrat de transport ;
 21. “capacité interruptible”: la capacité non-ferme qui peut être interrompue par l’entreprise de transport de manière inconditionnelle ;
 22. “capacité allouée”: la partie ou la totalité de la capacité demandée fixée dans le contrat de transport par l’entreprise de transport ;
 23. “règles d’allocation de capacité”: les règles que l’entreprise de transport applique pour l’allocation de capacité à l’utilisateur du réseau ;
 24. “capacité de transport”: la capacité nécessaire à l’acheminement de gaz entre deux ou plusieurs points et/ou zones ;
 25. “capacité équivalente”: la capacité de transport convertie en capacité à un point d’entrée, compte tenu des caractéristiques techniques du réseau de transport ;
 26. “capacité utilisable”: la capacité maximale que l’entreprise de transport peut offrir aux utilisateurs du réseau, compte tenu de l’intégrité du système et des besoins opérationnels du réseau de transport ;
 27. “capacité disponible”: la partie de la capacité utilisable non allouée et encore disponible pour les utilisateurs du réseau ;
 28. “nomination”: l’annonce préalable faite par l’utilisateur du réseau à l’entreprise de transport de la partie de la capacité allouée qu’il souhaite utiliser ;
 29. “renomination”: l’annonce d’une nomination corrigée ;
 30. “capacité nominée”: la capacité que l’utilisateur du réseau a préalablement déclaré, auprès de l’entreprise de

- aangemeld als capaciteit die hij wenst te gebruiken ;
31. “beschikbare operationele capaciteit”: het verschil tussen de bruikbare en de totaal genomineerde capaciteit ;
32. “injectiecapaciteit”: de capaciteit die in een opslaginstallatie kan worden geïnjecteerd ;
33. “uitzendcapaciteit”: de capaciteit die uit een opslaginstallatie kan worden onttrokken ;
34. “opslagcapaciteit”: de hoeveelheid aardgas die maximaal in een opslaginstallatie kan worden geïnjecteerd en daaruit kan worden onttrokken, met uitzondering van het in de opslaginstallatie aanwezige buffergas of kussengas nodig voor het operationeel beheer van de opslag ;
35. “toegewezen gas”: het deel van de gasstroom op een meetpunt dat aan de netgebruiker wordt toegekend op basis van de toewijzingsovereenkomst ;
36. “netevenwicht”: het evenwicht dat per balanceringsperiode op een vervoersnet bereikt wordt doordat de hoeveelheid aardgas die de netgebruikers in het vervoersnet injecteren gelijk is aan de hoeveelheid aardgas die ze ervan afnemen ;
37. “balanceringsperiode”: de periode waarbinnen de afname van een hoeveelheid aardgas, uitgedrukt in energie-eenheden, door elke netgebruiker gecompenseerd moet worden door de injectie van eenzelfde hoeveelheid aardgas in het vervoersnet ;
38. “tolerantiewaarde”: de waarde waarbinnen een netgebruiker, zonder bijkomende vergoeding, op- en neerwaarts mag afwijken van de genomineerde capaciteit en van het te respecteren energie-evenwicht binnen de balanceringsperiode ;
39. “systeemintegriteit”: elke toestand van een vervoersnet of een vervoersinstallatie waarin de druk en de kwaliteit van het aardgas binnen de door de vervoersonderneming gestelde minimum en maximum grenzen blijven zodat het vervoer van aardgas technisch
- transport comme étant celle qu’il souhaite utiliser ;
31. “capacité opérationnelle disponible”: la différence entre la capacité utilisable et la capacité nominée totale ;
32. “capacité d’injection” : la capacité pouvant être injectée dans une installation de stockage ;
33. “capacité d’émission”: la capacité pouvant être prélevée sur une installation de stockage ;
34. “capacité de stockage”: la quantité maximale de gaz naturel pouvant être injectée dans une installation de stockage et pouvant en être prélevée, à l’exception du gaz tampon ou du gaz coussin présent dans l’installation de stockage et nécessaire à la gestion opérationnelle du stockage ;
35. “gaz alloué”: la partie du flux de gaz à un point de mesure, allouée à l’utilisateur du réseau sur base d’un contrat d’allocation ;
36. “équilibre du réseau”: l’équilibre atteint sur un réseau de transport par période d’équilibrage par le fait que la quantité de gaz naturel que les utilisateurs du réseau injectent dans le réseau de transport est égale à la quantité de gaz naturel qu’ils prélèvent sur celui-ci ;
37. “période d’équilibrage”: la période pendant laquelle le prélèvement par chaque utilisateur du réseau d’une quantité de gaz naturel, exprimée en unités énergétiques, doit être compensée par l’injection d’une même quantité de gaz naturel dans le réseau de transport ;
38. “valeur de tolérance”: la valeur dans les limites de laquelle, sans indemnité supplémentaire, un utilisateur du réseau peut s’écarter, vers le haut ou vers le bas de la capacité nominée et de l’équilibre énergétique à respecter au sein de la période d’équilibrage ;
39. “intégrité du système”: tout état d’un réseau de transport ou d’une installation de transport dans lequel la pression et la qualité du gaz naturel restent dans les limites minimum et maximum fixées par l’entreprise de transport, de sorte que le transport de gaz naturel est

- gewaarborgd is ;
40. “interoperabiliteit”: graad van uitwisselbaarheid van aardgas binnen de vervoersnetten en tussen de vervoersondernemingen ;
41. “congestie”: elke situatie waar de vraag naar vaste capaciteit de beschikbare capaciteit overtreft ;
42. “verzadiging”: elke toestand van een vervoersnet of een vervoersinstallatie waarin elke bijkomende gasstroom de systeemintegriteit in het gedrang brengt ;
43. “benuttigingsgraad”: de verhouding van de door de netgebruiker genomineerde capaciteit en de hem toegewezen capaciteit ;
44. “toevoerpatroon”: het gedrag van de netgebruiker inzake toevoer van aardgas, in termen van debiet, volume en regelmaat, op jaar-, week-, dag- en/of uurbasis ;
45. “afnamepatroon”: het gedrag van de netgebruiker inzake afname van aardgas, in termen van debiet, volume en regelmaat, op jaar-, week-, dag- en/of uurbasis ;
46. ”belangrijkste voorwaarden”: de belangrijkste voorwaarden opgesteld door een vervoersonderneming met betrekking tot de toegang tot haar vervoersnet, zoals bepaald in artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet ;
47. “netwerkkode”: een gestandaardiseerd geheel van bepalingen en regels met betrekking tot de toegang tot en het gebruik van het vervoersnet dat een automatisering van de behandeling van de aanvragen mogelijk maakt ;
48. “primaire markt”: het rechtstreeks verhandelen door de vervoersonderneming van vervoersdiensten die krachtens de gaswet gereguleerd worden ;
49. “secundaire markt”: het geheel van transacties van capaciteit en flexibiliteit elders dan op de primaire markt ;
- techniquement garanti ;
40. “interopérabilité” : degré d’interchangeabilité du gaz naturel sur les réseaux de transport et entre les entreprises de transport ;
41. “congestion”: toute situation dans laquelle la demande de capacité ferme est supérieure à la capacité disponible ;
42. “saturation”: tout état d’un réseau de transport ou d’une installation de transport dans lequel chaque flux de gaz supplémentaire menace l’intégrité du système ;
43. “taux d’utilisation”: le rapport entre la capacité nominée par l’utilisateur du réseau et la capacité qui lui a été allouée ;
44. “profil d’injection”: le comportement de l’utilisateur du réseau en matière d’alimentation en gaz naturel, en termes de débit, de volume et de régularité, sur une base annuelle, hebdomadaire, journalière et/ou horaire ;
45. “profil de prélèvement”: le comportement de l’utilisateur du réseau en matière de prélèvement de gaz naturel en termes de débit, de volume et de régularité, sur une base annuelle, hebdomadaire, journalière et/ou horaire ;
46. “principales conditions”: les principales conditions établies par une entreprise de transport concernant l’accès à son réseau de transport, conformément à l’article 15/14, § 2, deuxième alinéa, 6°, de la loi gaz ;
47. “code du réseau”: un ensemble standardisé de dispositions et de règles concernant l’accès au réseau de transport et l’utilisation de celui-ci, permettant une automatisation du traitement des demandes ;
48. “marché primaire”: la commercialisation directe, par l’entreprise de transport, de services de transport réglementés en vertu de la loi gaz ;
49. “marché secondaire”: l’ensemble des transactions liées à la capacité et la flexibilité effectuées ailleurs que sur le

50. "vertrouwelijke informatie": de individualiseerbare gegevens betreffende een aanvraag van of het vervoer voor een netgebruiker door de aanvrager of de netgebruiker, al dan niet rechtstreeks, meegedeeld aan de vervoersonderneming, met uitzondering van de informatie die algemeen bekend is bij het publiek, anders dan door het onrechtmatig toedoen van de vervoersonderneming ;
51. "werkdag": elke kalenderdag, met uitzondering van zaterdagen, zondagen en wettelijke feestdagen ;
52. "hub": elke plaats waar netgebruikers aardgas fysisch ter beschikking kunnen stellen met het oog op doorverkoop en waarbij deze operaties vanuit technisch en commercieel oogpunt logistiek ondersteund worden door een dienstenleverancier die onder andere de opvolging van de eigendomsoverdrachten verzekert.

marché primaire ;

50. "informations confidentielles": les données individualisables relatives à une demande ou au transport effectué pour un utilisateur du réseau, communiquées directement ou non à l'entreprise de transport par le demandeur ou l'utilisateur du réseau, à l'exception de l'information communément connue du public sans l'intervention indue de l'entreprise de transport ;
51. "jour ouvrable": tout jour calendrier, à l'exception des samedis, dimanches et jours fériés légaux ;
52. "hub": tout endroit permettant aux utilisateurs du réseau de mettre physiquement du gaz naturel à disposition dans l'optique d'une revente, étant entendu que ces opérations y sont, d'un point de vue technique et commercial, soutenues au niveau logistique par un fournisseur de services assurant, entre autres, le suivi des transferts de propriété.

HOOFDSTUK 2

Algemene principes en belangrijkste voorwaarden

Art. 2. §1. Elke vervoersonderneming exploiteert, onderhoudt en ontwikkelt haar vervoersnet op een veilige, efficiënte en economisch verantwoorde wijze. Onverminderd de individuele verantwoordelijkheid van de netgebruiker bepaald in artikel 54, staat de vervoersonderneming met alle redelijke middelen in voor de goede werking van haar vervoersnet, het handhaven van de systeemintegriteit en de verwezenlijking van het netevenwicht binnen haar vervoersnet.

§2. De vervoersonderneming mag capaciteit op het vervoersnet reserveren en gebruiken voor haar operationele behoeften, met name :

- 1° ter aanzuivering van de netverliezen ;
- 2° ten behoeve van de energievoorziening

CHAPITRE 2

Principes généraux et principales conditions

Art. 2. §1er. Toute entreprise de transport exploite, entretient et développe son réseau de transport d'une manière sûre, efficace et économiquement justifiée. Sans préjudice de la responsabilité individuelle de l'utilisateur du réseau stipulée à l'article 54, l'entreprise de transport assure, à l'aide de tous les moyens raisonnables, le bon fonctionnement de son réseau de transport, le maintien de l'intégrité du système et la réalisation de l'équilibre du réseau sur son réseau de transport.

§2. L'entreprise de transport peut réserver et utiliser de la capacité sur le réseau de transport pour ses besoins opérationnels, à savoir :

- 1° pour l'apurement des pertes du réseau ;
- 2° pour l'approvisionnement en énergie du

- van het vervoersnet zelf ;
- 3° voor de menging en kwaliteitsconversie ;
 - 4° om het aanbod van de ogenblikkelijke flexibiliteit te vermeerderen.

§3. De vervoersonderneming mag enkel in het kader van haar operationele behoeften aardgas kopen. Onverminderd haar recht om een negatief saldo van de energie-flexibiliteit aan de netgebruiker te factureren in het kader van een eindafrekening op het einde van een vervoerscontract, mag de vervoersonderneming geen aardgas verkopen.

§4. In afwijking van voornoemde bepaling mag de vervoersonderneming aardgas verkopen op een beurs voor aardgas. Deze mogelijkheid geldt enkel in de mate dit aardgas aangekocht werd in het kader van de handhaving van de systeemintegriteit, wanneer alle andere middelen ontoereikend waren.

Art. 3. §1. De vervoersonderneming exploiteert het vervoersnet rekening houdend met de interoperabiliteit op nationaal en Europees niveau.

§2. Daartoe moet de vervoersonderneming :

- 1° in overleg met de andere vervoersondernemingen streven naar harmonisatie op het gebied van gaskwaliteit, communicatie- en interconnectieprocedures ;
- 2° streven naar het sluiten van akkoorden met de vervoersondernemingen van vervoersnetten die aansluiten op haar eigen vervoersnet om de onevenwichten in de gasstromen tussen de verschillende vervoersnetten te beheren ;
- 3° overleg plegen met de vervoersondernemingen van vervoersnetten die aansluiten op haar eigen vervoersnet bij de planning van onderhoudswerken en investeringen.

Art. 4. §1. De vervoersonderneming stelt alle bruikbare capaciteit ter beschikking van de netgebruikers.

- réseau de transport lui-même ;
- 3° pour le mélange et la conversion de qualité ;
 - 4° pour augmenter l'offre de flexibilité immédiate.

§3. L'entreprise de transport peut acheter du gaz naturel uniquement dans le cadre de ses besoins opérationnels. Sans préjudice de son droit de facturer un solde négatif de flexibilité énergétique à l'utilisateur du réseau dans le cadre d'un décompte final effectué à la fin d'un contrat de transport l'entreprise de transport ne peut pas vendre de gaz naturel.

§4. Par dérogation à la disposition précitée, l'entreprise de transport peut vendre du gaz naturel sur une bourse pour le gaz naturel. Cette possibilité ne vaut que dans la mesure où ce gaz naturel a été acheté dans le cadre du maintien de l'intégrité du système, lorsque tous les autres moyens s'avèrent insuffisants.

Art. 3. §1er. L'entreprise de transport exploite le réseau de transport compte tenu de l'interopérabilité au niveau national et européen.

§2. A cette fin, l'entreprise de transport doit :

- 1° en concertation avec les autres entreprises de transport, viser à une harmonisation sur le plan de la qualité du gaz, des procédures de communication et d'interconnexion ;
- 2° viser à la conclusion d'accords avec les entreprises de transport des réseaux de transport raccordés à son propre réseau de transport afin de gérer les déséquilibres dans les flux de gaz entre les différents réseaux de transport ;
- 3° se concerter avec les entreprises de transport des réseaux de transport raccordés à son propre réseau de transport lors de la planification de travaux d'entretien et d'investissements.

Art. 4. §1er. L'entreprise de transport met la totalité de la capacité utilisable à la disposition des utilisateurs du réseau.

§2. De leveringsonderneming sluit afzonderlijke vervoerscontracten af voor de reservatie van capaciteit die bestemd is voor de niet in aanmerking komende afnemers en voor de distributieondernemingen in de mate dat zij niet in aanmerking komen voor de leveringen aan hun niet in aanmerking komende afnemers.

Art. 5. De vervoersonderneming voldoet aan de eisen van transparantie, objectiviteit en redelijkheid en onthoudt zich van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers.

Art. 6. §1. De vervoersonderneming beheert haar vervoersnet, organiseert het gasvervoer en biedt vervoersdiensten aan op een manier die tegemoetkomt aan de redelijke behoeften van de netgebruikers.

§2. Daartoe :

- 1° biedt de vervoersonderneming aan de netgebruikers al haar vervoersdiensten afzonderlijk aan ;
- 2° staat de vervoersonderneming de netgebruikers bij inzake het eerbiedigen van het evenwicht tussen de toelieferingen en afnamen van aardgas door de ontwikkeling van flexibilitiediensten en de organisatie van de toegang tot en het gebruik van haar eventuele opslaginstallaties ;
- 3° maakt de vervoersonderneming, onverminderd hoofdstuk 3, de omschakeling van één ingangspunt naar één of meer andere ingangspunten mogelijk, zonder dat de netgebruiker de volle prijs van twee of meer afzonderlijke vervoerscontracten moet dragen ;
- 4° kan de vervoersonderneming de afnamepunten groeperen tot afnamezones om de transparantie, de toegankelijkheid en de verhandelbaarheid te bevorderen ;
- 5° houdt de vervoersonderneming rekening met de behoeften van de netgebruikers die beroep doen op een beurs voor aardgas ;
- 6° onthoudt de vervoersonderneming zich

§2. L'entreprise de fourniture conclut des contrats de transport séparés pour la réservation de capacité destinée aux clients non-éligibles et aux entreprises de distribution dans la mesure où elles ne sont pas éligibles, pour les fournitures faites à leurs clients non-éligibles.

Art. 5. L'entreprise de transport satisfait aux exigences liées à la transparence, l'objectivité et au caractère raisonnable et s'abstient de toute discrimination entre utilisateurs du réseau ou catégories d'utilisateurs du réseau.

Art. 6. §1er. L'entreprise de transport gère son réseau de transport, organise le transport de gaz et propose des services de transport de manière à répondre aux besoins raisonnables des utilisateurs du réseau.

§2. A cet effet :

- 1° l'entreprise de transport offre aux utilisateurs du réseau tous ses services de transport de manière séparée ;
- 2° l'entreprise de transport assiste les utilisateurs du réseau en vue du respect de l'équilibre entre les livraisons et les prélèvements de gaz naturel en développant des services de flexibilité et en organisant l'accès et l'utilisation de ses éventuelles installations de stockage ;
- 3° sans préjudice du chapitre 3, l'entreprise de transport rend possible la commutation d'un point d'entrée à un ou plusieurs autres points d'entrée sans que l'utilisateur du réseau n'ait à supporter le prix plein de deux contrats de transport distincts ou plus ;
- 4° l'entreprise de transport peut grouper les points de prélèvement en zones de prélèvement en vue de promouvoir la transparence, l'accessibilité et la négociabilité ;
- 5° l'entreprise de transport tient compte des besoins des utilisateurs du réseau qui ont recours à une bourse pour le gaz naturel ;
- 6° l'entreprise de transport s'abstient

van elke belemmering van de handel in aardgas, inzonderheid via een hub ;

Art. 7. De netgebruiker levert aan de ingangspunten aardgas dat voldoet aan de contractueel gestelde kwaliteitseisen. De vervoersonderneming levert aan de afnamepunten aardgas dat voldoet aan de contractueel gestelde kwaliteitseisen.

Art. 8. §1. De vervoersonderneming biedt naast vaste en niet-vaste capaciteit tevens onderbreekbare capaciteit aan, zowel voor de overbrenging van aardgas als voor de uitzending ervan vanuit opslag.

§2. De vervoersonderneming biedt op de primaire markt elke dag voor de daaropvolgende dag een zo hoog mogelijk percentage van de aan de netgebruikers toegewezen doch niet-genomineerde vaste capaciteit aan als onderbreekbare capaciteit.

§3. De vervoersonderneming biedt op de primaire markt elke dag voor de daaropvolgende dag een aandeel van de beschikbare capaciteit aan als vaste capaciteit, zoals bepaald in het indicatief vervoersprogramma bedoeld in artikel 9.

Art. 9. §1. De vervoersonderneming stelt een indicatief vervoersprogramma op dat voor de overbrenging en de opslag onder meer de volgende elementen bevat :

- 1° de aangeboden vaste, niet-vaste en onderbreekbare capaciteiten ;
- 2° de gehanteerde capaciteitstoewijzingsregels ;
- 3° de vooropgestelde tolerantiewaarden ;
- 4° de verschillende types vervoerscontracten ;
- 5° de looptijden van de standaardvervoerscontracten.

§2. Het indicatief vervoersprogramma wordt door de vervoersonderneming ter goedkeuring overgemaakt aan de Commissie.

§3. Het indicatief vervoersprogramma wordt opgesteld voor een periode van minstens twee jaar en jaarlijks bijgestuurd onder andere op

d'entraver le commerce de gaz naturel, en particulier via un hub ;

Art. 7. L'utilisateur du réseau fournit, aux points d'entrée, du gaz naturel qui satisfait aux exigences de qualité contractuelles. L'entreprise de transport fournit, aux points de prélèvement, du gaz naturel qui satisfait aux exigences de qualité contractuelles.

Art. 8. §1er. L'entreprise de transport propose, outre de la capacité ferme et non ferme, également de la capacité interruptible, tant pour l'acheminement de gaz naturel que pour l'émission de celui-ci à partir du stockage.

§2. L'entreprise de transport propose sur le marché primaire chaque jour, pour le jour suivant, un pourcentage aussi élevé que possible de capacité ferme allouée aux utilisateurs du réseau mais non-nominée en tant que capacité interruptible.

§3. L'entreprise de transport propose sur le marché primaire chaque jour, pour le jour suivant, une partie de la capacité disponible en tant que capacité ferme, comme prévu dans le programme indicatif de transport visé à l'article 9.

Art. 9. §1er. L'entreprise de transport propose un programme indicatif de transport comportant, entre autres, les éléments suivants pour l'acheminement et le stockage :

- 1° les capacités fermes, non-fermes et interruptibles proposées ;
- 2° les règles d'allocation de capacité utilisées ;
- 3° les valeurs de tolérance proposées ;
- 4° les différents types de contrats de transport ;
- 5° les durées des contrats de transport standards.

§2. Le programme indicatif de transport est transmis pour approbation à la Commission par l'entreprise de transport.

§3. Le plan indicatif de transport est établi pour une durée de deux ans au moins et est modifié chaque année sur la base, entre

basis van het door de vervoersonderneming gevoerde congestiebeleid bedoeld in artikel 45.

§4. Zowel de looptijden van de vervoerscontracten als de verdeling van de beschikbare capaciteit over vaste, niet-vaste en onderbreekbare capaciteit en de toewijzingsregels weerspiegelen de in de markt bestaande vraag. De vervoersonderneming houdt rekening met de specifieke kenmerken van de vervoersdiensten waarop ze betrekking hebben.

Art. 10. §1. De vervoersonderneming stelt de belangrijkste voorwaarden op voor de toegang tot haar vervoersnet.

§2. De belangrijkste voorwaarden hebben betrekking op :

- 1° de berekeningsmethodologie inzake equivalente, bruikbare en beschikbare capaciteit ;
- 2° de capaciteitstoewijzingsregels en de wijze waarop onderbreekbare capaciteit wordt aangeboden ;
- 3° de regels inzake de verhandelbaarheid van capaciteit en flexibiliteit en de wijze waarop dit wordt vastgelegd in de vervoerscontracten ;
- 4° het evenwicht van de aardgasstromen binnen het vervoersnet ;
- 5° de tijdseenheid en de tolerantiewaarden bedoeld in de artikelen 54 en 55 ;
- 6° de regels inzake bundeling van onevenwichten door de netgebruikers en de daarmee verbonden contractuele bepalingen ;
- 7° de eisen inzake aardgaskwaliteit voor de verschillende ingangspunten van het vervoersnet ;
- 8° het nalevingprogramma bedoeld in artikel 42, §2 ;
- 9° het congestiebeleid en de daarmee verbonden contractuele bepalingen ;
- 10° de behandeling van aardgas voor eigen gebruik door de vervoersonderneming en van de verschillen op de periodieke energiebalans ;

autres, de la politique de congestion visée à l'article 45 menée par l'entreprise de transport.

§4. Tant les durées des contrats de transport que la répartition de la capacité disponible entre capacité ferme, non-ferme et interruptible, de même que les règles d'allocation, reflètent la demande existante sur le marché. L'entreprise de transport tient compte des caractéristiques spécifiques des services de transport auxquelles celles-ci se rapportent.

Art. 10. §1er. L'entreprise de transport établit les principales conditions d'accès à son réseau de transport.

§2. Les principales conditions se rapportent à :

- 1° la méthodologie de calcul en matière de capacité équivalente, utilisable et disponible ;
- 2° les règles d'allocation de capacité et la manière dont la capacité interruptible est proposée ;
- 3° les règles liées à la négociabilité de la capacité et de la flexibilité et la manière dont elles sont établies dans les contrats de transport ;
- 4° l'équilibre entre les flux de gaz naturel sur le réseau de transport ;
- 5° l'unité de temps et les valeurs de tolérance visées aux articles 54 et 55 ;
- 6° les règles concernant l'agrégation des déséquilibres par les utilisateurs du réseau et les dispositions contractuelles qui y sont liées ;
- 7° les exigences en matière de qualité du gaz naturel pour les différents points d'entrée sur le réseau de transport ;
- 8° le programme de surveillance visé à l'article 42, §2 ;
- 9° la politique de congestion et les dispositions contractuelles qui y sont liées ;
- 10° le traitement du gaz naturel pour l'utilisation propre par l'entreprise de transport et des différences au niveau du bilan énergétique périodique ;

- 11° de financiële garanties en de toepasselijke regels inzake de aansprakelijkheid van de vervoersonderneming of de netgebruiker, indien zij in gebreke blijven hun verplichtingen na te komen ;
- 12° de voorwaarden voor de opzeg van een vervoerscontract, waaronder de eventuele schadevergoedingen.

§3. Bij het opstellen van haar belangrijkste voorwaarden beperkt de vervoersonderneming zoveel mogelijk de eventuele nadelen inzake capaciteiten en flexibilitiediensten voor leveringsondernemingen met een kleiner klantenportfolio.

Art. 11. §1. De vervoersonderneming mag haar vervoersnet slechts in gebruik nemen na goedkeuring door de Commissie van haar belangrijkste voorwaarden.

§2. Elke wijziging van de belangrijkste voorwaarden van een vervoersonderneming treedt slechts in werking na de goedkeuring ervan door de Commissie en wordt meegedeeld aan de netgebruikers.

§3. De Commissie kan, rekening houdend met gewijzigde marktomstandigheden of met haar evaluatie van de marktwerking, de vervoersonderneming de opdracht geven haar goedgekeurde belangrijkste voorwaarden te herzien en aan te passen.

Art. 12. Uiterlijk op 15 januari van elk jaar geeft de vervoersonderneming aan de Commissie een overzicht van de investeringen die zij tijdens het voorbije jaar aan haar vervoersnet heeft gedaan en van het globale gebruik van de capaciteit van het vervoersnet en de jaarlijkse en de piekgasstromen op de voornaamste plaatsen van het vervoersnet en geeft zij een beschrijving van de ontwikkeling van de vervoersdiensten.

- 11° les garanties financières et les règles applicables en matière de responsabilité de l'entreprise de transport ou de l'utilisateur du réseau, si ceux-ci manquent à l'exécution de leurs obligations ;
- 12° les conditions liées à la résiliation d'un contrat de transport, dont les éventuelles indemnités.

§3. Lors de l'établissement de ses principales conditions, l'entreprise de transport limite, dans la mesure du possible, les éventuels inconvénients liés aux capacités et aux services de flexibilité pour les entreprises de fourniture possédant un portefeuille de clients plus petit.

Art. 11. §1er. L'entreprise de transport ne peut utiliser son réseau de transport qu'après l'approbation, par la Commission, de ses principales conditions.

§2. Toute modification apportée aux principales conditions d'une entreprise de transport n'entrera en vigueur qu'après l'approbation de celle-ci par la Commission et sera communiquée aux utilisateurs du réseau.

§3. La Commission peut, compte tenu des modifications des circonstances du marché ou de son évaluation du fonctionnement du marché, charger l'entreprise de transport de réviser et d'adapter ses principales conditions approuvées.

Art. 12. Le 15 janvier de chaque année au plus tard, l'entreprise de transport fournit à la Commission un aperçu des investissements effectués au cours de l'année précédente à son réseau de transport et de l'utilisation globale de la capacité du réseau de transport et des flux de gaz annuels et de pointe aux principaux endroits du réseau de transport et elle fournit une description du développement des services de transport.

HOOFDSTUK 3

***Procedures en nadere regels voor de aanvraag van toegang tot en gebruik van het vervoersnet
Gegevens die de netgebruikers aan de vervoersondernemingen moeten verstrekken
Termijnen waarbinnen de vervoersondernemingen moeten antwoorden op aanvragen van toegang tot hun net***

Afdeling 1: Het automatisch reserveringssysteem

Art. 13. De vervoersonderneming ontwikkelt een automatisch reserveringssysteem voor capaciteit zodat dat de netgebruiker eenvoudig, snel en elke dag, via elektronische weg, capaciteit kan reserveren.

Art. 14. §1. De netgebruiker die gebruik wenst te maken van het automatisch reserveringssysteem dient de netwerkcode, opgesteld door de vervoersonderneming in uitvoering van artikel 89, te ondertekenen.

§2. Binnen de twee weken die volgen op de datum van ontvangst van een door de netgebruiker ondertekend exemplaar van de netwerkcode, desgevallend vergezeld van de stukken vermeld in artikel 19, 2° en 4°, verleent de vervoersonderneming de netgebruiker een inschrijvingscode die hem het recht verleent om het automatisch reserveringssysteem te gebruiken.

Art. 15. De netgebruiker die gebruik maakt van het automatisch reserveringssysteem deelt bij elke aanvraag de volgende gegevens mee :

- 1° zijn inschrijvingscode ;
- 2° de gewenste vaste, niet –vaste en/of onderbreekbare capaciteit, bepaald per periode ;
- 3° de gewenste flexibiliteit ;
- 4° het aanvangstijdstip en de gewenste

CHAPITRE 3

***Procédures et modalités de demande d'accès au réseau de transport et d'utilisation de celui-ci
Informations à fournir par les utilisateurs du réseau aux entreprises de transport
Délais dans lesquels les entreprises de transport doivent répondre aux demandes d'accès à leur réseau***

Section 1: Le système de réservation automatique

Art. 13. L'entreprise de transport développe un système de réservation automatique de capacité, afin que l'utilisateur du réseau puisse réserver simplement, rapidement et quotidiennement de la capacité par voie électronique.

Art. 14. §1er. L'utilisateur du réseau souhaitant utiliser le système de réservation automatique doit signer le code du réseau rédigé par l'entreprise de transport en exécution de l'article 89.

§2. Dans les deux semaines suivant la date de la réception d'un exemplaire du code du réseau signé par l'utilisateur du réseau, accompagné, le cas échéant, des documents mentionnés à l'article 19, 2° et 4°, l'entreprise de transport fournit à l'utilisateur du réseau un code d'inscription lui conférant le droit d'utiliser le système de réservation automatique.

Art. 15. L'utilisateur du réseau utilisant le système de réservation automatique communique les données suivantes avec chaque demande :

- 1° son code d'inscription ;
- 2° la capacité ferme, non ferme et/ou interruptible souhaitée, déterminée par période ;
- 3° la flexibilité souhaitée ;
- 4° le moment auquel le contrat de transport

duur van het vervoerscontract ; 5° informatie over de aard van de aanvraag, inzonderheid of het de vervanging of de uitbreiding en/of wijziging van een bestaand vervoerscontract of een nieuw vervoerscontract betreft ; 6° de hoeveelheid capaciteit en/of flexibiliteit aangekocht op de secundaire markt samen met de bijhorende ingangspunten en de periode ; 7° het ingangs- en afnamepunt of afnamezone of, in voorkomend geval, de onderscheiden ingangs- en afnamepunten of afnamezones.	prend cours et la durée souhaitée de celui-ci ; 5° les informations concernant la nature de la demande, notamment s'il s'agit du remplacement ou de l'extension et/ou de la modification d'un contrat de transport existant ou d'un nouveau contrat de transport ; 6° la quantité de capacité et/ou de flexibilité achetée sur le marché secondaire avec les points d'entrée qui y sont liés et la période ; 7° le point d'entrée et de prélèvement ou la zone de prélèvement ou, le cas échéant, les différents points d'entrée et de prélèvement ou les zones de prélèvement.

Art. 16. §1. De netgebruiker ontvangt via het automatisch reserveringssysteem binnen de 24 uur het resultaat van het onderzoek van zijn aanvraag.

§2. Indien het resultaat van dit onderzoek positief is, beschikt de netgebruiker over één werkdag te rekenen vanaf de kennisgeving van het resultaat om zijn aanvraag te bevestigen. Indien de netgebruiker niet reageert binnen de gestelde termijn vervalt de aanvraag tot reservering.

Uiterlijk de eerste werkdag na de ontvangst van de bevestiging bedoeld in §2, eerste lid, stuurt de vervoersonderneming de aanvrager via elektronische weg een vervoerscontract op waarin de toegewezen capaciteit samen met de door de netgebruiker gevraagde flexibiliteit wordt vastgelegd. Indien de vervoersonderneming het door de aanvrager ondertekende vervoerscontract uiterlijk de derde werkdag na kennisgeving ervan niet ontvangen heeft, mag de vervoersonderneming de voorlopig toegewezen capaciteit opnieuw ter beschikking stellen van de markt.

§3. Indien het resultaat van dit onderzoek negatief is, wordt de aanvrager verwezen naar de procedure van onderhandelde toegang tot het vervoersnet bepaald in hoofdstuk 3, afdeling 2.

Art. 17. Onverminderd het algemeen tijdschema bedoeld in artikel 16, bevat de netwerkcode een specifiek tijdsschema op

Art. 16. §1er L'utilisateur du réseau reçoit le résultat de l'examen de sa demande dans les 24 heures via le système de réservation automatique.

§2. Si le résultat de cet examen s'avère positif, l'utilisateur du réseau dispose d'un jour ouvrable à compter de la notification du résultat pour confirmer sa demande. Si l'utilisateur du réseau ne réagit pas dans le délai prévu, la demande de réservation sera considérée comme inexistante.

Au plus tard le premier jour ouvrable suivant la réception de la confirmation visée au §2, premier alinéa, l'entreprise de transport envoie un contrat de transport par voie électronique au demandeur, établissant la capacité allouée, de même que la flexibilité demandée par l'utilisateur du réseau. Si l'entreprise de transport n'a pas reçu le contrat de transport signé par le demandeur le troisième jour ouvrable au plus tard après la notification de celui-ci, l'entreprise de transport peut à nouveau mettre la capacité provisoirement allouée à la disposition du marché.

§3. Si le résultat de cet examen s'avère négatif, le demandeur sera renvoyé à la procédure de l'accès négocié au réseau de transport visée au chapitre 3, section 2.

Art. 17. Sans préjudice du calendrier général visé à l'article 16, le code du réseau contient un calendrier spécifique sur base

grond waarvan de netgebruiker via het automatisch reserveringssysteem capaciteit kan reserveren voor de daaropvolgende dag.

Afdeling 2: Onderhandelde toegang tot het vervoersnet

Art. 18. De netgebruiker die geen gebruik wenst te maken van het automatisch reserveringssysteem voor capaciteit bedoeld in artikel 13 of geen toegang krijgt tot het vervoersnet overeenkomstig dit systeem, vraagt op basis van onderhandelingen met de vervoersonderneming toegang tot het vervoersnet.

Art. 19. De aanvrager deelt bij zijn aanvraag voor toegang tot en gebruik van het vervoersnet de volgende gegevens mee :

- 1° de identiteit van de aanvrager ;
- 2° indien de aanvraag uitgaat van een vergunningsplichtige leveringsonderneming, een kopie of een bewijs van haar leveringsvergunning ;
- 3° informatie over de hoeveelheid aardgas die en het afnamepatroon volgens hetwelk de afnemer gedurende het voorgaande jaar aardgas heeft afgenomen of gedurende het eerste jaar van zijn toegang tot het vervoersnet zal afnemen ;
- 4° indien de aanvraag wordt ingediend door een lasthebber, een bewijs van de volmacht ;
- 5° de aard en modaliteiten van de gewenste vervoersdiensten bepaald per periode, inzonderheid de gewenste vaste en/of niet-vaste capaciteit, de onderbreekbaarheid en de flexibiliteitsdiensten ;
- 6° het aanvangstijdstip en de gewenste duur van het vervoerscontract ;
- 7° informatie over de aard van de aanvraag, inzonderheid of het de vervanging of de uitbreiding en/of wijziging van een bestaand vervoerscontract of een nieuw vervoerscontract betreft ;

duquel l'utilisateur du réseau peut réserver de la capacité pour le jour suivant via le système de réservation automatique.

Section 2: Accès négocié au réseau de transport

Art. 18. L'utilisateur du réseau ne souhaitant pas faire usage du système de réservation automatique de capacité visé à l'article 13 ou qui n'obtient pas d'accès au réseau de transport conformément à ce système, demande l'accès au réseau de transport sur base de négociations avec l'entreprise de transport.

Art. 19. Le demandeur communique les données suivantes lors de sa demande d'accès au réseau de transport et d'utilisation de celui-ci :

- 1° l'identité du demandeur ;
- 2° si la demande émane d'une entreprise de fourniture soumise à autorisation, une copie ou une preuve de son autorisation de fourniture ;
- 3° des informations sur la quantité de gaz naturel et le profil de prélèvement suivant lequel le client a prélevé du gaz naturel durant l'année précédente ou suivant lequel il prélèvera du gaz naturel durant la première année de son accès au réseau de transport ;
- 4° si la demande est introduite par un mandataire, une preuve du mandat ;
- 5° la nature et les modalités des services de transport souhaités déterminées par période, notamment la capacité ferme et/ou non-ferme souhaitée, l'intermittibilité et les services de flexibilité ;
- 6° le moment auquel le contrat de transport prend cours et la durée souhaitée de celui-ci ;
- 7° des informations sur la nature de la demande, notamment s'il s'agit du remplacement ou de l'extension et/ou de la modification d'un contrat de transport existant ou d'un nouveau contrat de transport ;

- 8° de hoeveelheid capaciteit en/of flexibiliteit aangekocht op de secundaire markt samen met het bijhorende ingangspunt en de periode ;
- 9° het ingangs- en afnamepunt of afnamezone, of, in voorkomend geval, de onderscheiden ingangs- en afnamepunten of afnamezone ;
- 10° indien de aanvraag betrekking heeft op de toegang tot en gebruik van een LNG-terminal, de specificaties van de LNG-tanker, het toevoer- en afvoerpatroon, een kopie van alle informatie-documenten en van de vereiste vergunningen en certificaten voor zover de beheerder van de LNG-terminal dit nodig heeft om te voldoen aan zijn wettelijke of contractuele verplichtingen ;
- 11° indien de aanvraag betrekking heeft op de toegang tot en gebruik van opslag, de gewenste injectie-, opslag- en uitzendcapaciteit.

Art. 20. §1. Binnen de vijf werkdagen na de kennisgeving van de aanvraag, brengt de vervoersonderneming de aanvrager op de hoogte van de volledigheid of de onvolledigheid van de aanvraag.

§2. De vervoersonderneming informeert de aanvrager en staat hem bij het opstellen en vervolledigen van zijn aanvraag bij.

§3. Zonder bericht van de vervoersonderneming binnen de gestelde termijn, wordt de aanvraag geacht volledig te zijn.

Art. 21. Binnen de tien werkdagen na het verzenden van de volledigheidverklaring of vanaf de dag waarop de aanvraag wordt geacht volledig te zijn of, indien bijkomende gegevens vereist zijn, binnen de tien werkdagen nadat de vervoersonderneming deze bijkomende gegevens ontvangen heeft, zal de vervoersonderneming :

- 1° indien de toegang tot het vervoersnet mogelijk is, de aanvrager een voorstel van vervoerscontract overmaken ;
- 2° indien de toegang tot het vervoersnet geweigerd wordt op grond van artikel

- 8° la quantité de capacité et/ou de flexibilité achetée sur le marché secondaire avec le point d'entrée y afférent et la période ;
- 9° le point d'entrée et de prélèvement ou la zone de prélèvement ou, le cas échéant, les différents points d'entrée et de prélèvement ou la zone de prélèvement ;
- 10° si la demande se rapporte à l'accès à un terminal de GNL et à l'utilisation de celui-ci, les spécifications de la cuve de GNL, le profil d'injection et de prélèvement, une copie de tous les documents d'information et des autorisations et certificats requis pour autant que le gestionnaire du terminal de GNL en a besoin afin de remplir ses obligations légales ou contractuelles ;
- 11° si la demande se rapporte à l'accès au stockage et à l'utilisation de celui-ci, la capacité d'injection, de stockage et d'émission souhaitée.

Art. 20. §1er. L'entreprise de transport fait savoir au demandeur si la demande est complète ou non dans les cinq jours ouvrables suivant la notification de celle-ci.

§2. L'entreprise de transport informe le demandeur et l'aide à rédiger et à compléter sa demande.

§3. A défaut de nouvelles de l'entreprise de transport dans les délais impartis, la demande sera considérée comme complète.

Art. 21. Dans les dix jours ouvrables suivant l'envoi de la déclaration de complétude ou à compter du jour où la demande est considérée comme étant complète ou, si des informations supplémentaires sont exigées, dans les dix jours ouvrables suivant la réception, par l'entreprise de transport, de ces informations supplémentaires, l'entreprise de transport devra :

- 1° si l'accès au réseau de transport est possible, transmettre une proposition de contrat de transport au demandeur ;
- 2° si l'accès au réseau de transport est refusé sur la base de l'article 15/6, 15/7

15/6, 15/7 of 15/8 van de gaswet, de aanvrager en de Commissie hiervan op de hoogte brengen; elke weigering van toegang tot het vervoersnet wordt omstandig gemotiveerd ;

- 3° indien de toegang tot het vervoersnet slechts mogelijk is op voorwaarde dat een bijkomende infrastructuur wordt aangelegd en verdere onderzoeken worden gevoerd betreffende de haalbaarheid van het project, de aanvrager en de Commissie hiervan op de hoogte brengen. Binnen de maand te rekenen vanaf voormelde kennisgeving informeert de vervoersonderneming de Commissie en de aanvrager over de duur van het onderzoek. Indien de Commissie van oordeel is dat deze duur onredelijk is, kan zij, op verzoek van de aanvrager, de vervoersonderneming een termijn opleggen waarbinnen zij het onderzoek dient uit te voeren. De vervoersonderneming voert het onderzoek uit en brengt de Commissie en de aanvrager onverwijld op de hoogte van de resultaten ervan. Indien het onderzoek de haalbaarheid van het project bevestigt, maakt de vervoersonderneming de aanvrager een voorstel van contract over samen met de resultaten van haar onderzoek. Voor het uitvoeren van bovenvermeld onderzoek kan de vervoersonderneming de aanvrager een vergoeding vragen. In dergelijk geval maakt zij de aanvrager, voorafgaandelijk aan het uitvoeren van het onderzoek, een voorstel van vergoeding over. Op verzoek van de aanvrager gaat de Commissie na of dit voorstel redelijk is rekening houdend met de werkelijke kost ervan.

Art. 22. Indien de toegang tot het vervoersnet mogelijk is, gaan beide partijen over tot de ondertekening van het vervoerscontract. Bij gebrek aan bericht van de aanvrager binnen de tien werkdagen na kennisgeving van het voorstel van vervoerscontract vervalt de aanvraag.

Art. 23. De kennisgevingen bedoeld in deze afdeling geschieden per drager, per aangetekend schrijven, per fax, per gewone brief of via elektronische berichtgeving. Deze

ou 15/8 de la loi gaz, en informer le demandeur et la Commission ; tout refus d'accès au réseau de transport est motivé de manière circonstanciée ;

- 3° si l'accès au réseau de transport n'est possible qu'à condition de créer une infrastructure supplémentaire et que d'autres examens sont menés au sujet de la faisabilité du projet, en informer le demandeur et la Commission. L'entreprise de transport informe la Commission et le demandeur au sujet de la durée de l'examen dans le mois à compter de la communication susmentionnée. Si la Commission est d'avis que cette durée est injustifiée, elle peut, à la demande du demandeur, imposer à l'entreprise de transport un délai dans lequel elle devra réaliser l'examen. L'entreprise de transport réalise l'examen et informe immédiatement la Commission et le demandeur des résultats de celui-ci. Si l'examen confirme la faisabilité du projet, l'entreprise de transport transmet au demandeur une proposition de contrat accompagnée des résultats de son examen. Pour la réalisation de l'examen susmentionné, l'entreprise de transport peut demander une rémunération au demandeur. Dans ce cas, elle transmet au demandeur, une proposition de rémunération préalablement à la réalisation de l'examen. A la demande du demandeur, la Commission vérifie si cette proposition est raisonnable compte tenu du coût réel de celle-ci.

Art. 22. Si l'accès au réseau de transport est possible, les deux parties procèdent à la signature du contrat de transport. A défaut d'informations du demandeur dans les dix jours ouvrables suivant la notification de la proposition de contrat de transport, la demande est considérée comme inexistante.

Art. 23. Les notifications visées dans la présente section sont faites par porteur, par lettre recommandée, par fax, par courrier ordinaire ou par courrier électronique. Ces

kennisgevingen worden geacht te hebben plaatsgevonden, in het geval van een bericht per drager, op de datum van ontvangst van het bericht, in het geval van een aangetekend schrijven, op de dag na de datum van ontvangst van het schrijven, in het geval van een gewone brief, op de dag van ontvangst van de brief, in het geval van een fax of een elektronisch bericht, op de datum van ontvangstbevestiging van de fax of het elektronisch bericht.

Afdeling 3: Secundaire markt

Art. 24. De vervoersonderneming belemmert de uitbouw en de werking van een secundaire markt voor vervoersdiensten niet. Wanneer een beurs voor capaciteit en flexibiliteit bestaat, ondersteunt de vervoersonderneming de verhandelbaarheid van capaciteit en flexibiliteitsdiensten, inzonderheid door een elektronische verbinding in te stellen tussen het automatisch reserveringssysteem en de beurs.

Art. 25. Indien de capaciteit aan de ingangspunten niet onafhankelijk gereserveerd wordt van de afnamepunten, zet de vervoersonderneming deze aan de netgebruikers toegewezen capaciteit om naar equivalente capaciteit die door de netgebruiker kan worden aangeboden op de secundaire markt.

Art. 26. De netgebruiker die capaciteit of equivalente capaciteit en/of flexibiliteit aangekocht op de secundaire markt met bevrijding van de overdrager, wenst te gebruiken, vraagt toegang tot het vervoersnet via het automatisch reserveringssysteem bedoeld in afdeling 1 van dit hoofdstuk of via de procedure van onderhandelde toegang bedoeld in afdeling 2 van dit hoofdstuk.

notifications sont censées avoir été faites, dans le cas d'un courrier par porteur, à la date de réception de la lettre, dans le cas d'une lettre recommandée, le jour suivant la date de réception de la lettre, dans le cas d'un courrier ordinaire, le jour de la réception de la lettre, dans le cas d'un fax ou d'un courrier électronique, à la date de l'accusé de réception du fax ou du courrier électronique.

Section 3: Marché secondaire

Art. 24. L'entreprise de transport n'entrave pas la réalisation et le fonctionnement d'un marché secondaire pour des services de transport. Lorsqu'il existe une bourse pour la capacité et la flexibilité, l'entreprise de transport soutient la négociabilité de capacité et de services de flexibilité, notamment en instaurant une communication électronique entre le système de réservation automatique et la bourse.

Art. 25. Si la capacité aux points d'entrée n'est pas réservée indépendamment des points de prélèvement, l'entreprise de transport convertit cette capacité allouée aux utilisateurs du réseau en capacité équivalente pouvant être offerte sur le marché secondaire par l'utilisateur du réseau.

Art. 26. L'utilisateur du réseau souhaitant utiliser de la capacité ou de la capacité équivalente et/ou de la flexibilité achetée sur le marché secondaire avec libération du cédant, demande l'accès au réseau de transport via le système de réservation automatique, visé à la section 1 du présent chapitre ou via la procédure de l'accès négocié visée à la section 2 du présent chapitre.

HOOFDSTUK 4

Informatie die de vervoersondernemingen moet verstrekken aan de netgebruiker

Afdeling 1: Algemene informatie

Art. 27. De vervoersonderneming maakt haar door de Commissie goedgekeurde belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot en het gebruik van het vervoersnet bekend aan de netgebruikers.

Art. 28. De vervoersonderneming maakt haar indicatief vervoersprogramma bedoeld in artikel 9 bekend aan de netgebruikers.

Art. 29. De vervoersonderneming stelt uitgebreide en volledige informatie ter beschikking van de netgebruikers, inzonderheid :

- 1° alle door haar aangeboden diensten ;
- 2° de verschillende soorten vervoerscontracten ;
- 3° de procedures noodzakelijk in uitvoering van het vervoerscontract ;
- 4° de standaarddocumenten gebruikt in uitvoering van het vervoerscontract ;
- 5° de definities gebruikt in het vervoerscontract, de procedures en de standaarddocumenten ;
- 6° de werking van het reserveringssysteem en de secundaire markt bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 1 en 3 ;
- 7° de netwerkcode.

Afdeling 2: Informatie inzake het vervoersnet

Art. 30. De vervoersonderneming verstrekt de nodige informatie aan de vervoersondernemingen en distributie-ondernemingen die aansluiten op haar vervoersnet opdat het gasvervoer op een veilige en doelmatige wijze

CHAPITRE 4

Informations à fournir par les entreprises de transport à l'utilisateur du réseau

Section 1: Informations générales

Art. 27. L'entreprise de transport informe les utilisateurs du réseau de ses principales conditions d'accès au réseau de transport et d'utilisation de celui-ci, approuvées par la Commission.

Art. 28. L'entreprise de transport informe les utilisateurs du réseau de son programme indicatif de transport, visé à l'article 9.

Art. 29. L'entreprise de transport met à la disposition des utilisateurs du réseau des informations détaillées et complètes, notamment :

- 1° l'ensemble des services proposés par elle ;
- 2° les différents types de contrats de transport ;
- 3° les procédures nécessaires en exécution du contrat de transport ;
- 4° les documents standard utilisés en exécution du contrat de transport ;
- 5° les définitions utilisées dans le contrat de transport, les procédures et les documents standard ;
- 6° le fonctionnement du système de réservation et du marché secondaire visé au chapitre 3, section 1 et 3 ;
- 7° le code du réseau.

Section 2: Informations sur le réseau de transport

Art. 30. L'entreprise de transport fournit l'information nécessaire aux entreprises de transport et de distribution raccordées à son réseau de transport afin que le transport de gaz puisse avoir lieu d'une manière sûre et

kan plaatsvinden.

Art. 31. De vervoersonderneming publiceert een beschrijving van haar vervoersnet en informeert de netgebruikers uiterlijk op 30 september van elk jaar over de omstandigheden die de evolutie van de bruikbare capaciteit van het vervoersnet bepalen, zoals met name :

- 1° de werken die in het lopend kalenderjaar uitgevoerd zijn of zullen zijn en die de beschikbaarheid van de capaciteit beïnvloeden ;
- 2° de vervoersnetuitbreidingen waarvan de in dienststelling het komende kalenderjaar gepland is ;
- 3° de onderhoudswerken die voor het komende kalenderjaar gepland zijn en de geschatte invloed van deze werken op de beschikbaarheid van de capaciteit.

Art. 32. De vervoersonderneming publiceert een beschrijving van haar opslag- en LNG-installaties en haar installaties voor menging en kwaliteitsconversie. Minstens éénmaal per jaar doet de vervoersonderneming een opgave van de wijzigingen uitgevoerd aan deze installaties en geeft informatie omtrent de geplande investeringen die het komende jaar zullen worden uitgevoerd.

Art. 33. §1. De vervoersonderneming publiceert de mogelijke ingangspunten.

§2. Op vraag van de netgebruiker geeft de vervoersonderneming voor elk afnamepunt en/of afnamezone de bruikbare ingangspunten.

Art. 34. §1. Op vraag van de netgebruiker of via publicatie geeft de vervoersonderneming per ingangspunt, voor een periode van minstens de komende twee jaren en, desgevallend, in beide richtingen, de volgende informatie op indicatieve basis :

- 1° de beschikbare en bruikbare capaciteiten ;
- 2° de beschikbare operationele capaciteit, daarbij gebruik makend van de informatie verkregen in toepassing van artikel 62 ;

efficace.

Art. 31. L'entreprise de transport publique une description de son réseau de transport et informe les utilisateurs du réseau, au plus tard le 30 septembre de chaque année, des circonstances déterminant l'évolution de la capacité utilisable du réseau de transport, notamment :

- 1° les travaux qui sont ou seront effectués durant l'année calendrier en cours et qui influencent la disponibilité de la capacité ;
- 2° les extensions du réseau de transport dont la mise en service est programmée pour l'année calendrier suivante ;
- 3° les travaux d'entretien prévus pour l'année calendrier suivante et l'influence estimée de ces travaux sur la disponibilité de la capacité.

Art. 32. L'entreprise de transport publique une description de ses installations de stockage et de GNL et de ses installations destinées au mélange et à la conversion de qualité. Au moins une fois par an, l'entreprise de transport énumère les modifications apportées à ces installations et fournit des informations au sujet des investissements prévus qui seront effectués l'année suivante.

Art. 33. §1er. L'entreprise de transport publie les points d'entrée possibles.

§2. A la demande de l'utilisateur du réseau, l'entreprise de transport fournit pour chaque point de prélèvement et/ou zone de prélèvement les points d'entrée utilisables.

Art. 34. §1er. A la demande de l'utilisateur du réseau ou par le biais d'une publication, l'entreprise de transport fournit, par point d'entrée, sur une période de deux ans à venir au moins et, le cas échéant, dans les deux sens, les informations suivantes à titre indicatif :

- 1° les capacités disponibles et utilisables ;
- 2° la capacité opérationnelle disponible, en utilisant, pour ce faire, l'information obtenue en application de l'article 62 ;

- 3° de gemiddelde gasstroom en de piekbelasting van het afgelopen jaar ;
- 4° de eisen inzake gaskwaliteit en leveringsdruk.

§2. Deze informatie wordt aangepast telkens ze op een gevoelige wijze verandert, inzonderheid ten gevolge het afsluiten of het beëindigen van een vervoerscontract.

Art. 35. Onverminderd artikel 92 geeft de vervoersonderneming, in het kader van een bijkomend dienstverleningscontract, aan de netgebruiker die hierom vraagt de informatie noodzakelijk voor het bepalen en bijsturen van zijn positie inzake evenwicht en flexibiliteit. De vervoersonderneming houdt hierbij rekening met de gekozen tijdseenheid bedoeld in artikel 54.

Art. 36. De vervoersonderneming stelt de informatie bedoeld in de artikelen 27 tot en met 35, met uitzondering van artikel 30 en 34, ter beschikking via elektronische weg.

HOOFDSTUK 5

Vorzorgsmaatregelen die door de vervoersondernemingen moeten worden genomen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de commerciële gegevens betreffende de netgebruikers

Art. 37. §1. Vertrouwelijke informatie mag door de vervoersonderneming op geen enkele wijze kenbaar worden gemaakt aan personen die niet door haar worden tewerkgesteld. Deze informatie mag door de vervoersonderneming enkel gebruikt worden om de toegang tot haar vervoersnet en het gebruik ervan mogelijk te maken.

§2. De bestuurders en medewerkers van de vervoersonderneming, in de mate dat ze toegang hebben tot vertrouwelijke informatie, mogen geen medewerkers zijn van een leveringsonderneming, al dan niet bezoldigd.

§3. De arbeidsovereenkomst van het personeel van de vervoersonderneming dat toegang heeft tot vertrouwelijke informatie dient eenbeding

- 3° le flux de gaz moyen et la charge de pointe de l'année écoulée ;
- 4° les exigences en matière de qualité de gaz et de pression de fourniture.

§2. Cette information est adaptée chaque fois qu'elle est modifiée de manière sensible, notamment suite à la conclusion ou à la cessation d'un contrat de transport.

Art. 35. Sans préjudice de l'article 92., l'entreprise de transport fournit à l'utilisateur du réseau qui en fait la demande, dans le cadre d'un contrat de fourniture de service supplémentaire, l'information nécessaire à déterminer et à corriger sa position en matière d'équilibre et de flexibilité. L'entreprise de transport tient compte, pour ce faire, de l'unité de temps choisie visée à l'article 54.

Art. 36. L'entreprise de transport met l'information visée aux articles 27 à 35 inclus, à l'exception des articles 30 et 34, à disposition par voie électronique.

CHAPITRE 5

Précautions à prendre par les entreprises de transport en vue de préserver la confidentialité des données commerciales relatives aux utilisateurs du réseau

Art. 37. §1er. Les informations confidentielles ne peuvent en aucune manière être communiquées par l'entreprise de transport à des personnes qui ne sont pas employées par celle-ci. Ces informations ne peuvent être utilisées par l'entreprise de transport que pour permettre l'accès à son réseau de transport et l'utilisation de celui-ci.

§2. Les administrateurs et collaborateurs de l'entreprise de transport, dans la mesure où ils ont accès aux informations confidentielles, ne peuvent être des collaborateurs d'une entreprise de fourniture, rémunérés ou non.

§3. Le contrat de travail du personnel de l'entreprise de transport ayant accès à des informations confidentielles doit contenir une

te bevatten dat hen verbiedt om binnen een periode van minimaal zes maanden na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst voor een leveringsonderneming te werken.

Art. 38. Vertrouwelijke informatie mag door de geïntegreerde vervoersonderneming op geen enkele wijze kenbaar worden gemaakt aan personen die niet worden tewerkgesteld binnen de vervoersafdeling van deze onderneming. Het personeel van de vervoersafdeling mag deze informatie enkel gebruiken om de toegang tot haar vervoersnet en het gebruik ervan mogelijk te maken.

Art. 39. In uitvoering van de artikelen 37 en 38 stelt de vervoersonderneming een huishoudelijk reglement op en deelt dit mee aan de Commissie en aan haar medewerkers. Dit huishoudelijk reglement maakt deel uit van het nalevingprogramma opgesteld door de vervoersonderneming in uitvoering van artikel 42, §2.

Art. 40. In afwijking van de artikelen 37 en 38, mag de vervoersonderneming vertrouwelijke informatie kenbaar maken aan :

- 1° de Commissie en het Bestuur Energie, of enige andere bevoegde overheidsinstantie, overeenkomstig de bepalingen van de gaswet en haar uitvoeringsbesluiten ;
- 2° de rechtbanken of scheidsrechterlijke instanties die moeten oordelen over een geschil tussen de vervoersonderneming en een netgebruiker of aanvrager, de raadslieden die hen voor deze instanties vertegenwoordigen en de experts, indien dit noodzakelijk is voor de verdediging van de vervoersonderneming. Deze raadslieden en experts zijn onderworpen aan de regels van vertrouwelijkheid bedoeld in de artikelen 37 en 38 ;
- 3° haar commissarisrevisor en de werknemers die worden tewerkgesteld binnen elke boekhoudkundige, juridische of andere dienst die in een geïntegreerde vervoersonderneming door zowel de leverings- als de vervoersafdeling gebruikt wordt, voor zover zij gebonden zijn door de regels

clause leur interdisant de travailler pour une entreprise de fourniture pendant une période de six mois au moins après la fin du contrat de travail.

Art. 38. Les informations confidentielles ne peuvent en aucune manière être communiquées par l'entreprise de transport intégrée à des personnes qui ne sont pas employées au sein du département de transport de cette entreprise. Le personnel du département du transport ne peut utiliser ces informations que pour permettre l'accès à son réseau de transport et à l'utilisation de celui-ci.

Art. 39. En exécution des articles 37 et 38, l'entreprise de transport rédige un règlement d'ordre intérieur et communique celui-ci à la Commission et à ses collaborateurs. Ce règlement d'ordre intérieur fait partie du programme de surveillance établi par l'entreprise de transport en exécution de l'article 42, §2.

Art. 40. Par dérogation aux articles 37 et 38, l'entreprise de transport peut communiquer des informations confidentielles à :

- 1° la Commission et l'Administration de l'Energie, ou à toute autre instance administrative compétente, conformément aux dispositions de la loi gaz et à ses arrêtés d'exécution ;
- 2° les tribunaux ou les instances arbitrales devant se prononcer sur un litige entre l'entreprise de transport et un utilisateur du réseau ou demandeur, les conseillers représentant ceux-ci devant ces instances et les experts, si la défense de l'entreprise de transport le requiert. Ces conseillers et experts sont soumis aux règles de confidentialité visées aux articles 37 et 38 ;
- 3° son commissaire-réviseur et les employés travaillant dans tout service comptable, juridique ou autre utilisé tant par le département de fourniture que par le département de transport d'une entreprise de transport intégrée, pour autant qu'ils soient liés par les règles de confidentialité garantissant de manière

van vertrouwelijkheid die op een gepaste wijze de bescherming van de vertrouwelijkheid van de informatie waarborgen ;

- 4° lasthebbers, aannemers en onderaannemers van de vervoersonderneming voor zover zij gebonden zijn door gelijkaardige regels van vertrouwelijkheid als deze bedoeld in de artikelen 37 en 38 en voor zover in hun onderlinge verhouding met leveringsondernemingen of met een van hun geassocieerde of verbonden ondernemingen geen vermogensbelangen bestaan.

Art. 41. §1. De vervoersonderneming mag de door de netgebruikers aan de vervoersonderneming meegeedeelde vertrouwelijke informatie gebruiken voor statistische doeleinden, op voorwaarde dat de statistische gegevens die door de vervoersonderneming worden verspreid, geen identificatie van individuele aanvragers of netgebruikers toelaten.

§2. In geval van twijfel oordeelt de Commissie over het vertrouwelijk karakter van de informatie. Geaggregeerde gegevens die de volledige nationale markt of geografische deelmarkten ervan betreffen zijn niet vertrouwelijk, zelfs indien er maar één marktpeler is.

HOOFDSTUK 6

Maatregelen ter voorkoming van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers

Art. 42. §1. De vervoersonderneming voert een actief niet-discriminerend en transparant intern en extern beleid.

§2. De vervoersonderneming stelt een nalevingprogramma op dat de interne en externe beleidsregels bevat.

§3. De vervoersonderneming stelt een nalevingfunctionaris aan die toeziet op de naleving van het programma bedoeld in §2 en

appropriée la protection de la confidentialité de l'information ;

- 4° les mandataires, entrepreneurs et sous-traitants de l'entreprise de transport, pour autant qu'ils soient liés par des règles de confidentialité similaires à celles visées aux articles 37 et 38 et pour autant qu'il n'existe pas d'intérêts patrimoniaux dans leurs rapports mutuels avec les entreprises de fourniture ou avec une de leurs entreprises associées ou liées.

Art. 41. §1er. L'entreprise de transport peut utiliser les informations confidentielles communiquées par les utilisateurs du réseau à l'entreprise de transport à des fins statistiques, à condition que les données statistiques diffusées par l'entreprise de transport ne permettent pas une identification individuelle des demandeurs ou utilisateurs du réseau.

§2. En cas de doute, la Commission se prononce sur le caractère confidentiel de l'information. Les données agrégées concernant la totalité du marché national ou des parties géographiques de celui-ci ne sont pas confidentielles, même lorsqu'il n'y a qu'un seul acteur sur le marché.

CHAPITRE 6

Mesures visant à éviter toute discrimination entre des utilisateurs ou catégories d'utilisateurs du réseau

Art. 42. §1er. L'entreprise de transport mène une politique active interne et externe, de non discrimination et de transparence.

§2. L'entreprise de transport rédige un programme de surveillance comportant les règles de politique internes et externes.

§3. L'entreprise de transport désigne un agent de surveillance qui veille au respect du programme visé au §2 et rapporte à ce sujet

hierover rapporteert aan de raad van bestuur van de vervoersonderneming. De nalevingfunctionaris maakt jaarlijks een verslag over aan de Commissie waarin de genomen maatregelen worden uiteengezet.

Art. 43. De vervoersonderneming zorgt ervoor dat haar verbonden of geassocieerde ondernemingen en, indien het een geïntegreerde vervoersonderneming betreft, haar leveringsafdeling :

- 1° alle in dit besluit opgenomen bepalingen inzake de toegang tot en het gebruik van haar vervoersnet naleven zoals de andere netgebruikers ;
- 2° aan de tarieven en voorwaarden voor de toegang tot en het gebruik van haar vervoersdiensten die gehanteerd worden voor de andere netgebruikers onderworpen worden.

Art. 44. Onverminderd artikel 6 onthoudt de vervoersonderneming zich van het aanbieden van met het gasvervoer verbonden diensten die aanleiding kunnen geven tot belangenvermenging en/of een discriminerende behandeling van netgebruikers of categorieën van netgebruikers.

Art. 45. §1. De vervoersonderneming voert een pro-actief beleid met als doel de congestie van het vervoersnet, een deel van het vervoersnet of een vervoersinstallatie te voorkomen.

§2. Dit congestiebeleid is gericht op :

- 1° de optimale en maximale benutting van alle bruikbare capaciteit ;
- 2° het tijdig opsporen van toekomstige punten van verzadiging.

§3. De vervoersonderneming informeert de Commissie tijdig over de resultaten van de opsporing bedoeld in §2, 2°.

Art. 46. De netgebruiker reserveert niet meer vaste capaciteit dan hij nodig heeft voor de uitvoering van zijn bevoorradings- en/of leveringscontracten. Onverminderd artikel 10, §2, 12°, biedt de netgebruiker de toegewezen vaste capaciteit die hij tijdelijk niet nodig heeft of die hij permanent niet meer nodig heeft aan

au Conseil d'administration de l'entreprise de transport. L'agent de surveillance transmet chaque année à la Commission un rapport exposant les mesures prises.

Art. 43. L'entreprise de transport veille à ce que ses entreprises liées ou associées et, s'il s'agit d'une entreprise de transport intégrée, son département de fourniture :

- 1° respectent, comme les autres utilisateurs du réseau, toutes les dispositions figurant dans le présent arrêté concernant l'accès à son réseau de transport et à l'utilisation de celui-ci ;
- 2° soient soumis aux tarifs et conditions d'accès et à l'utilisation de ses services de transport, appliqués aux autres utilisateurs du réseau.

Art. 44. Sans préjudice de l'article 6, l'entreprise de transport s'abstient de proposer des services liés au transport de gaz qui peuvent se prêter à une confusion d'intérêts et/ou un traitement discriminatoire des utilisateurs du réseau ou catégories d'utilisateurs du réseau.

Art. 45. §1er. L'entreprise de transport mène une politique proactive visant à éviter la congestion du réseau de transport, d'une partie du réseau de transport ou d'une installation de transport.

§2. Cette politique de congestion vise :

- 1° l'utilisation optimale et maximale de toute la capacité utilisable ;
- 2° la détection à temps des futurs points de saturation.

§3. L'entreprise de transport informe la Commission à temps des résultats de la détection visée au §2, 2°.

Art. 46. L'utilisateur du réseau ne réserve pas plus de capacité ferme que ce dont il a besoin pour l'exécution de ses contrats d'approvisionnement et/ou de fourniture. Sans préjudice de l'article 10, §2, 12°, l'utilisateur du réseau propose, sur le marché secondaire, la capacité ferme allouée dont il

op de secundaire markt.

Indien de netgebruiker het eerste lid niet naleeft, wordt zijn recht van toegang tot het vervoersnet verminderd overeenkomstig artikel 47, §3.

Art. 47. §1. De vervoersonderneming volgt voortdurend het effectief gebruik van de toegewezen capaciteit door de netgebruikers op.

Hij houdt een permanent register bij dat per gekozen tijdseenheid bedoeld in artikel 54, §2, een overzicht geeft van de toegewezen vaste capaciteit en het effectief gebruik ervan per netgebruiker. Hiertoe wordt de niet-vaste capaciteit omgerekend in een component vaste en een component onderbreekbare capaciteit.

§2. De vervoersonderneming bepaalt de omvang van de niet-gebruikte vaste capaciteit per netgebruiker in functie van elk relevant criterium inzonderheid de door haar gekende toevoer- en afnamepatronen en de evolutie van de benuttigingsgraad.

De volgende vaste capaciteit wordt niet als niet-gebruikte capaciteit beschouwd wanneer de netgebruiker verantwoordt dat :

- 1° de toegewezen vaste capaciteit kadert binnen bestaande bevoorradings- en/of leveringscontracten ;
- 2° de toegewezen vaste capaciteit met toepassing van artikel 46, eerste lid, is overgedragen aan een of meerdere andere netgebruikers ;
- 3° de toegewezen vaste capaciteit door de netgebruiker op de secundaire markt is aangeboden tegen een prijs die niet hoger ligt dan de gereguleerde prijs en die hij nog niet verkocht heeft ;
- 4° de toegewezen vaste capaciteit nodig is voor het vervullen van de openbare dienstverplichtingen.

§3. Indien er congestie optreedt, heft de vervoersonderneming de toewijzing van de niet-gebruikte capaciteit geheel of gedeeltelijk op voor zoveel als nodig is om aan de nieuwe vraag naar capaciteit te voldoen. Zij past deze opheffing toe op de netgebruikers *pro rata* de omvang van hun respectieve niet-gebruikte

n'a momentanément plus besoin ou dont il n'a plus besoin de manière permanente.

Si l'utilisateur du réseau ne respecte pas le premier alinéa, son droit d'accès au réseau de transport est réduit, conformément à l'article 47, §3.

Art. 47. §1er. L'entreprise de transport vérifie constamment l'utilisation effective, par les utilisateurs du réseau, de la capacité allouée.

Elle tient un registre permanent offrant, par unité de temps choisie visée à l'article 54, §2, un aperçu de la capacité ferme allouée et de l'utilisation effective de celle-ci par l'utilisateur du réseau. La capacité non-ferme est convertie, à cet effet, en une composante ferme et une composante de capacité interruptible.

§2. L'entreprise de transport détermine le volume de la capacité ferme non-utilisée par utilisateur du réseau en fonction de chaque critère pertinent, notamment les modèles d'injection et de prélèvement connus d'elle et l'évolution du taux d'utilisation.

La capacité ferme suivante n'est pas considérée comme de la capacité non-utilisée lorsque l'utilisateur du réseau fournit les justifications suivantes :

- 1° la capacité ferme allouée entre dans le cadre de contrats d'approvisionnement et/ou de fourniture existants ;
- 2° la capacité ferme allouée est transférée, en application de l'article 46, premier alinéa, à un ou à plusieurs utilisateurs du réseau ;
- 3° la capacité ferme allouée par l'utilisateur du réseau sur le marché secondaire est offerte à un prix qui ne dépasse pas le prix régulé et qu'il n'a pas encore vendue ;
- 4° la capacité ferme allouée est nécessaire à la réalisation des obligations de service public.

§3. En cas de congestion, l'entreprise de transport supprime totalement ou partiellement l'allocation de capacité non-utilisée, à concurrence de ce qui est requis pour répondre à la nouvelle demande de capacité. Elle applique cette suppression aux utilisateurs au *pro rata* du volume de leur

capaciteit.

De opheffing kan slechts effectief worden vijfenveertig dagen na de kennisgeving door de vervoersonderneming.

De vervoersonderneming rekent een tarief aan de betrokken netgebruikers aan dat de kosten en de schade opgelopen door de vervoersonderneming ingevolge de toepassing van het eerste lid ten minste dekt. Overeenkomstig artikel 15/5, §2, van de gaswet, legt de vervoersonderneming dit tarief jaarlijks ter goedkeuring voor aan de Commissie.

§4. De vervoersonderneming gaat maar over tot de toepassing van § 3 als de aanvrager heeft aangetoond dat hij de nieuwe aangevraagde capaciteit effectief zal gebruiken. De aanvrager kan dit bewijs leveren aan de hand van leveringscontracten. Als de aanvrager reeds netgebruiker is, wordt rekening gehouden met de benuttingsgraad van de capaciteit die hem op basis van de bestaande contracten reeds is toegewezen voor zover toepasselijk.

§5. De partij van wie het recht van toegang tot het vervoersnet verminderd is op basis van dit artikel of aan wie dit recht geweigerd is op grond van artikel 15/7, §1, 1°, omdat er geen capaciteit kon worden vrijgemaakt op basis van dit artikel, kan het geschil over de toepassing van dit artikel aanhangig maken bij de Geschillenkamer binnen een periode van veertien dagen te rekenen na de kennisgeving door de vervoersonderneming bedoeld in §3, tweede lid, respectievelijk de kennisgeving door de vervoersonderneming bedoeld in artikel 21, 2°.

De termijn voor de memorie van antwoord zoals voorzien in artikel 7, §1, van het koninklijk besluit van 16 november 2001 tot bepaling van de procedureregels voor de Geschillenkamer wordt gereduceerd tot vier werkdagen. De termijnen voor de memorie van wederantwoord en de aanvullende memorie zoals voorzien in de artikelen 8, respectievelijk 9 van voornoemd koninklijk besluit, worden gereduceerd tot twee werkdagen.

In afwijking van artikel 20bis, §2, van hetzelfde koninklijk besluit kunnen een vordering in tussenkomst en vrijwillige tussenkomst alleen geschieden ten laatste twee werkdagen na de kennisgeving van de

capacité non-utilisée respective.

La suppression ne peut devenir effective que quarante-cinq jours après la notification par l'entreprise de transport.

L'entreprise de transport applique un tarif aux utilisateurs du réseau concernés couvrant au moins les frais et les dommages encourus par l'entreprise de transport à la suite de l'application du premier alinéa. Conformément à l'article 15/5, §2, de la loi gaz, l'entreprise de transport soumet annuellement ce tarif à l'approbation de la Commission.

§4. L'entreprise de transport ne procède à l'application du §3 que lorsque le demandeur a démontré qu'il utilisera effectivement la nouvelle capacité demandée. Le demandeur peut fournir cette preuve à l'aide de contrats de fourniture. Si le demandeur est déjà un utilisateur du réseau, il sera tenu compte du taux d'utilisation de la capacité qui lui a déjà été allouée sur la base de contrats existants, pour autant que ceux-ci soient d'application.

§5. La partie dont le droit d'accès au réseau de transport est réduit sur base de cet article ou à laquelle ce droit est refusé en application de l'article 15/7, §1er, 1°, parce qu'aucune capacité n'a pu être libérée sur base de cet article, peut porter le litige relatif à l'application de cet article devant la Chambre de litiges dans un délai de quatorze jours à compter de la notification par l'entreprise de transport visée au §3, deuxième alinéa, ou de la notification par l'entreprise de transport visée à l'article 21, 2°.

Le délai prévu pour le mémoire de réponse, à l'article 7, §1er, de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 fixant les règles de procédure applicables devant la Chambre de litiges est réduit à quatre jours ouvrables. Les délais prévus pour le mémoire en réplique et le mémoire ampliatif, respectivement aux articles 8 et 9 de l'arrêté précité, sont réduits à deux jours ouvrables.

Par dérogation à l'article 20bis, §2, de ce même arrêté royal, une demande en intervention et une demande en intervention volontaire ne peuvent avoir lieu que deux jours ouvrables au plus tard après la

memorie van antwoord.

In afwijking van artikel 20*bis*, §5, richten, bij vrijwillige tussenkomst, de partijen op hoofdvordering hun memorie van antwoord in tussenkomst binnen vier werkdagen na ontvangst van het verzoekschrift in vrijwillige tussenkomst aan de Geschillenkamer, aan de vrijwillig tussenkomende partij en aan elkaar. De vrijwillig tussenkomende partij richt een aanvullende memorie in tussenkomst binnen de twee werkdagen na ontvangst van de memorie van antwoord in tussenkomst aan de Geschillenkamer en aan de overige partijen.

In afwijking van artikel 20*bis*, §6, deelt, bij vordering in tussenkomst, de gedaagde in tussenkomst binnen de vier werkdagen na ontvangst van de kennisgeving van de vordering in tussenkomst, haar memorie van antwoord in tussenkomst mee aan de Geschillenkamer, aan de partij die de vordering in tussenkomst aanhangig heeft gemaakt en aan de overige partijen. Binnen de twee werkdagen na ontvangst van de memorie van antwoord in tussenkomst delen de partij die de vordering in tussenkomst aanhangig heeft gemaakt en de overige partijen een memorie van wederantwoord in tussenkomst aan de Geschillenkamer en aan de gedaagde in tussenkomst mee. Binnen twee werkdagen na ontvangst van de memorie van wederantwoord in tussenkomst richt de gedaagde in tussenkomst een aanvullende memorie aan de Geschillenkamer, aan de partij die de vordering in tussenkomst aanhangig heeft gemaakt en aan de overige partijen.

In afwijking van artikel 24, §1, van hetzelfde koninklijk besluit, doet de Geschillenkamer bij voorrang uitspraak over deze geschillen binnen de termijn van vijfenveertig dagen bedoeld in § 3, tweede lid, respectievelijk binnen een termijn van vijfenveertig dagen te rekenen na de kennisgeving door de vervoersonderneming bedoeld in artikel 20.

Art. 48. Bij blijvende congestie wijst de vervoersonderneming de beschikbare capaciteit toe op een transparante en niet-discriminerende wijze. De vervoersonderneming stelt daartoe aan de marktomstandigheden aangepaste capaciteitstoewijzingsregels op en legt deze ter goedkeuring voor aan de Commissie.

notification du mémoire en réponse.

Par dérogation à l'article 20*bis*, §5, en cas d'intervention spontanée, les parties en demande principale adressent leur mémoire en réponse en intervention dans les quatre jours ouvrables suivant la réception de la requête en intervention volontaire à la Chambre de litiges, à la partie intervenant volontairement et l'une à l'autre. La partie intervenant volontairement adresse un mémoire ampliatif en intervention dans les deux jours ouvrables suivant la réception du mémoire en réponse en intervention à la Chambre de litiges et aux autres parties.

Par dérogation à l'article 20*bis*, §6, en cas de demande en intervention, celui qui est cité en intervention communique, dans les quatre jours ouvrables suivant la réception de la notification de la requête en intervention, son mémoire en réponse en intervention à la Chambre de litiges, à la partie qui a introduit la requête en intervention et aux autres parties. Dans les deux jours ouvrables suivant la réception du mémoire en réponse en intervention, la partie qui a introduit la requête en intervention et les autres parties communiquent un mémoire en réplique en intervention à la Chambre de litiges et à celui qui est cité en intervention. Dans les deux jours ouvrables suivant la réception du mémoire en réplique en intervention, celui qui est cité en intervention adresse un mémoire ampliatif à la Chambre de litiges, à la partie qui a introduit la requête en intervention et aux autres parties.

Par dérogation à l'article 24, §1er, de ce même arrêté royal, la Chambre de litiges se prononce sur ces litiges en priorité dans le délai de quarante-cinq jours ouvrables visé au §3, deuxième alinéa ou dans un délai de quarante-cinq jours à compter de la notification par l'entreprise de transport visée à l'article 20.

Art. 48. En cas de congestion persistante, l'entreprise de transport alloue la capacité disponible d'une manière transparente et non discriminatoire. L'entreprise de transport rédige à cet effet, des règles d'allocation de capacité adaptées aux circonstances du marché et soumet celles-ci à l'approbation de la Commission.

Art. 49. Het vervoerscontract bevat geen bepalingen die discriminerend zijn of die de marktwerking kunnen belemmeren, zoals onder andere :

- 1° bepalingen die de netgebruiker verplichten samen met de vervoersdienst andere, niet noodzakelijk aan de vervoersdienst verbonden diensten af te nemen van de vervoersonderneming ;
- 2° bepalingen die de netgebruiker verbieden andere diensten af te nemen bij een andere dan de bij het vervoerscontract betrokken vervoersonderneming ;
- 3° bepalingen die het verlengen van het vervoerscontract mogelijk maken ;
- 4° onverminderd artikel 47, §4, bepalingen die de totstandkoming of het behoud van het vervoerscontract afhankelijk maken van de voorlegging van een leveringscontract.

Art. 50. Het vervoerscontract bevat geen bepalingen die de verhandelbaarheid kunnen belemmeren, zoals onder andere :

- 1° bepalingen die de gehele of gedeeltelijke overdracht van toegewezen capaciteit zonder bevrijding van de overdrager verhinderen ;
- 2° bepalingen die vereisen dat de netgebruiker de vervoersonderneming in geval van een overdracht van capaciteit bedoeld in 1° voorafgaandelijk moet inlichten aan wie hij zijn toegewezen capaciteit wenst over te dragen ;
- 3° bepalingen die vereisen dat de vervoersonderneming in geval van een overdracht van capaciteit bedoeld in 1° moet instemmen met de overdracht van de toegewezen capaciteit ;
- 4° bepalingen die vereisen dat de overdracht van toegewezen capaciteit maar mogelijk is aan netgebruikers die al een vervoerscontract hebben afgesloten met de vervoersonderneming ;
- 5° bepalingen die vereisen dat de inhoud van het vervoerscontract vertrouwelijk dient te blijven, onverminderd hoofdstuk

Art. 49. Le contrat de transport ne comporte aucune disposition discriminatoire ou susceptible d'entraver le fonctionnement du marché, notamment :

- 1° des dispositions obligeant l'utilisateur du réseau à commander à l'entreprise de transport, avec le service de transport, d'autres services n'étant pas nécessairement liés au service de transport ;
- 2° des dispositions interdisant à l'utilisateur du réseau d'utiliser d'autres services proposés par une entreprise autre que l'entreprise de transport impliquée dans le contrat de transport ;
- 3° des dispositions qui permettent la prolongation du contrat de transport ;
- 4° sans préjudice de l'article 47, §4, des dispositions soumettant la création ou le maintien d'un contrat de transport à la présentation d'un contrat de fourniture.

Art. 50. Le contrat de transport ne comporte aucune disposition susceptible d'entraver la négociabilité, notamment :

- 1° des dispositions faisant obstacle au transfert total ou partiel de capacité allouée sans libération du cédant ;
- 2° des dispositions exigeant que l'utilisateur du réseau doive, dans le cas d'un transfert de capacité visée en 1°, informer préalablement l'entreprise de transport du destinataire du transfert de la capacité allouée ;
- 3° des dispositions exigeant que l'entreprise de transport doive accepter le transfert de la capacité allouée en cas d'un transfert de capacité visé au point 1° ;
- 4° des dispositions exigeant que le transfert de capacité allouée ne soit possible que pour des utilisateurs du réseau ayant déjà conclu un contrat de transport avec l'entreprise de transport ;
- 5° des dispositions exigeant que le contenu du contrat de transport doive rester confidentiel, sans préjudice du chapitre

5.

Art. 51. Het vervoerscontract bepaalt dat het Belgische recht van toepassing is. Op verzoek van de betrokken netgebruiker houdt het vervoerscontract een clause in volgens welke de geschillen betreffende de toegang tot de vervoersnetten en de toepassing van de gedragscode worden voorgelegd aan de bemiddeling- en arbitragedienst, overeenkomstig artikel 15/17 van de gaswet.

HOOFDSTUK 7

Minimumvereisten inzake de administratieve en operationele scheiding tussen de functies van aardgasvervoer en levering van aardgas binnen de geïntegreerde vervoersonderneming

Art. 52. §1. Elke geïntegreerde vervoersonderneming kan haar vervoersnet slechts in gebruik nemen na goedkeuring door de Commissie van haar organisatieplan.

§2. Dit organisatieplan regelt de wijze waarop en de termijnen waarbinnen de administratieve en operationele scheiding van de vervoers- en de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming georganiseerd wordt.

§3. De procedures voorzien in dit organisatieplan bewerkstelligen dat :

- 1° alle aanvragers en netgebruikers niet-discriminatoire behandeld worden, overeenkomstig de artikelen 5 en 42 ;
- 2° in de interne boekhouding afzonderlijke rekeningen worden bijgehouden voor de vervoers-, aankoop- en verkoopactiviteiten, alsook voor de eventuele andere activiteiten ;
- 3° het personeel van de geïntegreerde vervoersonderneming door het volgen van aangepaste opleidings- en informatiesessies inzicht verwerft in het belang om de netgebruiker niet-discriminerend te behandelen ;

5.

Art. 51. Le contrat de transport stipule que le droit belge est d'application. A la demande de l'utilisateur du réseau concerné, le contrat de transport contient une clause selon laquelle les litiges liés à l'accès aux réseaux de transport et à l'application du code de bonne conduite sont soumis au service de conciliation ou d'arbitrage, conformément à l'article 15/17 de la loi gaz.

CHAPITRE 7

Exigences minimales relatives à la séparation administrative et opérationnelle des fonctions de transport et de fourniture de gaz naturel au sein de l'entreprise de transport intégrée

Art. 52. §1er. Chaque entreprise de transport intégrée ne pourra utiliser son réseau de transport qu'après l'approbation de son plan d'organisation par la Commission.

§2. Ce plan d'organisation règle la manière et les délais selon lesquels la séparation administrative et opérationnelle du département de transport et de fourniture de l'entreprise de transport intégrée est organisée.

§3. Les procédures prévues dans ce plan d'organisation veillent à ce :

- 1° que tous les demandeurs et utilisateurs du réseau soient traités de manière non-discriminatoire, conformément aux articles 5 et 42 ;
- 2° que des comptes séparés soient tenus dans la comptabilité interne pour les activités de transport, d'achat et de vente, ainsi que pour les éventuelles autres activités ;
- 3° que le personnel de l'entreprise de transport intégrée, en suivant des sessions de formation et d'information adaptées, comprenne l'importance de traiter l'utilisateur du réseau de manière non-discriminatoire ;

4° het personeel van de geïntegreerde vervoersonderneming zich terdege bewust is van de gevolgen van misbruik van vertrouwelijke informatie ;	4° que le personnel de l'entreprise de transport intégrée soit pleinement conscient des conséquences liées à l'utilisation abusive d'informations confidentielles ;
5° de personeelsleden die binnen de geïntegreerde vervoersonderneming toegang hebben tot vertrouwelijke informatie niet overgeplaatst kunnen worden naar de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming voordat een periode van zes maanden verstreken is gedurende dewelke zij geen toegang krijgen tot vertrouwelijke informatie ;	5° que les membres du personnel ayant accès à des informations confidentielles au sein de l'entreprise de transport intégrée ne puissent être déplacés vers le département de fourniture de l'entreprise de transport intégrée qu'à l'issue d'une période de six mois durant laquelle ils n'ont pas accès à des informations confidentielles ;
6° de gebouwen waarin de leverings- en vervoersafdeling zich bevinden, fysisch gescheiden zijn ;	6° que les bâtiments dans lesquels se trouvent les départements de fourniture et de transport soient physiquement séparés ;
7° de informaticatoepassingen en de bestanden van de vervoersafdeling gescheiden zijn van de informatica-netwerken van de rest van de onderneming en dat alle elektronische mededelingen van de vervoersafdeling en de login van het systeem over vijf jaar volledig gearchiveerd worden op een beschermde drager.	7° que les applications informatiques et les fichiers de l'entreprise de transport soient séparés des réseaux informatiques du reste de l'entreprise et que toutes les communications électroniques du département de transport et l'historique du système soient totalement archivés sur une période de cinq ans sur un support sécurisé.

Art. 53. §1. De nalevingfunctionaris bedoeld in artikel 42, §3, brengt op geregelde tijdstippen verslag uit aan de Commissie en de raad van bestuur van de geïntegreerde vervoersonderneming over de naleving van de bepalingen van het organisatieplan bedoeld in artikel 52.

Art. 53. §1er. L'agent de surveillance visé à l'article 42, §3, rend, à intervalles réguliers, des rapports à la Commission et au conseil d'administration de l'entreprise de transport intégrée au sujet du respect des dispositions du plan d'organisation visé à l'article 52.

§2. Uiterlijk tegen 15 januari van elk jaar maakt de nalevingfunctionaris bedoeld in artikel 42, §3, een verslag over aan de Commissie dat een overzicht bevat van alle klachten die in het voorbije jaar vanwege netgebruikers werden ontvangen, alsmede van de bevindingen van het onderzoek van deze klachten.

§2. Au plus tard le 15 janvier de chaque année, l'agent de surveillance visé à l'article 42, §3, rend à la Commission un rapport, qui contient un aperçu de toutes les plaintes reçues au cours de l'année précédente de la part des utilisateurs du réseau, ainsi que les résultats de l'examen de ces plaintes.

§3. De nalevingfunctionaris bedoeld in artikel 42, §3, adviseert de geïntegreerde vervoersonderneming indien de bepalingen van het organisatieplan bedoeld in artikel 52 niet worden nageleefd teneinde een snelle regularisatie te verzekeren.

§3. L'agent de surveillance visé à l'article 42, §3, conseille l'entreprise de transport intégrée si les dispositions du plan d'organisation visé à l'article 52 ne sont pas respectées afin de garantir une régularisation rapide.

HOOFDSTUK 8

Basisprincipes betreffende de rechten en de verplichtingen van de vervoersondernemingen en de netgebruikers voor de toegang tot en het gebruik van het betrokken vervoersnet

Afdeling 1: Netevenwicht

Art. 54. §1. Onverminderd de artikelen 55 tot 57 zorgt de netgebruiker die een vervoerscontract heeft afgesloten met de vervoersonderneming ervoor dat binnen de balanceringsperiode een hoeveelheid aardgas, uitgedrukt in energie-eenheden, geïnjecteerd wordt in het vervoersnet gelijk aan de hoeveelheid aardgas die eraan onttrokken wordt in het kader van het vervoerscontract.

§2. De vervoersonderneming bepaalt de tijdseenheid van de balanceringsperiode op basis van de volgende criteria :

- 1° onverminderd artikel 10, §3, dient elke discriminatie tussen netgebruikers vermeden te worden ;
- 2° de vervoersonderneming dient in staat te zijn om de systeemintegriteit en het netevenwicht te realiseren ;
- 3° de aangeboden flexibiliteit, voor zover beschikbaar, dient voldoende te zijn om de netgebruikers toe te laten het netevenwicht te respecteren, rekening houdend met het feit dat een kortere tijdseenheid de nood aan flexibiliteit in hoofde van de netgebruikers kan vermeerderen ;
- 4° de tijdseenheid dient bepaald te worden rekening houdend met de door de vervoersonderneming gebruikte informatica- en telecommunicatie-technologie ;
- 5° de tijdseenheid dient bepaald te worden rekening houdend met de beschikbaarheid en de accuraatheid van de door de vervoersonderneming aan de netgebruiker te verstrekken informatie met betrekking tot nominaties,

CHAPITRE 8

Principes de base relatifs aux droits et obligations des entreprises de transport et des utilisateurs du réseau pour l'accès au réseau de transport en question et l'utilisation de celui-ci

Section 1: Equilibre du réseau

Art. 54. §1er. Sans préjudice des articles 55 à 57, l'utilisateur du réseau ayant conclu un contrat de transport avec l'entreprise de transport veille à ce que durant la période d'équilibrage, il soit injecté dans le réseau de transport une quantité de gaz naturel, exprimée en unités énergétiques, égale à celle qui en est prélevée dans le cadre du contrat de transport.

§2. L'entreprise de transport détermine l'unité de temps de la période d'équilibrage sur base des critères suivants :

- 1° sans préjudice de l'article 10, §3, toute discrimination entre utilisateurs du réseau doit être évitée ;
- 2° l'entreprise de transport doit être en mesure de réaliser l'intégrité du système et l'équilibre du réseau ;
- 3° la flexibilité offerte, pour autant qu'elle soit disponible, doit être suffisante pour permettre aux utilisateurs du réseau de respecter l'équilibre du réseau, compte tenu du fait qu'une unité de temps plus courte peut augmenter le besoin de flexibilité des utilisateurs du réseau ;
- 4° l'unité de temps doit être déterminée en tenant compte de la technologie informatique et de télécommunication utilisée par l'entreprise de transport ;
- 5° l'unité de temps doit être déterminée compte tenu de la disponibilité et de l'exactitude des informations devant être fournies par l'entreprise de transport à l'utilisateur du réseau concernant les nominations, les renominations et sa

hernominaties en zijn positie inzake flexibiliteit ;

6° elke marktbelemmering wegens te ingewikkelde berekeningsmethoden of facturatieprocedures dient vermeden te worden.

Art. 55. §1. Het vervoerscontract bepaalt de tolerantiewaarden die de netgebruiker dient te respecteren bij het nakomen van zijn verplichting vastgelegd in artikel 54, §1. Het vervoerscontract bepaalt tevens de tolerantiewaarden waarmee de netgebruiker mag afwijken van de nominaties.

§2. Deze tolerantiewaarden worden vastgelegd rekening houdend met de technische eigenschappen van het vervoersnet en het toevoer- en afnamepatroon van de netgebruikers.

§3. De tolerantiewaarden kunnen variëren in functie van de tijd, de temperatuur, de beschikbare operationele capaciteit en/of het verschil tussen genomineerde en toegewezen capaciteit.

Art. 56. §1. De vervoersonderneming biedt flexibiliteitsdiensten aan die het de netgebruiker mogelijk maken de bovenvermelde tolerantiewaarden te overschrijden.

§2. Bij het bepalen van de flexibiliteitsdiensten die zij aanbiedt, houdt de vervoersonderneming rekening met de technische eigenschappen van het vervoersnet en de behoeften van de netgebruikers. De flexibiliteitsdiensten worden aangeboden met een energie- en een capaciteitscomponent.

Art. 57. §1. De vervoersonderneming bundelt de onevenwichten van elke netgebruiker per ingangspunt.

§2. Indien de vervoersonderneming, met toepassing van artikel 6, §2, 4°, overgaat tot het groeperen van afnamepunten tot afnamezones, volstaat het dat de netgebruiker een evenwicht eerbiedigt tussen de som van al zijn toelieferingen in een bepaalde afnamezone en de som van al zijn afnamen binnen dezelfde afnamezone.

position en matière de flexibilité ;

6° toute obstruction du marché en raison de méthodes de calcul ou de procédures de facturation trop compliquées est à éviter.

Art. 55. §1er. Le contrat de transport détermine les valeurs de tolérance à respecter par l'utilisateur du réseau dans l'exécution de son obligation définie à l'article 54, §1er, premier alinéa. Le contrat de transport détermine également les valeurs de tolérance par lesquelles l'utilisateur du réseau peut s'écarter des nominations.

§2. Ces valeurs de tolérance sont fixées en tenant compte des caractéristiques techniques du réseau de transport et du profil d'injection et de prélèvement des utilisateurs du réseau.

§3. Les valeurs de tolérance peuvent varier en fonction du temps, de la température, de la capacité opérationnelle disponible et/ou de la différence entre la capacité nominée et la capacité allouée.

Art. 56. §1er. L'entreprise de transport propose des services de flexibilité qui permettent à l'utilisateur du réseau de dépasser les valeurs de tolérance susmentionnées.

§2. En déterminant les services de flexibilité qu'elle propose, l'entreprise de transport tient compte des caractéristiques techniques du réseau de transport et des besoins des utilisateurs du réseau. Les services de flexibilité sont proposés avec une composante énergétique et de capacité.

Art. 57. §1er. L'entreprise de transport agrège tous les déséquilibres de chaque utilisateur du réseau par point d'entrée.

§2. Si, en application de l'article 6, §2, 4°, l'entreprise de transport procède au groupement des points de prélèvement en zones de prélèvement, il suffit que l'utilisateur du réseau respecte un équilibre entre la somme de tous ses apports dans une zone de prélèvement donnée et la somme de tous ses prélèvements dans la même zone de

§3. De vervoersonderneming maakt het de netgebruikers mogelijk om, na individuele bundeling in uitvoering van §§ 1 en 2, hun onevenwichten onderling te bundelen per ingangspunt.

Art. 58. §1. De vervoersonderneming verwittigt onverwijld de netgebruiker in geval van overschrijdingen die de systeemintegriteit in het gedrang brengen en/of de normale dienstverlening aan andere netgebruikers verstoren en legt hem de maatregelen op die nodig zijn om het evenwicht te herstellen.

§2. Indien de door de vervoersonderneming opgelegde maatregelen niet worden opgevolgd, mag de vervoersonderneming overgaan tot de onderbreking of de reductie van de aardgasstroom naar de betrokken netgebruiker.

§3. De vervoersonderneming heft de reductie of de onderbreking op van zodra het netevenwicht is hersteld.

Art. 59. De gasonderneming die instaat voor het beheer van de installaties voor opslag, menging, kwaliteitsconversie en andere met het vervoersnet verbonden installaties, respecteert als afnemende vervoersonderneming bij de ontvangst van aardgas en als toeleverende vervoersonderneming bij de uitzending van aardgas de tolerantiewaarden bedoeld in artikel 55. De netgebruiker die beroep doet op de diensten van de gasonderneming kan steeds verhaal uitoefenen op de gasonderneming voor de onevenwichten veroorzaakt door deze laatste.

Afdeling 2: Nominatie en hernominatie

Art. 60. Het vervoerscontract bevat de regels die moeten worden gevolgd bij de nominatie en de hernominatie. De vervoersonderneming gaat aan de hand van de nominaties over tot de planning en de simulatie van het gasvervoer over haar vervoersnet.

prélèvement.

§3. L'entreprise de transport permet aux utilisateurs du réseau d'agréger entre eux tous leurs déséquilibres par point d'entrée après avoir effectué une agrégation individuelle en exécution des §§ 1er et 2.

Art. 58. §1er. L'entreprise de transport avertit immédiatement l'utilisateur du réseau en cas de dépassements qui compromettent l'intégrité du système et/ou la fourniture normale de service à d'autres utilisateurs du réseau et lui impose les mesures nécessaires au rétablissement de l'équilibre.

§2. Si les mesures imposées par l'entreprise de transport ne sont pas suivies, l'entreprise de transport peut procéder à l'interruption ou à la réduction du flux de gaz naturel vers l'utilisateur concerné.

§3. L'entreprise de transport lève la réduction ou l'interruption dès que l'équilibre du réseau est rétabli.

Art. 59. L'entreprise de gaz qui assure la gestion des installations de stockage, de mélange, de conversion de qualité et d'autres installations liées au réseau de transport, respecte en tant qu'entreprise de transport prélevante, à la réception de gaz naturel, et en tant qu'entreprise de transport livreuse, à l'émission de gaz naturel, les valeurs de tolérance visées à l'article 55. L'utilisateur du réseau faisant appel aux services de l'entreprise de gaz peut toujours avoir recours à l'entreprise de gaz pour les déséquilibres occasionnés par celle-ci.

Section 2 : Nomination et renomination

Art. 60. Le contrat de transport comprend les règles à suivre pour la nomination et la renomination. L'entreprise de transport procède, sur base des nominations, à la planification et à la simulation du transport de gaz par son réseau de transport.

Art. 61. De netgebruiker nomineert voor elk ingangs- en afnamepunt en, desgevallend, voor elke categorie eindafnemers binnen de perken van de aan hem toegewezen capaciteit. Een nominatie en/of een hernominatie is definitief nadat ze door de vervoersonderneming is bevestigd.

Art. 62. De netgebruiker verschaft de vervoersonderneming de volgende informatie :

- 1° wekelijks voor de daarop volgende week, een raming van het te vervoeren aardgasvolume per dag. Per ingangspunt vermeldt de netgebruiker de leverancier van het aardgas en de te verwachten specificaties betreffende de gaskwaliteit. Per afnamepunt vermeldt de netgebruiker de afnemer van het aardgas ;
- 2° dagelijks voor de daarop volgende dag, een raming van het te vervoeren aardgasvolume per tijdseenheid bepaald in uitvoering van artikel 54. Per ingangspunt vermeldt de netgebruiker de leverancier van het aardgas. Per afnamepunt vermeldt de netgebruiker de afnemer van het aardgas.

Art. 63. Op basis van de door de vervoersonderneming of de afnemer verstrekte informatie kan de netgebruiker hernominaties doorvoeren. De vervoersonderneming stelt alles in het werk om de duur van deze procedure te beperken.

Art. 64. §1. De vervoersonderneming gaat per ingangspunt na of de door de netgebruiker genomineerde hoeveelheden aardgas en de daarbij horende leveringsondernemingen overeenstemmen met de door de toeleverende vervoersonderneming verstrekte gegevens, rekening houdend met de artikelen 3 en 30.

§2. De vervoersonderneming gaat per afnamepunt na of de door de netgebruiker genomineerde hoeveelheden aardgas en de daarbij horende afnemers overeenstemmen met de bepalingen vastgelegd in de toewijzingsovereenkomst voor aardgas opgesteld in uitvoering van artikel 66.

Art. 61. L'utilisateur du réseau assure la nomination pour chaque point d'entrée et de prélèvement et, le cas échéant, pour chaque catégorie de clients finals, dans les limites de la capacité qui lui est allouée. Une nomination et/ou une renomination est définitive dès qu'elle a été confirmée par l'entreprise de transport.

Art. 62. L'utilisateur du réseau fournit à l'entreprise de transport les informations suivantes :

- 1° toutes les semaines, pour la semaine qui suit, une estimation du volume de gaz naturel à transporter par jour. Par point d'entrée, l'utilisateur du réseau indique le fournisseur du gaz naturel et les spécifications attendues à propos de la qualité du gaz. Par point de prélèvement, l'utilisateur du réseau indique le client du gaz naturel ;
- 2° tous les jours, pour le jour qui suit, une estimation du volume de gaz naturel à transporter par unité de temps déterminée en exécution de l'article 54. Par point d'entrée, l'utilisateur du réseau indique le fournisseur du gaz naturel. Par point de prélèvement, l'utilisateur du réseau indique le client du gaz naturel.

Art. 63. Sur base des informations fournies par l'entreprise de transport ou le client, l'utilisateur du réseau peut procéder à des renominations. L'entreprise de transport met tout en œuvre pour limiter la durée de cette procédure.

Art. 64. §1er. L'entreprise de transport vérifie par point d'entrée si les quantités de gaz naturel nominées par l'utilisateur du réseau et les entreprises de fourniture correspondantes sont conformes aux données fournies par l'entreprise de transport livreuse, compte tenu des articles 3 et 30.

§2. L'entreprise de transport vérifie, par point de prélèvement, si les quantités de gaz naturel nominées par l'utilisateur du réseau et les clients correspondants sont conformes aux dispositions fixées dans le contrat d'allocation de gaz naturel, établi en application de l'article 66.

§3. Voor de afnamepunten die tevens ingangspunten zijn van een naburig vervoersnet, gaat de vervoersonderneming na of de door de netgebruiker genomineerde hoeveelheden aardgas en de daarbij horende afnemers overeenstemmen met de door de afnemende vervoersonderneming verstrekte gegevens, rekening houdend met de artikelen 3 en 30.

Art. 65. De vervoersonderneming deelt de resultaten van de controle bedoeld in artikel 64, dagelijks voor de daaropvolgende dag, mee aan de netgebruiker. Indien uit deze controle blijkt dat de door de netgebruiker opgegeven informatie foutief of onvolledig is, neemt de netgebruiker de nodige maatregelen en bezorgt hij de vervoersonderneming de nodige bijkomende informatie.

Afdeling 3: Toewijzing van aardgas

Art. 66. Tussen de vervoersonderneming, de betrokken leveringsondernemingen en, desgevallend, de eindafnemer of de distributieonderneming wordt een toewijzings-overeenkomst voor aardgas afgesloten.

Art. 67. Onverminderd artikel 70, §2, wijst de vervoersonderneming de hoeveelheid geleverd aardgas aan het ingangspunt toe op basis de nominaties, de gegevens verstrekt door de toeleverende vervoersonderneming en de werkelijk gemeten hoeveelheden bij het ingangspunt.

Art. 68. Onverminderd het technisch reglement van toepassing op de gasdistributie, wijst de vervoersonderneming de hoeveelheid geleverd aardgas aan het afnamepunt toe op basis van de werkelijk gemeten hoeveelheden aan het afnamepunt en de toewijzings-overeenkomst bedoeld in artikel 66.

Art. 69. De vervoersonderneming verschaft aan de netgebruiker ondermeer de volgende informatie :

1° dagelijks voor de vorige dag per ingangspunt en per tijdseenheid bepaald in uitvoering van artikel 54, het door de netgebruiker werkelijk geleverde aardgasvolume, de gemiddelde gemeten

§3. Pour les points de prélèvement qui sont également des points d'entrée d'un réseau de transport voisin, l'entreprise de transport vérifie si les quantités de gaz naturel nominées par l'utilisateur du réseau et les clients correspondants sont conformes aux données fournies par l'entreprise de transport prélevante, compte tenu des articles 3 et 30.

Art. 65. L'entreprise de transport communique à l'utilisateur du réseau, chaque jour pour le jour suivant, les résultats du contrôle visé à l'article 64. Si ce contrôle révèle que les informations fournies par l'utilisateur du réseau sont erronées ou incomplètes, l'utilisateur du réseau prend les mesures nécessaires et transmet les informations complémentaires nécessaires à l'entreprise de transport.

Section 3: Allocation de gaz naturel

Art. 66. Un contrat d'allocation de gaz naturel est conclu entre l'entreprise de transport, les entreprises de fourniture concernées et, le cas échéant, le client final ou l'entreprise de distribution.

Art. 67. Sans préjudice de l'article 70, §2, l'entreprise de transport alloue la quantité de gaz naturel fournie au point d'entrée sur base des nominations, des données fournies par l'entreprise de transport livreuse et les quantités réellement mesurées au point d'entrée.

Art. 68. Sans préjudice du règlement technique applicable à la distribution de gaz, l'entreprise de transport alloue la quantité de gaz naturel fournie au point de prélèvement sur base des quantités réellement mesurées au point de prélèvement et du contrat d'allocation mentionné à l'article 66.

Art. 69. L'entreprise de transport fournit à l'utilisateur du réseau, entre autres, les informations suivantes :

1° chaque jour pour le jour précédent, par point d'entrée et par unité de temps définis en exécution de l'article 54, le volume de gaz naturel réellement fourni par l'utilisateur du réseau, la valeur

calorische waarde en het onevenwicht tussen de nominatie en het werkelijk geleverde aardgasvolume ;

- 2° maandelijks voor de vorige maand per dag en per tijdseenheid bepaald in uitvoering van artikel 54, het door de netgebruiker werkelijk geleverde aardgasvolume per ingangspunt en het door de afnemer werkelijk afgenomen aardgasvolume op basis van gecontroleerde meetresultaten samen met de genomineerde hoeveelheden, de hernominaties en de onevenwichten rekening houdend met de tolerantiewaarden bedoeld in artikel 55 en de door de netgebruiker gevraagde flexibiliteit. De vervoersonderneming kan deze informatie aan de netgebruiker meedelen via de maandelijkse factuur in uitvoering van artikel 92.

Afdeling 4: Afwijkingen en niet-respecteren van het netevenwicht

Art. 70. §1. Het vervoerscontract bevat de regels inzake :

- 1° de afwijking van de aardgasspecificaties aan het ingangspunt ;
- 2° de afwijking van de aardgasspecificaties aan het afnamepunt of de afnamezone ;
- 3° de foutieve en onvolledige informatie over leveringsondernemingen en nominaties aan het ingangspunt ;
- 4° de overschrijding van de toegewezen flexibiliteit inzake capaciteit en energie aan het afnamepunt of de afnamezone.

§2. Onverminderd de artikelen 64, 65 en 69, eerste lid, 1°, mag de vervoersonderneming de onevenwichten als gevolg van de verschillen tussen de door de netgebruikers gemaakte nominaties en de werkelijke aardgasstroom bij de ingangspunten niet in rekening brengen van de netgebruiker voor zover er desbetreffende overeenkomsten zijn afgesloten met alle betrokken operatoren van aangrenzende aardgasvervoersnetten en voor zover de voormelde verschillen vallen binnen de

calorifique moyenne mesurée et le déséquilibre entre la nomination et le volume de gaz naturel réellement fourni ;

- 2° chaque mois pour le mois précédent, par jour et par unité de temps définis en exécution de l'article 54, le volume de gaz naturel réellement fourni par point d'entrée par l'utilisateur du réseau et le volume de gaz naturel réellement prélevé par le client sur base de résultats de mesure contrôlés, ainsi que les quantités nominées, les renominations et les déséquilibres, compte tenu des valeurs de tolérance visées à l'article 55 et de la flexibilité demandée par l'utilisateur du réseau. L'entreprise de transport peut communiquer cette information à l'utilisateur du réseau par le biais de la facture mensuelle, en exécution de l'article 92.

Section 4: Ecart et non-respect de l'équilibre du réseau

Art. 70. §1er. Le contrat de transport comprend les règles relatives à :

- 1° l'écart par rapport aux spécifications du gaz naturel au point d'entrée ;
- 2° l'écart par rapport aux spécifications du gaz naturel au point ou à la zone de prélèvement ;
- 3° les informations erronées et incomplètes concernant les entreprises de fourniture et les nominations au point d'entrée ;
- 4° le dépassement de la flexibilité allouée en matière de capacité et d'énergie au point ou à la zone de prélèvement.

§2. Sans préjudice des articles 64, 65 et 69, premier alinéa, 1°, l'entreprise de transport ne peut pas imputer à l'utilisateur du réseau les déséquilibres issus des différences entre les nominations faites par les utilisateurs du réseau et le flux réel de gaz naturel aux points d'entrée, pour autant que des accords soient conclus à ce sujet avec tous les opérateurs concernés des réseaux de gaz naturel limitrophes et pour autant que les différences précitées entrent dans les limites établies par

grenzen vastgelegd in deze overeenkomsten.

Afdeling 5: Gebruik van opslag- en LNG- installaties

Art. 71. §1. Het vervoerscontract bevat de voorwaarden waaronder de netgebruiker gebruik kan maken van de hem toegewezen injectie-, opslag- en uitzendcapaciteit met betrekking tot de opslag- en LNG-installaties van de vervoersonderneming.

§2. De ontvangst, het vloeibaar maken, de opslag en de hervergassing van aardgas worden aangeboden als afzonderlijke LNG-diensten.

Art. 72. Het vervoerscontract bevat de regels inzake netevenwicht, nominaties en hernominaties, toewijzing van aardgas, afwijkingen en het niet respecteren van het netevenwicht die door de netgebruiker moeten worden gevolgd met betrekking tot de opslag- en LNG-installaties van de vervoersonderneming.

Afdeling 6: Onderbrekingen en reducties

Art. 73. §1. Onverminderd artikel 58, §2, mag de vervoersonderneming slechts overgaan tot een onderbreking of reductie van de aardgasstromen indien dit nodig is om een veilige en efficiënte werking van het vervoersnet en/of de systeemintegriteit te verzekeren. Onverminderd eventuele voorrangsregels die voortvloeien uit openbare dienstverplichtingen opgelegd aan de houders van een leveringsvergunning of een vervoersvergunning, zijn de maatregelen van onderbreking of reductie van de vervoersdiensten slechts toegelaten indien zij redelijk, transparant en niet-discriminerend zijn.

§2. De vervoersonderneming maakt melding van elke onderbreking of reductie van de aardgasstromen in haar vervoersnet in een speciaal daarvoor aangelegd register.

Art. 74. §1. De vervoersonderneming

ces accords.

Section 5: Utilisation des installations de stockage et de GNL

Art. 71. §1er. Le contrat de transport comporte les conditions auxquelles l'utilisateur du réseau peut faire usage de la capacité d'injection, de stockage et d'émission qui lui a été allouée par rapport aux installations de stockage et de GNL de l'entreprise de transport.

§2. La réception, la liquéfaction, le stockage et la regazéification du gaz naturel sont proposés comme des services GNL distincts.

Art. 72. Le contrat de transport comporte les règles en matière d'équilibre du réseau, de nominations et de renominations, d'allocation de gaz naturel, d'écarts et de non respect de l'équilibre du réseau à suivre par l'utilisateur du réseau par rapport aux installations de stockage et de GNL de l'entreprise de transport.

Section 6: Interruptions et réductions

Art. 73. §1er. Sans préjudice de l'article 58, §2, l'entreprise de transport ne peut procéder à une interruption ou à une réduction des flux de gaz naturel que si un fonctionnement sûr et efficace du réseau de transport et/ou l'intégrité du système le requièrent. Sans préjudice des éventuelles règles de priorité découlant des obligations de service public imposées aux titulaires d'une autorisation de fourniture ou de transport, les mesures d'interruption ou de réduction des services de transport ne sont autorisées que si elles sont raisonnables, transparentes et non discriminatoires.

§2. L'entreprise de transport signale toute interruption ou réduction des flux de gaz naturel au sein de son réseau de transport dans un registre spécialement prévu à cet effet.

Art. 74. §1er. Lors de l'exécution de

streeft ernaar om bij de uitvoering van de onderhoudswerken de normale werking van het vervoersnet zo weinig mogelijk te verstoren.

Daartoe zal de vervoersonderneming :

- 1° een onderhoudsprogramma opstellen ;
- 2° de onderhoudswerken tijdig aankondigen aan de netgebruikers ;
- 3° zoveel als mogelijk rekening houden met de relevante onderhoudswerken bij de netgebruikers die haar hierover inlichten ;
- 4° zoveel als mogelijk rekening houden met de onderhoudswerken bij de andere vervoersondernemingen ;
- 5° de mogelijke invloed van de onderhoudswerken op de vervoersactiviteiten vooraf bepalen.

§2. De geplande onderbrekingen of reducties van de gasstromen worden, tenzij anders bepaald in het vervoerscontract, zoveel mogelijk beperkt tot de periodes en de uren die de netgebruikers het minste ongemak bezorgen.

Art. 75. §1. De vervoersonderneming die kennis krijgt van een gebeurtenis die een onderbreking of reductie van de gasstromen in haar vervoersnet kan veroorzaken, licht zo spoedig mogelijk de Commissie, alsook de netgebruikers die door de onderbreking of reductie getroffen kunnen worden, in over deze gebeurtenis en de voorzienbare duur ervan.

§2. Indien de aardgasstromen onderbroken of gereduceerd worden als gevolg van onvoorziene omstandigheden, brengt de vervoersonderneming de Commissie en de betrokken netgebruikers onverwijld op de hoogte van de oorzaken en de voorziene duur van deze gebeurtenis, alsook over de eventuele gevolgen ervan voor de door haar te leveren vervoersdiensten.

travaux d'entretien, l'entreprise de transport s'efforce de perturber le moins possible le fonctionnement normal du réseau de transport.

A cette fin, l'entreprise de transport :

- 1° établira un programme d'entretien ;
- 2° annoncera les travaux d'entretien à temps aux utilisateurs du réseau ;
- 3° tiendra compte, dans la mesure du possible, des travaux d'entretien pertinents effectués auprès des utilisateurs du réseau qui l'informeront à ce sujet ;
- 4° tiendra compte, dans la mesure du possible, des travaux d'entretien effectués auprès d'autres entreprises de transport ;
- 5° déterminera à l'avance l'impact éventuel des travaux d'entretien sur les activités de transport.

§2. Sauf disposition contraire dans le contrat de transport, les interruptions ou réductions prévues des flux de gaz sont limitées autant que possible aux périodes et aux heures qui incommode le moins les utilisateurs du réseau.

Art. 75. §1er. L'entreprise de transport qui prend connaissance d'un événement pouvant causer une interruption ou réduction des flux de gaz au sein de son réseau de transport, informe le plus rapidement possible la Commission, ainsi que les utilisateurs du réseau pouvant être touchés par cette interruption ou réduction, de cet événement et de sa durée prévisible.

§2. Si les flux de gaz naturel sont interrompus ou réduits à la suite d'événements imprévus, l'entreprise de transport informe immédiatement la Commission et les utilisateurs du réseau concernés des causes et de la durée prévue de cet événement, ainsi que de conséquences éventuelles pour les services de transport à fournir par elle.

Art. 76. §1. Onverminderd artikel 58, §2, worden de afnemers in geval van onderbreking of reductie van de gasstromen binnen de getroffen zone in de volgende volgorde onderbroken of gereduceerd, rekening houdend met de exploitatieomstandigheden :

- 1° de afnemers voor de onderbreekbare capaciteit die hen is toegewezen ;
- 2° de afnemers voor de niet-vaste capaciteit die hen is toegewezen, in de mate dat de terzake geldende bepalingen in het vervoerscontract dit toelaten ;
- 3° de rechtstreekse eindafnemers voor de niet-vaste capaciteit die hen is toegewezen ;
- 4° de distributienetten voor de niet-vaste capaciteit die hen is toegewezen ;
- 5° de rechtstreekse eindafnemers voor de vaste capaciteit die hen is toegewezen ;
- 6° de distributienetten voor de vaste capaciteit die hen is toegewezen.

§2. De onderbrekingen en reducties worden proportioneel gerealiseerd voor alle netgebruikers van eenzelfde categorie bedoeld in §1. Als dit niet mogelijk is, wordt geloot wiens gasstromen het eerst onderbroken of gereduceerd worden.

§3. Vooraleer vaste capaciteit of het vast bestanddeel van niet-vaste capaciteit wordt onderbroken of gereduceerd, doet de vervoersonderneming beroep op de secundaire markt om capaciteit terug te kopen. De Commissie keurt het maximum bedrag goed dat de vervoersonderneming hiervoor biedt en behandelt dit als een vertrouwelijk gegeven.

Afdeling 7: Metingen op het vervoersnet

Art. 77. §1. De vervoersonderneming meet de aardgaskwaliteit op een voldoende aantal oordeelkundig gekozen plaatsen in het vervoersnet.

§2. De vervoersonderneming meet of oefent toezicht uit op de juistheid van de meting van de geleverde en afgenomen aardgasvolumes

Art. 76. §1er. Sans préjudice de l'article 58, §2, les clients sont, en cas d'interruption ou de réduction des flux de gaz au sein de la zone touchée, interrompus ou soumis à une réduction selon l'ordre de priorité suivant, compte tenu des conditions d'exploitation :

- 1° les clients pour la capacité interruptible qui leur est allouée ;
- 2° les clients pour la capacité non-ferme qui leur est allouée, dans la mesure où les dispositions du contrat de transport applicables en la matière le permettent ;
- 3° les clients finals directs pour la capacité non-ferme qui leur est allouée ;
- 4° les réseaux de distribution pour la capacité non-ferme qui leur est allouée ;
- 5° les clients finals directs pour la capacité ferme qui leur est allouée ;
- 6° les réseaux de distribution pour la capacité ferme qui leur est allouée.

§2. Les interruptions et réductions sont faites de manière proportionnelle pour tous les utilisateurs du réseau d'une même catégorie visée au § 1er. Si cela n'est pas possible, il est tiré au sort qui sera soumis en premier à une interruption ou à une réduction des flux de gaz.

§3. Avant d'interrompre ou de réduire la capacité ferme ou l'élément ferme de la capacité non-ferme, l'entreprise de transport fait appel au marché secondaire afin de racheter de la capacité. La Commission approuve le montant maximum offert à cet effet par l'entreprise de transport et le traite comme une donnée confidentielle.

Section 7: Mesures sur le réseau de transport

Art. 77. §1er. L'entreprise de transport mesure la qualité du gaz naturel à un nombre suffisant d'endroits judicieusement choisis sur le réseau de transport.

§2. L'entreprise de transport effectue la mesure ou vérifie l'exactitude de la mesure des volumes de gaz naturel fournis et prélevés

bij elk ingangs- en afnamepunt aan de grenzen van haar vervoersnet en verzamelt al deze meetgegevens.

Art. 78. Per ingangspunt aan de grens van het vervoersnet bepaalt de vervoersonderneming minstens de volgende parameters :

- 1° het aardgasvolume ;
- 2° de calorische waarde ;
- 3° de dichtheid van het aardgas ;
- 4° de Wobbe-index ;
- 5° de druk ;
- 6° de temperatuur ;
- 7° de andere fysische en chemische waarden die in vervoerscontracten vermeld worden.

Art. 79. §1. De vervoersonderneming maakt voor haar metingen gebruik van betrouwbare meetapparatuur.

§2. Rekening houdend met alle terzake geldende wettelijke verplichtingen, nationale en internationale normen stelt de vervoersonderneming de regels op voor :

- 1° de certificatie en periodieke controle van de meetinstrumenten ;
- 2° de kwaliteitscontrole en bijsturing van de meetinstrumenten zowel on-line als off-line ;
- 3° de registratie van de vastgestelde afwijkingen, incidenten en onderbrekingen van de metingen en de te nemen correctieve maatregelen.

Art. 80. §1. De vervoersonderneming bepaalt de frequentie waarmee de verschillende parameters worden gemeten. Bij de keuze van de meetfrequentie houdt de vervoersonderneming rekening met de tijds-eenheid bepaald in uitvoering van artikel 54.

§2. Alle geregistreerde meetresultaten worden na controle maandelijks omgezet naar gevalideerde meetresultaten.

à chaque point d'entrée et de prélèvement situé aux limites de son réseau de transport et rassemble toutes ces données de mesure.

Art. 78. Par point d'entrée situé à la limite du réseau de transport, l'entreprise de transport détermine au moins les paramètres suivants :

- 1° le volume de gaz naturel ;
- 2° la valeur calorifique ;
- 3° la densité du gaz naturel ;
- 4° l'indice de Wobbe ;
- 5° la pression ;
- 6° la température ;
- 7° les autres valeurs physiques et chimiques mentionnées dans les contrats de transport.

Art. 79. §1er. L'entreprise de transport utilise du matériel de mesure fiable pour effectuer ses mesures.

§2. Compte tenu de toutes les obligations légales, des normes nationales et internationales applicables en la matière, l'entreprise de transport établit les règles pour :

- 1° la certification et le contrôle périodique des instruments de mesure ;
- 2° le contrôle de la qualité et l'adaptation des instruments de mesure, tant en ligne que hors connexion ;
- 3° l'enregistrement des écarts, des incidents et des interruptions de mesure constatés et les mesures correctives à prendre.

Art. 80. §1er. L'entreprise de transport détermine la fréquence de mesure des différents paramètres. Lors du choix de la fréquence de mesure, l'entreprise de transport tient compte de l'unité de temps définie en exécution de l'article 54.

§2. Tous les résultats de mesure enregistrés sont, après contrôle convertis mensuellement en résultats de mesure validés.

Art. 81. §1. Per afnamepunt binnen het vervoersnet worden minstens volgende parameters gemeten door of in opdracht van de afnemer :

- 1° het bruto-aardgasvolume ;
- 2° de druk ;
- 3° de temperatuur.

§2. Elke meetlijn zal bovendien uitgerust zijn met een volumeherleidingsapparaat dat toelaat het normaalvolume te berekenen uitgaande van het gemeten bruto-gasvolume en de gemeten druk en temperatuur en een berekende compressibiliteitsfactor op basis van de referentie gassamenstelling.

§3. De meetresultaten van het volumeherleidingsapparaat, zoals opgeslagen in de telemetingsapparatuur, worden als basis gebruikt voor de bepaling van de geleverde hoeveelheden.

§4. De uitvoerder van de metingen bedoeld in dit artikel volgt de regels vastgelegd door de vervoersonderneming in uitvoering van artikel 79.

Art. 82. §1. De vervoersonderneming wijst de gaskwaliteit en - samenstelling toe of berekent deze voor elk afnamepunt op basis van de door haar op een voldoende aantal oordeelkundig gekozen plaatsen gemeten en geregistreerde gaskwaliteit en - samenstelling.

§2. De gassamenstelling en de calorische waarde zoals bepaald door de vervoersonderneming dient als basis voor de berekening van de precieze geleverde energetische hoeveelheden.

Art. 83. §1. De netgebruiker kan op elk ogenblik een vertegenwoordiger afvaardigen om alle metingen en de daaraan verbonden meetprocedures, berekeningen en controleverrichtingen uitgevoerd door de vervoersonderneming, te auditeren.

§2. Met betrekking tot de door de afnemer of in opdracht van de afnemer uitgevoerde metingen heeft de vervoersonderneming het recht om de nauwkeurigheid van de gebruikte meetapparatuur te laten controleren en,

Art. 81. §1er. Par point de prélèvement situé au sein du réseau de transport, au moins les paramètres suivants sont mesurés par le client ou sur l'ordre de celui-ci :

- 1° le volume de gaz naturel brut ;
- 2° la pression ;
- 3° la température.

§2. Chaque ligne de mesure sera, en outre, équipée d'un appareil de conversion de volume permettant de calculer le volume normal à partir du volume de gaz brut mesuré, de la pression et de la température mesurées, ainsi que d'un facteur de compressibilité calculé sur base de la composition de gaz de référence.

§3. Les résultats de mesure de l'appareil de conversion de volume, tels qu'enregistrés dans l'appareillage de mesure, sont utilisés comme base pour la détermination des quantités livrées.

§4. Celui qui effectue les mesures visées au présent article est soumis aux règles fixées par l'entreprise de transport en exécution de l'article 79.

Art. 82. §1er. L'entreprise de transport alloue ou calcule la qualité et la composition de gaz pour chaque point de prélèvement sur base de la qualité et de la composition de gaz mesurées et enregistrées par elle en un nombre suffisant de points judicieusement choisis.

§2. La composition du gaz et la valeur calorifique telles que déterminées par l'entreprise de transport servent de base pour le calcul des quantités énergétiques précises qui ont été livrées.

Art. 83. §1er. L'utilisateur du réseau peut à tout instant déléguer un représentant afin d'auditer toutes les mesures ainsi que les procédures de mesure, les calculs et les opérations de contrôle y afférents effectués par l'entreprise de transport.

§2. En ce qui concerne les mesures effectuées ou ordonnées par le client, l'entreprise de transport a le droit de faire contrôler la précision de l'appareillage de mesure utilisé et, le cas échéant, d'en demander l'étalonnage

desgevallend, de ijking en de afstelling ervan te vragen.

Art. 84. §1. De vervoersonderneming houdt per vervoerscontract al haar meetresultaten ter beschikking van de betrokken netgebruikers rekening houdend met de bepalingen van artikel 92.

§2. Indien de metingen bedoeld in artikel 81 niet worden uitgevoerd door de vervoersonderneming stuurt de afnemer of de door de afnemer aangeduide derde deze meetresultaten door naar de vervoersonderneming rekening houdend met de terzake geldende bepalingen van het vervoerscontract.

Art. 85. In geval van vastgestelde onnauwkeurigheid van de meetresultaten of in geval van buitendienststelling van de meetapparatuur, zal het gasverbruik in gemeen overleg tussen de vervoersonderneming en de afnemer geraamd worden aan de hand van alle gegevens waarover de partijen beschikken en dit vanaf de datum van de vaststelling van de onnauwkeurigheid of van de buitendienststelling van een meetelement.

Afdeling 8: Aansluitingsprocedure

Art. 86. §1. Het vervoerscontract bevat de voorschriften inzake de aansluiting op het vervoersnet.

§2. Deze voorschriften betreffen :

- 1° het ontwerp van het gasontvangstation ;
- 2° de inplanting en de constructie van de vervoersinstallatie ;
- 3° de aansluitingsprocedure ;
- 4° de indienstname van de vervoersinstallatie ;
- 5° de ijking en de herijking van de meetapparatuur ;
- 6° de registratie van de meetresultaten ;
- 7° het onderhoud en de controle van de vervoersinstallatie ;
- 8° de door de beheerder van de

et le réglage.

Art. 84. §1er. L'entreprise de transport tient, par contrat de transport, tous ses résultats de mesure à disposition des utilisateurs du réseau concernés, compte tenu des dispositions de l'article 92.

§2. Si les mesures visées à l'article 81 ne sont pas effectuées par l'entreprise de transport, le client ou le tiers désigné par le client transmet ces résultats de mesure à l'entreprise de transport, compte tenu des dispositions du contrat de transport applicables en la matière.

Art. 85. En cas d'imprécision constatée au niveau des résultats de mesure ou en cas de mise hors service de l'appareillage de mesure, la consommation de gaz sera estimée de commun accord entre l'entreprise de transport et le client, à l'aide de toutes les données dont les parties disposent, et ce à partir de la date du constat de l'imprécision ou de la mise hors de service d'un élément de mesure.

Section 8: Procédure de raccordement

Art. 86. §1er. Le contrat de transport comprend les prescriptions en matière de raccordement au réseau de transport.

§2. Ces prescriptions concernent :

- 1° la conception du poste de réception de gaz ;
- 2° l'implantation et la construction de l'installation de transport ;
- 3° la procédure de raccordement ;
- 4° la mise en service de l'installation de transport ;
- 5° l'étalonnage et le réétalonnage de l'appareillage de mesure ;
- 6° l'enregistrement des résultats de mesure ;
- 7° l'entretien et le contrôle de l'installation de transport ;
- 8° les consignes de sécurité à respecter par

vervoersinstallatie na te leven veiligheidsvoorschriften.

Art. 87. De voorschriften vastgelegd in uitvoering van artikel 86 blijven onverminderd van toepassing zolang de vervoersinstallatie fysisch is verbonden met het vervoersnet onafgezien van het feit of er al dan niet aardgas door de afnemer wordt afgenomen.

Art. 88. §1. De beheerder van het gasontvangstation geeft de vervoersonderneming vrije toegang tot het gasontvangstation.

§2. De vervoersonderneming heeft het recht om de meettoestellen en de afsluiters van het gasontvangstation te verzegelen. De beheerder van het gasontvangstation verwittigt onmiddellijk de vervoersonderneming telkens deze zegels worden verbroken.

Afdeling 9: Netwerkcde

Art. 89. De vervoersonderneming stelt een netwerkcde op die inzonderheid de volgende elementen bevat :

- 1° de bepalingen met betrekking tot het gebruik en de werking van het automatisch reserveringssysteem, inzonderheid welke vervoersdiensten er via het automatisch reserveringssysteem kunnen aangevraagd worden en de relaties met eventuele secundaire markten vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 1 en 3 ;
- 2° de regels inzake aanbod van capaciteit en flexibiliteit op eventuele secundaire markten ;
- 3° de capaciteitstoewijzingsregels ;
- 4° de regels inzake congestie ;
- 5° alle in dit hoofdstuk vermelde rechten en verplichtingen samen met de procedures en de termijnen ;
- 6° de wijze waarop de uitwisseling van informatie en gegevens tussen de vervoersonderneming en de netgebruiker gebeurt, rekening houdend met de bepalingen van de artikelen 39

le gestionnaire de l'installation de transport.

Art. 87. Les prescriptions fixées en exécution de l'article 86 restent entièrement applicables aussi longtemps que l'installation de transport est physiquement lié au réseau de transport, sans préjudice du fait que le client prélève ou non du gaz naturel.

Art. 88. §1er. Le gestionnaire du poste de réception de gaz donne l'accès libre au poste de réception de gaz à l'entreprise de transport.

§2. L'entreprise de transport a le droit de mettre les scellés sur les appareils de mesure et les vannes du poste de réception de gaz. Le gestionnaire du poste de réception de gaz avertit immédiatement l'entreprise de transport chaque fois que ces scellés sont levés.

Section 9 Code du réseau

Art. 89. L'entreprise de transport rédige un code du réseau qui comprend notamment les éléments suivants :

- 1° les dispositions relatives à l'utilisation et au fonctionnement du système de réservation automatique, à savoir quels services de transport peuvent être demandés par le système de réservation automatique et les relations avec les éventuels marchés secondaires mentionnés au chapitre 3, sections 1 et 3 ;
- 2° les règles en matière d'offre de capacité et de flexibilité sur les marchés secondaires éventuels ;
- 3° les règles d'allocation de capacité ;
- 4° les règles en matière de congestion ;
- 5° l'ensemble des droits et obligations mentionnés dans ce chapitre, y compris les procédures et les délais ;
- 6° le mode d'échange d'information et de données entre l'entreprise de transport et l'utilisateur du réseau, compte tenu des dispositions des articles 39 et 52 ;

en 52 ;

7° de wijze waarop de elektronische uitwisseling van gegevens tussen de vervoersonderneming en de netgebruiker en de vervoersondernemingen van vervoersnetten die aansluiten op haar eigen vervoersnet gebeurt, rekening houdend met de bepalingen van artikel 3.

Art. 90. §1. De netwerkcode is onderworpen aan de goedkeuring van de Commissie en treedt slechts in werking na deze goedkeuring.

§2. De vervoersonderneming maakt elk voorstel tot wijziging van de netwerkcode ter consultatie over aan de netgebruikers die deze code hebben ondertekend. Deze netgebruikers krijgen minstens één maand tijd te rekenen vanaf de kennisgeving van het voorstel tot wijziging om hun opmerkingen hieromtrent over te maken aan de vervoersonderneming. De vervoersonderneming maakt het voorstel tot wijziging van de netwerkcode, desgevallend, vergezeld van de opmerkingen van de netgebruikers, ter goedkeuring over aan de Commissie. De wijziging van de netwerkcode treedt slechts in werking na deze goedkeuring.

Art. 91. De Commissie kan, rekening houdend met gewijzigde marktomstandigheden of met haar evaluatie van de marktwerking, de vervoersonderneming de opdracht geven de netwerkcode te herzien en aan te passen.

HOOFDSTUK 9

Basisprincipes inzake facturatie

Art. 92. De vervoersonderneming bezorgt de netgebruiker per vervoerscontract maandelijks een factuur. Onverminderd de gegevens vereist door de BTW-administratie, vermelden de facturen van de vervoersonderneming :

1° de aard van elke gepresteerde vervoersdienst ;

7° le mode d'échange électronique de données entre l'entreprise de transport et l'utilisateur du réseau et les entreprises de transport de réseaux de transport raccordés à son propre réseau de transport, compte tenu des dispositions prévues à l'article 3.

Art. 90. §1er. Le code du réseau est soumis à l'approbation de la Commission et n'entre en vigueur qu'après cette approbation.

§2. L'entreprise de transport transmet chaque proposition de modification du code du réseau pour consultation aux utilisateurs du réseau qui ont signé ce code. Ces utilisateurs du réseau disposent d'un mois au minimum à compter de la notification de la proposition de modification pour transmettre leurs remarques à ce sujet à l'entreprise de transport. L'entreprise de transport transmet pour approbation à la Commission, la proposition de modification du code du réseau, accompagnée, le cas échéant, des remarques des utilisateurs du réseau. La modification du code du réseau n'entre en vigueur qu'après avoir reçu cette approbation.

Art. 91. La Commission peut, compte tenu de circonstances du marché modifiées ou de son évaluation du fonctionnement du marché, charger l'entreprise de transport de revoir et d'adapter le code du réseau.

CHAPITRE 9

Principes de base en matière de facturation

Art. 92. L'entreprise de transport remet mensuellement, par contrat de transport, une facture à l'utilisateur du réseau. Sans préjudice des données exigées par l'administration de la TVA, les factures de l'entreprise de transport mentionnent :

1° la nature de chaque service de transport presté ;

- 2° de prijsformule per gepresteerde vervoersdienst en de waarde van de eventuele parameters en indexen ;
- 3° een gedetailleerde overzichtstabel per gepresteerde vervoersdienst, inzonderheid de opgave van de hernominaties en meetresultaten ;
- 4° de gegevens bedoeld in artikel 69, 2°;
- 5° de facturatedatum, de wijze van de betaling, de bankgegevens, de munteenheid en de betalingstermijnen ;
- 6° de gehanteerde interestvoeten bij overschrijding van betalingstermijnen ;
- 7° de benuttingsgraad bedoeld in artikel 47, §2.

Art. 93. Bij het einde van het vervoerscontract en telkens de netgebruiker het vraagt, geeft de vervoersonderneming per vervoerscontract een afrekeningstaat.

Art. 94. §1. Zowel de vervoersonderneming als de netgebruiker bezorgen elkaar tijdig de voor het opstellen van de facturen benodigde gegevens.

§2. De vervoersonderneming houdt de meetgegevens gebruikt bij het opstellen van de factuur tenminste voor een periode van zes maanden te rekenen vanaf de facturatedatum ter beschikking van de netgebruiker. In geval van betwisting van de factuur wordt deze periode verlengd tot ten minste zes maanden na de datum van definitieve afhandeling.

Art. 95. Indien de vervoersonderneming voorschotten of bankgaranties vraagt aan de netgebruiker, staan deze in verhouding tot het te verwachten facturatiebedrag, rekening houdend met de contractueel bepaalde betalingstermijnen. De voorschotten of bankgaranties mogen niet hoger zijn dan de gemiddelde prijs van de vervoersdiensten gerekend over de periode van de levering van de diensten tot aan de betaling van de facturen.

- 2° la formule du prix par service de transport presté et la valeur des paramètres et indices éventuels ;
- 3° un tableau récapitulatif détaillé par service de transport presté, et plus particulièrement le relevé des renominations et des résultats de mesure ;
- 4° les données visées à l'article 69, 2°;
- 5° la date de facturation, le mode de paiement, les données bancaires, l'unité monétaire et les délais de paiement ;
- 6° les taux d'intérêt applicables en cas de dépassement des délais de paiement ;
- 7° le degré d'utilisation visé à l'article 47, §2.

Art. 93. A la fin du contrat de transport et chaque fois que l'utilisateur du réseau le demande, l'entreprise de transport remet un décompte par contrat de transport.

Art. 94. §1er. Tant l'entreprise de transport que l'utilisateur du réseau se communiquent à temps les données nécessaires à l'établissement des factures.

§2. L'entreprise de transport tient à la disposition de l'utilisateur du réseau les données de mesure utilisées pour l'établissement de la facture, et ce pendant une période de six mois au moins à compter de la date de facturation. En cas de contestation de la facture, cette période est prolongée de six mois au moins après la date de règlement définitif.

Art. 95. Si l'entreprise de transport demande des provisions ou des garanties bancaires à l'utilisateur du réseau, celles-ci seront fonction du montant de facturation à prévoir, compte tenu des délais de paiement contractuels. Les provisions ou les garanties bancaires ne peuvent être supérieures au prix moyen des services de transport, calculé sur la période allant de la fourniture des services jusqu'au paiement des factures.

HOOFDSTUK 10

Strafbepalingen

Art. 96. Inbreuken op de bepalingen van dit besluit worden gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van 1.23 tot 495,78 euro's of met één van die straffen alleen.

HOOFDSTUK 11

Overgangsbepalingen

Art. 97. §1. De vervoersonderneming die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds een vervoersnet exploiteert, dient uiterlijk twee maanden na de inwerkingtreding van dit besluit :

- 1° haar belangrijkste voorwaarden ter goedkeuring voor te leggen aan de Commissie overeenkomstig artikel 11, §1 ;
- 2° een nalevingfunctionaris aan te stellen overeenkomstig artikel 42, §3.

§2. In afwijking van artikel 11 kan de vervoersonderneming haar vervoersnet exploiteren in afwachting van de goedkeuring door de Commissie bedoeld in §1, 1°.

Art. 98. De vervoersonderneming die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds een vervoersnet exploiteert, dient, uiterlijk twee maanden na de goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden overeenkomstig artikel 97, 1°:

- 1° het indicatief vervoersprogramma ter goedkeuring voor te leggen aan de Commissie overeenkomstig artikel 9, §2;
- 2° de Commissie schriftelijk op de hoogte te brengen van de voorwaarden waartegen toegang wordt verleend aan de netgebruikers die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds gebruik maken van het vervoersnet.

CHAPITRE 10

Sanctions pénales

Art. 96. Les infractions aux dispositions du présent arrêté sont punies d'une peine d'emprisonnement allant de huit jours à six mois et d'une amende de 1.23 à 495,78 euros ou d'une de ces peines seulement.

CHAPITRE 11

Mesures transitoires

Art. 97. §1er. L'entreprise de transport qui, à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté, exploite déjà un réseau de transport doit, deux mois au plus tard après l'entrée en vigueur du présent arrêté :

- 1° soumettre ses principales conditions à l'approbation de la Commission, conformément à l'article 11, §1er ;
- 2° désigner un agent de surveillance, conformément à l'article 42, §3.

§2. Par dérogation à l'article 11, l'entreprise de transport peut exploiter son réseau de transport en attendant l'approbation de la Commission visée au §1er, 1°.

Art. 98. L'entreprise de transport qui, à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté, exploite déjà un réseau de transport doit, deux mois au plus tard après l'approbation des principales conditions conformément à l'article 97, 1° :

- 1° soumettre le programme indicatif de transport à l'approbation de la Commission, conformément à l'article 9, §2 ;
- 2° informer la Commission par écrit des conditions auxquelles l'accès est donné aux utilisateurs du réseau qui, à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté, utilisent déjà le réseau de transport.

Art. 99. De vervoersonderneming die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds een vervoersnet exploiteert, dient, uiterlijk vier maanden na de goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden overeenkomstig artikel 97, 1°, de netwerkcode ter goedkeuring voor te leggen aan de Commissie overeenkomstig artikel, 90, §1.

Art. 100. §1. De geïntegreerde vervoersonderneming die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds een vervoersnet exploiteert, dient, uiterlijk vier maanden na de inwerkingtreding van dit besluit, een organisatieplan voor te leggen overeenkomstig artikel 52, §1.

HOOFDSTUK 12

Wijzigingen aan het koninklijk besluit van 16 november 2001 tot bepaling van de procedureregels voor de Geschillenkamer

Art. 101. Artikel 13 van het koninklijk besluit van 16 november 2001 tot bepaling van de procedureregels voor de Geschillenkamer wordt vervangen door de volgende bepaling :

“Art. 13. De Geschillenkamer bepaalt de datum, het uur en de plaats van de zitting bedoeld in artikel 12, tussen de vijfenveertigste en vijftigste werkdag of, ingeval van verzaking bedoeld in artikel 11, tussen de dertigste en vijfendertigste werkdag of, ingeval van vrijwillige tussenkomst bedoeld in artikel 20bis, tussen de vijfenvijftigste en zestigste werkdag, of, ingeval van vordering in tussenkomst, tussen de vijfenzeventigste en tachtigste werkdag die volgt op de ontvangst van het verzoekschrift bedoeld in artikel 5. De Geschillenkamer roept de partijen zo snel mogelijk op.”

Art. 102. In hetzelfde koninklijk besluit wordt in hoofdstuk IV een afdeling III ingevoegd, luidende :

Afdeling III. Tussenkomst.

Art. 20bis. §1. Degenen die belang hebben bij de oplossing van de zaak kunnen er in

Art. 99. L'entreprise de transport qui, à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté, exploite déjà un réseau de transport doit, quatre mois au plus tard après l'approbation des principales conditions conformément à l'article 97, 1°, soumettre à l'approbation de la Commission le code du réseau conformément à l'article 90, §1.

Art. 100. §1er. L'entreprise de transport intégrée qui, à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté, exploite déjà un réseau de transport doit, quatre mois au plus tard après l'entrée en vigueur du présent arrêté, soumettre un plan d'organisation conformément à l'article 52, §1er.

CHAPITRE 12

Modifications apportées à l'arrêté royal du 16 novembre 2001 fixant les règles de procédure applicables devant la Chambre de litiges

Art. 101. L'article 13 de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 fixant les règles de procédure applicables devant la Chambre de litiges est remplacé par la disposition suivante :

“Art. 13. La Chambre de litiges fixe la date, l'heure et l'endroit de l'audience visée à l'article 12 entre le quarante-cinquième et le cinquantième jour ouvrable ou, en cas de renonciation visée à l'article 11, entre le trentième et le trente-cinquième jour ouvrable ou, en cas d'intervention spontanée visée à l'article 20bis, entre le cinquante-cinquième et le soixantième jour ouvrable ou, en cas de demande en intervention, entre le septante-cinquième et le quatre-vingtième jour ouvrable suivant la réception de la requête visée à l'article 5. La Chambre de litiges convoque les parties dans les plus brefs délais.”

Art. 102. Dans ce même arrêté royal, une section III est ajoutée au chapitre IV, formulée comme suit :

Section III. Intervention

Art. 20bis. §1er. Les personnes intéressées par la résolution de l'affaire peuvent intervenir

tussenkomen.

De partijen kunnen in tussenkomst roepen degenen van wie zij de aanwezigheid vereist achten voor de zaak.

§2. De vordering in tussenkomst en de vrijwillige tussenkomst geschieden bij verzoekschrift neergelegd in zeven exemplaren, ten laatste vijftwintig werkdagen volgend op de dag van ontvangst van de kennisgeving bedoeld in artikel 6.

De verzoekschriften worden betekend aan de partijen op hoofdvordering overeenkomstig de bepalingen in artikel 6.

§3. Het verzoekschrift tot vordering in tussenkomst is onderworpen aan de bepalingen van artikel 5, §2, en §3. Het verzoekschrift tot vrijwillige tussenkomst is onderworpen aan de bepalingen van artikel 5, §2, en bevat op straffe van nietigheid de middelen en conclusies.

§4. Tussenkomst mag de berechting van de hoofdvordering niet vertragen.

§5. Bij vrijwillige tussenkomst delen de partijen binnen de tien werkdagen na ontvangst van de kennisgeving bedoeld in §2, laatste lid, hun memorie van antwoord in tussenkomst mee aan de Geschillenkamer, aan de partij die tussenkomt en aan elkaar.

Binnen tien werkdagen volgend op de dag van ontvangst van de memorie van antwoord in tussenkomst, richt de partij die tussenkomt, een memorie van wederantwoord in tussenkomst aan de Geschillenkamer en de andere partijen.

§6. Bij vordering in tussenkomst deelt de gedaagde in tussenkomst binnen de twintig werkdagen na ontvangst van de kennisgeving bedoeld in §2, laatste lid, haar memorie van antwoord in tussenkomst mee aan de Geschillenkamer, aan de partij die de vordering in tussenkomst aanhangig heeft gemaakt en aan de overige partijen.

Binnen tien werkdagen volgend op de dag van ontvangst van de memorie richten de partij die de vordering in tussenkomst aanhangig heeft gemaakt en de overige partijen hun memorie van wederantwoord aan de Geschillenkamer en aan de partij die tussenkomst.

Binnen tien werkdagen volgend op de dag van

dans celle-ci.

Les parties peuvent citer en intervention les personnes dont la présence est jugée nécessaire par elles pour l'affaire.

§2. La demande en intervention et l'intervention volontaire se font par requête déposée en sept exemplaires, vingt-cinq jours ouvrables au plus tard après le jour de la réception de la notification visée à l'article 6.

Les requêtes sont signifiées aux parties à la demande principale, conformément aux dispositions de l'article 6.

§3. La requête de la demande en intervention est soumise aux dispositions de l'article 5, §2, et §3. La requête de l'intervention volontaire est soumise aux dispositions de l'article 5, §2, et comporte les moyens et les conclusions à peine de nullité.

§4. L'intervention ne peut pas ralentir le jugement de la demande principale.

§5. En cas d'intervention volontaire, les parties communiquent dans les dix jours ouvrables suivant la réception de la notification visée au §2, dernier alinéa, leur mémoire en réponse en intervention à la Chambre de litiges, à la partie intervenante et se le communiquent mutuellement.

Dans les dix jours ouvrables suivant le jour de la réception du mémoire en réponse en intervention, la partie intervenante adresse un mémoire en réplique en intervention à la Chambre de litiges et aux autres parties.

§6. En cas de demande en intervention, la partie citée en intervention communique, dans les vingt jours ouvrables suivant la réception de la notification visée au §2, dernier alinéa, son mémoire de réponse en intervention à la Chambre de litiges, à la partie ayant introduit la demande en intervention et aux autres parties.

Dans les dix jours ouvrables suivant le jour de la réception du mémoire, la partie ayant introduit la requête en intervention et les autres parties adressent leur mémoire en réplique à la Chambre de litiges et à la partie intervenante.

Dans les dix jours ouvrables suivant le jour de

ontvangst van de memories van wederantwoord richt de partij die tussenkomst een aanvullende memorie aan de Geschillenkamer, die de vordering in tussenkomst aanhangig heeft gemaakt en aan de overige partijen.”

Art. 103. Artikel 24, §1, van hetzelfde koninklijk besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :

“Art. 24, §1. De Geschillenkamer neemt haar beslissing ten laatste binnen drie maanden nadat het geschil bij haar aanhangig werd gemaakt.

Deze termijn wordt verlengd met vijftien dagen ingeval van vrijwillige tussenkomst zoals voorzien in artikel 20bis.

Deze termijn wordt verlengd met een maand en vijftien dagen ingeval van vordering in tussenkomst zoals voorzien in artikel 20bis.

Deze termijn kan verlengd worden ingeval van benoeming van een expert of van experts.

In afwijking van de voorgaande leden beslist de Geschillenkamer binnen een termijn van twintig werkdagen volgend op de indiening van de vraag voor vordering bij dringende noodzaak.”

la réception des mémoires en réplique, la partie intervenante adresse un mémoire ampliatif à la Chambre de litiges, à la partie ayant introduit la requête en intervention et aux autres parties.”

Art. 103. L’Article 24, §1er, de ce même arrêté royal est remplacé par la disposition suivante :

“Art. 24, §1er. La Chambre de litiges statue au plus tard dans les trois mois après avoir été saisie du litige.

Ce délai est prolongé de quinze jours en cas d’intervention volontaire visée à l’article 20bis.

Ce délai est prolongé d’un mois et quinze jours en cas de demande en intervention visée à l’article 20bis.

Ce délai peut être prolongé en cas de désignation d’un expert ou d’experts.

Par dérogation aux alinéas précédents, la Chambre de litiges statue dans un délai de vingt jours ouvrables suivant l’introduction de la demande en requête en cas d’urgence.”

HOOFDSTUK 13

Diverse bepalingen

Art. 104. §1. De bepalingen van hoofdstuk 3, afdeling 1, evenals artikel 26 voor zover het verwijst naar hoofdstuk 3, afdeling 1, treden in werking uiterlijk twee maanden na de goedkeuring van de netwerkcode door de Commissie maar niet vroeger dan twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit besluit.

§2. In afwachting hiervan wordt toegang tot het vervoersnet verleend overeenkomstig hoofdstuk 3, afdeling 2.

Art. 105. Uiterlijk acht maanden na de goedkeuring van de netwerkcode, maar niet vroeger dan achttien maanden na de inwerkingtreding van dit besluit, biedt de vervoersonderneming elke dag voor de daaropvolgende dag capaciteit aan op de primaire markt overeenkomstig artikel 8, §§2

CHAPITRE 13

Dispositions diverses

Art. 104. §1er. Les dispositions du chapitre 3, section 1, de même que l’article 26, pour autant qu’il fasse référence au chapitre 3, section 1, entrent en vigueur deux mois au plus tard après l’approbation du code du réseau par la Commission mais pas avant l’issue des douze mois suivant l’entrée en vigueur du présent arrêté.

§2. En attendant cette entrée en vigueur, l’accès au réseau de transport est autorisé, conformément au chapitre 3, section 2.

Art. 105. Huit mois au plus tard après l’approbation du code du réseau, mais pas avant l’issue des dix-huit mois suivant l’entrée en vigueur du présent arrêté, l’entreprise de transport propose, chaque jour pour le jour suivant, de la capacité sur le marché primaire, conformément à l’article 8,

en 3.

Art. 106. De Commissie kan in de tijd begrensde afwijkingen toestaan op de termijnen bedoeld in de artikelen 12, 16, 20, 21, 22, 31 en 53, §2.

Art. 107. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer en Onze Staatssecretaris voor Energie zijn belast, ieder wat hem betreft, met de uitvoering van dit besluit.

§§2 et 3.

Art. 106. La Commission peut autoriser des dérogations limitées dans le temps aux délais visés aux articles 12, 16, 20, 21, 22, 31 et 53, §2.

Art. 107. Notre Vice-Premier Ministre et Ministre de Mobilité et du Transport et Notre Secrétaire d'Etat à l'Energie sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent arrêté.

**FEDERAL PUBLIC SERVICE FOR ECONOMY, SMALL AND MEDIUM-SIZED
BUSINESSES, MIDDLE CLASSES AND ENERGY**

**4 APRIL 2003. - Royal decree on the code of conduct concerning access
to the transmission networks for natural gas**

ALBERT II, King of the Belgians,

To all who are here now or are to come, Greetings.

Considering the law of 12 April 1965 on the transport of gaseous and other products by pipelines, especially Article 15/5, §3, inserted by Article 12 of the law of 29 April 1999 and amended by Article 5 of the law of 16 July 2001, and Article 20/1, §2, inserted by Article 21 of the law of 29 April 1999;

Considering the proposal from the Commission for the Regulation of the Electricity and Gas Sector, submitted on 6 June 2002;

Considering the opinion of the Inspector of Finances, given on 11 July 2002;

Considering opinion 33.902/1 of the Council of State, given on 14 November 2002, by application of Article 84, paragraph 1, 1° of the coordinated laws on the Council of State;

On the recommendation of our Deputy Prime Minister and Minister of Transport and our State Secretary for Energy,

We have decreed and do decree:

CHAPTER 1.- Definitions

Article 1. For the application of this decree, the following terms shall be understood as having the following definitions:

1° "Gas Act": the law of 12 April 1965 on the transport of gaseous and other products by pipeline;

2° "application": the application to gain access to a transmission network for natural gas;

3° "applicant": any natural person or corporate body who/which has expressed his/its intention to gain access to a transmission network for natural gas by submitting an application in accordance with the Gas Act and this decree;

4° "integrated transmission company": any natural person or corporate body who/which carries out both the transmission of gas and the supply of natural gas;

5° "entry point": any physical point of a transmission network at which natural gas can be injected into the transmission network;

6° "off-take point": any physical point of a transmission network at which natural gas is made available by the transmission company to the network user;

7° "off-take zone": any geographical zone which contains more than one off-take point and where uniform conditions are applied as regards capacity and tariffs;

8° "delivering transmission company": any transmission company which operates an contiguous transmission network that is interconnected with a particular transmission network and which injects gas into that particular transmission network on behalf of its network users;

9° "off-taking transmission company": any transmission company which operates an contiguous transmission network that is interconnected with a particular transmission network

and which draws off gas from that particular transmission network on behalf of its network users;

10° “direct end customer”: any end customer who is connected to a transmission network;

11° “transmission contract”: any commercial agreement between an applicant and a transmission company relating to transmission services;

12° “storage”: any activity which consists in storing natural gas in gaseous or liquid form in storage facilities, with the exception of the storage of natural gas in the pipelines;

13° “storage facilities”: all storage tanks, buildings, machines and accessory constructions intended or used for the storage of natural gas, both above ground and underground;

14° “LNG facility”: any facility which is used for the reception, storage and liquefaction of natural gas and/or the reception, storage and gasification of liquid natural gas;

15° “transmission services”: any form of gas transmission, including all the services necessarily linked to the transmission of gas, such as the use of LNG facilities, blending, quality conversion, measurements and flexibility services;

16° “flexibility service”: any service which a gas company can offer in order to absorb the imbalance between the incoming and outgoing natural gas flows or the fluctuations at the off-take or entry point;

17° “conveyance”: any activity which consists in delivering natural gas at a specific place of the transmission network by means of a pipeline network and by receiving an equivalent amount of gas at one of the entry points of this pipeline network;

18° “capacity”: the flow, expressed in normal cubic meters per time unit, to which the network user is entitled in accordance with the provisions of the transmission contract;

19° “firm capacity”: the capacity which is contractually unconditionally guaranteed by the transmission company;

20° “non-firm capacity”: the capacity which can be interrupted by the transmission company under the conditions laid down in the transmission contract ;

21° “interruptible capacity”: the non-firm capacity which can be interrupted unconditionally by the transmission company;

22° “allocated capacity”: the part or the whole of the requested capacity which is established by the transmission company in the transmission contract;

23° “capacity allocation rules”: the rules applied by the transmission company in the allocation of capacity to the network user;

24° “transmission capacity”: the capacity necessary for the conveyance of gas between two or more points and/or zones;

25° “equivalent capacity”: the transmission capacity converted into capacity at an entry point, taking account of the technical characteristics of the transmission network;

26° “useful capacity”: the maximum capacity which the transmission company can offer to the network users, taking account of the system integrity and the operational requirements of the transmission network;

27° “available capacity”: the part of the useful capacity which has not been allocated and is still available to the network users;

28° “nomination”: the prior communication by the network user to the transmission company of that part of the allocated capacity he wishes to use;

29° “renomination”: the communication of a corrected nomination;

30° “nominated capacity”: the capacity which the network user has previously communicated to the transmission company as capacity which he wishes to use;

- 31° “available operational capacity”: the difference between the useful and the total nominated capacity;
- 32° “injection capacity”: the capacity which can be injected into a storage facility;
- 33° “send-out capacity”: the capacity which can be drawn off from a storage facility;
- 34° “storage capacity”: the maximum amount of natural gas which can be injected into a storage facility and drawn off from it, with the exception of the buffer gas or cushion gas present in the storage facility which is required for the operational management of the storage;
- 35° “allocated gas”: that part of the gas flow at a measuring point which is allocated to a network user on the basis of the allocation agreement;
- 36° “network balance”: the balance which is attained in a transmission network, per balancing period, due to the amount of natural gas injected into the transmission network by the network users being equal to the amount of natural gas they draw off from it;
- 37° “balancing period”: the period within which the off-take of an amount of natural gas, expressed in units of energy, must be offset by every network user by means of the injection of a same amount of natural gas into the transmission network;
- 38° “tolerance value”: the value within which a network user, without being subject to any additional fee, may deviate, either in a positive or negative sense, from the nominated capacity and from the energy balance to be respected within the balancing period;
- 39° “system integrity”: any situation in respect of a transmission network or a transmission facility in which the pressure and the quality of the natural gas remain within the minimum and maximum limits laid down by the transmission company, so that the transmission of natural gas is technically secured;
- 40° “interoperability”: degree of exchangeability of natural gas within the transmission networks and between transmission companies;
- 41° “congestion”: any situation in which the demand for firm capacity exceeds the available capacity;
- 42° “saturation”: any situation in respect of a transmission network or a transmission facility in which any additional gas flow jeopardises the system integrity;
- 43° “degree of utilisation”: the ratio of the capacity nominated by the network user and the capacity allocated to him;
- 44° “supply pattern”: the network user’s behaviour in respect of the supply of natural gas, in terms of flow, volume and regularity, on an annual, weekly, daily and/or hourly basis;
- 45° “off-take pattern”: the network user’s behaviour in respect of the off-take of natural gas, in terms of flow, volume and regularity, on an annual, weekly, daily and/or hourly basis;
- 46° “main conditions”: the main conditions drawn up by a transmission company concerning access to its transmission network, as defined in Article 15/14, §2, second part, point 6, of the Gas Act;
- 47° “network code”: a standardised set of provisions and rules relating to the access to and use of the transmission network that makes an automation of the processing of the applications possible;
- 48° “primary market”: the market for transmission services which are traded directly by the transmission company ;
- 49° “secondary market”: all the transactions concerning capacity and flexibility which are effected elsewhere than on the primary market;
- 50° “confidential information”: individually identifiable data concerning an application from or the transmission for a network user which is communicated to the transmission company, either directly or indirectly, by the applicant or the network user, with the exception of the

information which is generally known to the public, other than by the unlawful agency of the transmission company;

51° "working day": any calendar day, with the exception of Saturdays, Sundays and statutory holidays;

52° "hub": any place where network users can physically make natural gas available with a view to selling it and given that these operations are logistically supported, from a technical and commercial point of view, by a service provider who inter alia ensures the observance of the transfers of ownership.

CHAPTER 2.- *General principles and main conditions*

Art. 2. §1. Every transmission company shall operate, maintain and develop its transmission network in a safe, efficient and economically sound manner. Without prejudice to the individual responsibility of the network user, stipulated in Article 52, the transmission company shall use all reasonable means in order to guarantee the good functioning of its transmission network, the maintenance of the system integrity and the realisation of the network balance within its transmission network.

§2. The transmission company may book and use capacity on the transmission network for its operational needs, in particular:

1° to make up network losses;

2° for the energy provisioning of the transmission network itself;

3° for blending and quality conversion;

4° to increase the amount of immediate flexibility offered.

§3. The transmission company may only buy natural gas in the framework of its operational needs. Without prejudice to its right to invoice a negative balance of the energy flexibility to the network user, the transmission company must not sell natural gas.

§4. As a departure from the aforementioned provision, the transmission company may sell natural gas on an exchange for natural gas. This possibility shall only apply to the extent that this natural gas was purchased in the framework of maintaining the system integrity, when all other means had proved to be inadequate.

Art. 3. §1. The transmission company shall operate the transmission network with consideration for interoperability at national and European level.

§2. To this end the transmission company shall:

1° strive, in consultation with the other transmission companies, for harmonisation in the field of gas quality, communication and interconnection procedures;

2° strive to conclude agreements with the transmission companies of transmission networks that connect to its own transmission network in order to manage the imbalances in the gas flows between the various different transmission networks;

3° consult the transmission companies of transmission networks that connect to its own transmission network when planning maintenance work and investments.

Art. 4. The transmission company shall make all useful capacity available to the network users.

The supply company shall conclude separate transmission contracts for the booking of capacity intended for non-eligible customers residing in Belgium and for distribution companies established in Belgium to the extent that they are not eligible for the deliveries to their non-eligible customers.

Art. 5. The transmission company shall meet the requirements of transparency, objectivity and fairness and shall refrain from any kind of discrimination between network users or categories of network users.

Art. 6. The transmission company shall manage its transmission network, organise the transmission of gas and offer transmission services in a way that meets the reasonable needs of the network users.

To this end:

1° the transmission company shall offer the network users all its transmission services separately;

2° the transmission company shall help the network users to respect the balance between the supplies and off-takes of natural gas, by developing flexibility services and organising the access to and use of any storage facilities it has;

3° the transmission company shall make it possible, without prejudice to Chapter 3, for a switch-over to be made from one entry point to one or more different entry points, without the network user having to pay the full price of two or more separate transmission contracts;

4° the transmission company may group the off-take points into off-take zones in order to promote transparency, accessibility and tradability;

5° the transmission company shall take account of the needs of the network users who use an exchange for natural gas;

6° the transmission company shall refrain from any obstruction of the trade in natural gas, especially via a hub;

The transmission company may not apply the provisions 2°, 3° and 4° of this article to the transit of natural gas.

Art. 7. At the entry points, the network user shall deliver natural gas that meets the contractually established quality requirements. Insofar as the network user has met the aforementioned requirements, the transmission company shall, at the off-take points, deliver natural gas that meets the contractually established quality requirements.

Art. 8. In addition to firm and non-firm capacity, the transmission company shall also offer interruptible capacity, both for the conveyance of natural gas and for the send-out thereof from storage.

Every day the transmission company shall offer a percentage as high as possible of the network-user-allocated but non-nominated firm capacity on the primary market as interruptible capacity for the following day.

Every day the transmission company shall offer a part of the available capacity on the primary market as firm capacity for the following day, as stipulated in the indicative transmission programme referred to in Article 9.

Art. 9. §1. The transmission company shall draw up an indicative transmission programme which contains the following elements, inter alia, with respect to conveyance and storage:

1° the firm, non-firm and interruptible capacities offered;

2° the capacity allocation rules applied;

3° the established tolerance values;

4° the various types of transmission contracts;

5° the duration of the standard transmission contracts.

§2. The indicative transmission programme shall be submitted by the transmission company to the Commission for approval.

§3. The indicative transmission programme shall be drawn up for a period of at least two years and shall be adjusted annually, inter alia on the basis of the congestion policy pursued by the transmission company, and referred to in Article 45.

§4. Both the durations of the transmission contracts and the way in which the available capacity is subdivided into firm, non-firm and interruptible capacity and the allocation rules reflect the existing demand in the market. The transmission company shall take account of the specific characteristics of the transmission services to which they relate and the specific needs of the categories of network users defined in accordance with objective and pertinent criteria.

Art. 10. §1. The transmission company shall draw up the main conditions governing access to its transmission network.

§2. The main conditions relate to:

- 1° the calculation methodology in respect of equivalent, useful and available capacity;
 - 2° the calculation methodology in respect of non-used capacity referred to in Article 47, §2;
 - 3° the capacity allocation rules and the way in which interruptible capacity is offered;
 - 4° the rules concerning the tradability of capacity and flexibility and the way in which this is established in the transmission contracts;
 - 5° the balance of the natural gas flows within the transmission network;
 - 6° the time unit and the tolerance values referred to in Articles 54 and 55;
 - 7° the rules concerning the pooling of imbalances by the network users and the contractual provisions linked thereto;
 - 8° the requirements concerning the quality of natural gas for the different entry points of the transmission network;
 - 9° the compliance programme referred to in Article 42, §2;
 - 10° the congestion policy and the contractual provisions linked thereto;
 - 11° the treatment of natural gas for the transmission company's own use and of the variances in the periodic energy balance sheet;
 - 12° the financial guarantees and the applicable rules concerning the liability of the transmission company or the network user, should they fail to fulfil their obligations;
 - 13° the conditions for the cancellation of a transmission contract, including any compensation.
- §3. When it draws up its main conditions, the transmission company shall limit as far as possible any disadvantages as regards capacities and flexibility services for supply companies with a smaller customer portfolio.

Art. 11. The transmission company may only bring its transmission network into service after its main conditions have been approved by the Commission.

Within six months following receipt of the main conditions proposed by the transmission company, the Commission shall inform the transmission company of its decision to approve or to reject the proposed main conditions.

In its decision to reject, the Commission indicates the points where the transmission company must adapt its main conditions.

If the Commission rejects the main conditions proposed by the transmission company, the transmission company shall transmit its adapted main conditions to the Commission within 75 calendar days following receipt of the decision to reject. Within 75 calendar days following receipt of the adapted main conditions, the Commission shall inform the transmission company of its decision to approve or to reject.

For a renewable period of six months, the Commission may impose provisional main conditions to be applied by the transmission company if it should fail to meet its obligations within the time referred to in the third section of this article or if the Commission has decided to reject the adapted main conditions.

Any changes to a transmission company's main conditions shall only come into force after these have been approved by the Commission, and shall be communicated to the network users.

The Commission, taking account of altered market circumstances or its evaluation of the market functioning, may order the transmission company to review and adapt its approved main conditions.

Art. 12. At the latest on 15 January of every year, the transmission company shall provide the Commission with an overview of the investments which it has made in its transmission network in the course of the past year and of the total use of the transmission network's capacity and the annual and the peak gas flows at the principal places in the transmission network, and shall provide a description of the development of the transmission services.

*CHAPTER 3. - Procedures and specific rules governing
the application for access to and use of the transmission network*

Data which the network users should furnish to the transmission companies

Deadlines within which the transmission companies should answer
applications for access to their network.

Section 1. - The automatic booking system

Art. 13. The transmission company shall develop an automatic booking system for capacity so that the network user can book capacity easily, rapidly and on daily basis, by electronic means.

Art. 14. A network user who wishes to make use of the automatic booking system should sign the network code drawn up by the transmission company in execution of Article 87.

Within two weeks following the date on which it receives a copy of the network code signed by the network user, if necessary accompanied by the documents mentioned in Article 19, points 2° and 4°, the transmission company shall give the network user a registration code which entitles him to use the automatic booking system.

Art. 15. A network user who makes use of the automatic booking system shall communicate the following data whenever he makes an application:

1° his registration code;

2° the firm, non-firm and/or interruptible capacity desired, determined per period;

3° the desired flexibility;

4° the starting time and the desired duration of the transmission contract;

5° information on the nature of the application, especially whether it concerns the replacement or extension and/or modification of an existing transmission contract, or a new transmission contract;

6° the amount of capacity and/or flexibility purchased on the secondary market, together with the relevant entry points and the period;

7° the entry and off-take point or off-take zone or, in such cases, the various entry and off-take points or off-take zones.

Art. 16. §1. The network user receives the result of the examination of his application via the automatic booking system, within 24 hours.

§2. If the result of this examination is positive, the network user shall have one working day, counting from the notification of the result, in order to confirm his application. Should the network user fail to react within the stated period, the application for booking shall lapse.

At the latest on the first working day after receipt of the confirmation referred to in §2, first section, the transmission company shall send the applicant a transmission contract, by electronic means, which establishes the allocated capacity together with the flexibility requested by the network user. Should the transmission company not have received the transmission contract signed by the applicant at the latest by the third working day after notification thereof, the transmission company may make the temporarily allocated capacity available to the market again.

§3. If the result of this examination is negative, the applicant shall be referred to the procedure for negotiated access to the transmission network, described in Chapter 3, section 2.

Art. 17. Without prejudice to the general schedule referred to in Article 16, the network code shall contain a specific schedule on the basis of which the network user can book capacity for the following day via the automatic booking system.

Section 2. - Negotiated access to the transmission network

Art. 18. A network user who does not wish to make use of the automatic booking system for capacity referred to in Article 13 or does not gain access to the transmission network in accordance with this system, shall apply for access to the transmission network on the basis of negotiations with the transmission company.

Art. 19. In his application for access to and use of the transmission network, the applicant shall provide the following data:

1° the identity of the applicant;

2° if the application comes from a supply company which must be licenced, a copy or proof of its supply licence;

3° information on the amount of natural gas that the customer has drawn off in the past year or will draw off during the first year in which he has access to the transmission network, together with the off-take pattern according to which this has been done;

4° if the application is submitted by an agent, proof of the latter's power of agency;

5° the nature and terms of the desired transmission services determined per period, in particular the desired firm and/or non-firm capacity, the interruptibility and the flexibility services;

6° the starting time and the desired duration of the transmission contract;

7° information on the nature of the application, especially whether it concerns the replacement or extension and/or modification of an existing transmission contract or a new transmission contract;

8° the amount of capacity and/or flexibility purchased on the secondary market together with the relevant entry point and the period;

9° the entry and off-take point or off-take zone, or, in such cases, the various entry and off-take points or off-take zones;

10° if the application concerns access to and use of an LNG terminal, the specifications of the LNG tanker, the supply and off-take pattern, a copy of all information documents and of the required licences and certificates insofar as the manager of the LNG terminal needs this in order to meet his statutory or contractual obligations;

11° if the application concerns access to and use of storage, the desired injection, storage and send-out capacity.

Art. 20. Within five working days after receipt of the application, the transmission company shall inform the applicant of the completeness or incompleteness of the application.

The transmission company shall provide the applicant with information and assist him in drafting and completing his application.

The application shall be deemed to be complete without further notice from the transmission company within the stated period.

Art. 21. Within ten working days of the declaration of completeness having been sent or from the date on which the application is deemed to be complete or, if additional data are required, within ten working days of the date on which the transmission company receives these additional data, the transmission company shall:

1° forward a proposal for a transmission contract to the applicant, if the access to the transmission network is possible;

2° inform the applicant and the Commission if access to the transmission network is denied on the grounds of Article 15/6, 15/7 or 15/8 of the Gas Act; any denial of access to the transmission network shall be motivated in detail;

3° inform the applicant and the Commission in the event of access to the transmission network only being possible on the condition that additional infrastructure is laid and further studies are carried out concerning the feasibility of the project.

Within one month counting from the aforementioned notification, the transmission company shall inform the Commission and the applicant of the duration of the study. If the Commission deems that this period unreasonable, it may, at the applicant's request, impose upon the transmission company a deadline within which it should carry out the study. The transmission company shall carry out the study and shall immediately notify the Commission and the applicant of its results. If the study confirms the project's feasibility, the transmission company shall send the applicant a proposal for a contract, together with the results of its study. The transmission company may request the applicant to pay for conducting the aforementioned study. In such a case, it shall forward a fee proposal to the applicant prior to carrying out the study. At the applicant's request, the Commission shall check whether this proposal is reasonable, taking account of the actual cost of the study.

Art. 22. If access to the transmission network is possible, the two parties shall sign the transmission contract. Without reaction from the applicant within ten working days of the notification of the proposal for a transmission contract, the application shall lapse.

Art. 23. The notifications referred to in this section shall be effected by courier, registered post, fax, ordinary letter or electronic messaging. These notifications shall be deemed to have been effected, in the case of a message by courier, on the date of receipt of the message, in the case of a letter sent by registered post, on the day after the date of receipt of the letter, in the case of an ordinary letter, on the day on which the letter is received, in the case of a fax or an electronic message, on the date of the confirmation of receipt of the fax or the electronic message.

Section 3. - Secondary market

Art. 24. The transmission company shall not obstruct the development and functioning of a secondary market for transmission services. If an exchange for capacity and flexibility exists, the transmission company shall support the tradability of capacity and flexibility services, in particular by creating an electronic connection between the automatic booking system and the exchange.

Art. 25. If the capacity at the entry points is not booked independently of the off-take points, the transmission company shall convert this capacity allocated to the network users into equivalent capacity that can be offered by the network user on the secondary market.

Art. 26. A network user who wishes to use capacity or equivalent capacity and/or flexibility purchased on the secondary market with discharge of the transferring party, shall request access to the transmission network by means of the automatic booking system referred to in section 1 of this chapter or via the negotiated access procedure referred to in section 2 of this chapter.

CHAPTER 4. - *Information which the transmission company must provide to the network user*

Section 1. - General information

Art. 27. The transmission company shall notify the network users of its main conditions for the access to and use of the transmission network, as approved by the Commission.

Regarding the compliance programme referred to in Article 42, only the external policy rules referred to in Article 42, §3, must be notified to the network users.

Art. 28. The transmission company shall notify the network users of its indicative transmission programme, referred to in Article 9.

Art. 29. The transmission company shall make detailed and comprehensive information available to the network users, more especially pertaining to:

- 1° all the services it offers;
- 2° the different kinds of transmission contracts;
- 3° the procedures necessary to implement the transmission contract;
- 4° the standard documents used to implement the transmission contract;
- 5° the definitions used in the transmission contract, the procedures and the standard documents;
- 6° the working of the booking system and the secondary market referred to in Chapter 3, sections 1 and 3;
- 7° the network code.

Section 2. - Information concerning the transmission network

Art. 30. The transmission company shall provide the necessary information to the transmission companies and distribution companies that connect to its transmission network in order to ensure that gas is carried in a safe and efficient manner.

Art. 31. The transmission company shall publish a description of its transmission network and informs the network users, at the latest on 30 September every year, of the circumstances determining the evolution in the useful capacity of the transmission network, such as, in particular:

- 1° the works which have been or will be carried out in the course of the current calendar year, and which are having or will have an effect on the availability of capacity;
- 2° the transmission network expansions which are planned to be brought into service during the coming calendar year;
- 3° the maintenance work planned for the coming calendar year and the estimated effect of these works on the availability of capacity.

Art. 32. The transmission company shall publish a description of its storage and LNG facilities and its facilities for blending and quality conversion. At least once a year the transmission company shall draw up a statement of the changes made to these facilities and provide information on the planned investments to be made during the coming year.

Art. 33. The transmission company shall make public the possible entry points.

At network user's request, the transmission company shall give the useful entry points for each off-take point and/or off-take zone.

Art. 34. §1. At a network user's request or via publication, the transmission company shall give the following information per entry point, on an indicative basis and, if necessary, in both directions, for a period of at least the coming two years:

1° the available and useful capacities;

2° the available operational capacity, thereby making use of the information obtained in application of Article 60;

3° the average gas flow and the peak load of the past year;

4° the requirements as regards gas quality and delivery pressure.

§2. This information shall be adapted whenever it undergoes any appreciable change, in particular further to the conclusion or termination of a transmission contract.

Art. 35. Without prejudice to Article 90, the transmission company shall provide the network user who so requests, in the framework of an additional service provision contract, with the information needed for the network user to determine and adjust his position in respect of balance and flexibility. The transmission company shall hereby take account of the chosen time unit referred to in Article 52.

Art. 36. The transmission company shall make the information referred to in Articles 27 to 35, with the exception of Articles 30 and 34, available by electronic means.

CHAPTER 5. - Preventive measures that should be taken by the transmission company in order to protect the confidentiality of commercial data pertaining to the network users

Art. 37. The transmission company may under no circumstances pass on confidential information to persons who are not in its employ. The transmission company may only use this information in order to enable access to and use of its transmission network.

The directors and employees of the transmission company, to the extent that they have access to confidential information, may not be employees of a supply company, either in a paid or unpaid capacity.

The employment contract of those members of staff of the transmission company who have access to confidential information should contain a proviso forbidding them to work for a supply company for a period of at least six months after termination of the employment contract.

Art. 38. An integrated transmission company may under no circumstances pass on confidential information to persons who are not employed in the transmission department of this company. The staff of the transmission department may only use this information in order to enable access to and use of its transmission network.

Art. 39. In execution of Articles 37 and 38, the transmission company shall draw up a set of standing rules and inform the Commission and its employees of these rules.

Art. 40. As a departure from Articles 37 and 38, the transmission company may impart confidential information to:

- 1° the Commission and the Energy Administration, or any other competent government body, in accordance with the provisions of the Gas Act and its implementing decrees;
- 2° the courts or arbitration bodies that have to rule on a dispute between the transmission company and a network user or an applicant, the legal advisers representing them before these bodies and the experts, if this is necessary for the transmission company's defence;
- 3° its statutory auditor and the employees employed in any accounting, legal or other department which is used by both the supply and the transmission department in an integrated transmission company, insofar as they are bound by the confidentiality rules that suitably guarantee the protection of the confidentiality of the information;
- 4° agents, contractors and subcontractors of the transmission company, insofar as they are bound by confidentiality rules that suitably guarantee the protection of the confidentiality of the information and insofar as there are no capital interests in their mutual relationship with supply companies or with one of their affiliated or associated enterprises.

Art. 41. The transmission company may use the confidential information brought to its attention by the network users for statistical purposes, provided that the statistical data disseminated by the transmission company does not enable identification of individual applicants or network users.

In the event of doubt, the Commission shall rule on the confidential nature of the information. The aggregated data concerning the entire national market, or geographical market segments thereof, are not confidential, even when there is only one market player.

*CHAPTER 6. - Measures aimed at preventing any kind of discrimination
between network users or categories of network users*

Art. 42. §1. The transmission company shall pursue an active internal and external policy of anti-discrimination and transparency.

To this end, the transmission company shall draw up a compliance programme containing adequate internal and external policy rules.

§2. The internal policy rules contain in particular:

- 1° the procedures to be respected by the employees of the transmission company in their contacts with network users;
- 2° the standing rules, drawn up in implementation of Article 39;
- 3° the rules pertaining to the treatment of questions and files of network users.
The internal rules may differ according to the category of employees they apply to.

§3. The external policy rules contain the principles of non-discrimination and transparency applied by the transmission company in its relations with suppliers, contractors and subcontractors, other service providers and network users.

Art. 43. The transmission company shall see to it that its affiliated or associated enterprises and, in the case of an integrated transmission company, its supply department:

- 1° comply with all the provisions listed in this decree concerning access to and use of its transmission network, like the other network users;
- 2° are subject to the tariffs and conditions for access to and use of its transmission network which are applied to the other network users.

Art. 44. Without prejudice to Article 6, the transmission company shall refrain from offering services related to the transmission of gas which could give rise to a conflict of interests and/or a discriminatory treatment of network users or categories of network users.

Art. 45. The transmission company shall pursue a pro-active congestion policy aimed at:

1° the optimal and maximum utilisation of all useful capacity;

2° the timely tracing of future saturation points.

The congestion policy is determining in the drawing up of the indicative transmission programme referred to in Article 9 and of the investment policy followed by the transmission company.

The transmission company shall inform the Commission timely of the results of the tracing process mentioned in point 2° above.

Art. 46. A network user shall not book more firm capacity than he needs for the execution of his upstream delivery and/or downstream supply contracts.

Without prejudice to Article 10, §2, point 12°, the network user shall offer the allocated firm capacity of which he temporarily has no need or of which he no longer has any permanent need, on the secondary market.

If a public exchange for capacity and flexibility, as referred to in Article 24, does not exist, or if the network user does not wish to offer his capacity via this exchange, the network user shall inform the transmission company, every time when he makes or changes an offer, of the quantity and the price of this offer. The transmission company shall publish this offer together with the offer of the primary market, as provided for in Article 34.

Art. 47. §1. The transmission company shall continuously monitor the actual use of allocated capacity by network users.

It shall keep a permanent register which, by selected unit of time, as mentioned in Article 52, §2, provides an overview of the allocated firm capacity and the actual use thereof per network user. For this purpose the non-firm capacity shall be converted into a firm capacity component and an interruptible capacity component.

§2. The transmission company shall determine the extent of the unused firm capacity per network user on the basis of any relevant criterion, and in particular the known supply and off-take patterns and the changes in the degree of utilisation.

The following firm capacity shall not be regarded as unused capacity if the network user is able to show that:

1° the allocated firm capacity falls within the scope of existing upstream delivery and/or downstream supply contracts;

2° the allocated firm capacity, in application of Article 46, first paragraph, has been transferred to one or more other network users with discharge of the transferring party;

3° the allocated firm capacity has been offered by the network user on the secondary market at a price no higher than either the regulated price or, when there is no regulated price, at a price no higher than the indicative price on the primary market;

4° the allocated firm capacity is necessary to meet public service obligations.

Art. 48. §1. In the event of congestion, the transmission company shall, without prejudice of Article 45, paragraph 3, provide the Commission with the following data:

1° the place and the probable duration of the congestion;

2° the applicants and network users concerned by the congestion;

3° per applicant concerned, the requested quantity of firm capacity that can't be allocated, together with the duration of the transmission contract wished for by the applicant;

4° per network user concerned, the quantity of unused capacity;

5° the measures taken to limit the congestion to a minimum;

6° the measures to be taken to remedy the congestion if possible;

§2. In the event of congestion, every applicant concerned shall demonstrate that he will actually use the capacity newly applied for. The applicant may demonstrate this with supply contracts. If the applicant is already a network user, account shall be taken, insofar as is applicable, of the degree of utilisation of the capacity already allocated to him on the basis of the existing contracts.

§3. On the basis of the data mentioned in §§ 1 and 2 of the present Article, the Commission shall take the necessary steps to ensure that the transmission company shall suspend the allocation of the unused capacity wholly or in part, to the extent that this is necessary to satisfy the new demand for capacity.

§4. The transmission company shall apply the aforesaid releases to the network users pro rata the extent of their respective unused capacity. The releases may only become effective forty-five days after notification by the Commission of its request to the transmission company, and this on the basis of the non-discrimination of network users.

The transmission company shall apply to the network users concerned a tariff which at least covers the costs and losses incurred by the transmission company further to application of the first paragraph. Pursuant to Article 15/5, §2 of the Gas Act, the transmission company shall submit this tariff annually to the Commission for approval.

§5. In the event of persistent congestion, the transmission company shall modify the capacity allocation rules mentioned in Article 9, §1, 2° and Article 10, §2, 2° in accordance with the existing demand on the market and taking account of the provisions mentioned in Article 11.

§6. The provisions of Article 46, first paragraph, Article 47 and Article 48 do not apply to transit contracts with zero flexibility and a duration exceeding 10 years, on the condition that these do not lead to a reduction of the transmission capacity available to Belgian gas users.

Art. 49. The transmission contract shall not contain any provisions which are discriminatory or which could obstruct market, functioning such as, inter alia:

1° provisions that oblige the network user to purchase, together with the transmission service, other services from the transmission company which are not necessarily linked with the transmission service;

2° provisions that prohibit the network user from purchasing other services from a transmission company other than the transmission company party to the transmission contract;

3° provisions that make the extension of the transmission contract possible;

4° without prejudice to Article 48, §2, provisions that render the establishment or preservation of the transmission contract dependent on the presentation of a supply contract.

Art. 50. The transmission contract shall not contain any provisions that could obstruct tradability, such as, inter alia:

1° provisions that prevent the total or partial transfer of allocated capacity without discharge of the transferring party;

2° provisions that, in the event of a transfer of capacity as referred to in point 1, require that the network user must notify the transmission company in advance of the party to which it wishes to transfer his allocated capacity;

3° provisions that, in the event of a transfer of capacity as referred to in point 1, require that the transmission company must agree to the transfer of the allocated capacity;

4° provisions that require that the transfer of allocated capacity shall only be possible to network users who have already concluded a transmission contract with the transmission company;

5° provisions that require that the content of the transmission contract should remain confidential, without prejudice to Chapter 5.

CHAPTER 7. - Minimum requirements regarding the administrative and operational separation of the functions of natural gas transmission and natural gas supply within the integrated transmission company.

Art. 51. §1. Any integrated transmission company shall only be allowed to bring its transmission network into service after the Commission has approved its organisation plan.

§2. This organisation plan shall lay down the rules governing the way in which and the lead times within which the administrative and operational separation of the transmission and supply departments of an integrated transmission company is organised.

§3. The procedures provided for in this organisation plan shall be designed to ensure that:

1° all applicants and network users are treated in a non-discriminatory manner, in accordance with Articles 5 and 42;

2° separate accounts are kept in the internal accounting system for the transmission, purchase and sale activities, and for any other activities;

3° the members of staff of an integrated transmission company gain insight, by attending adequate training and information sessions, into the importance of treating network users in a non-discriminatory manner;

4° the members of staff of an integrated transmission company are thoroughly aware of the consequences of the improper use of confidential information;

5° those members of staff in an integrated transmission company who have access to confidential information may not be transferred to the integrated transmission company's supply department before a period of at least six months has expired, during which they may not have any access to confidential information;

6° the buildings in which the supply and transmission departments are housed are physically separated;

7° the computer applications and the files of the transmission department are separate from the computer networks of the rest of the company and that all the transmission department's electronic communication and the system log-in are archived in full for five years on a protected data carrier.

CHAPTER 8. - Basic principles concerning the rights and obligations of the transmission companies and the network users in respect of access to and use of the respective transmission networks.

Section 1. - Network balance

Art. 52. §1. Without prejudice to Articles 53 to 55, the network user who has concluded a transmission contract with a transmission company shall ensure that, within the balancing period, an equal amount of natural gas, expressed in terms of units of energy, is injected into the transmission network as is withdrawn from it in the framework of the transmission contract.

§2. The transmission company shall determine the time unit of the balancing period on the basis of the following criteria:

1° without prejudice to Article 10, §3, any kind of discrimination between network users should be avoided;

2° the transmission company should be in a position to realise the system integrity and the network balance;

3° the flexibility services offered, insofar as they are available, should be sufficient to enable the network users to respect the network balance while supplying end customers residing in Belgium, taking account of the fact that a shorter time unit may increase the need for flexibility on the part of the network users;

4° the time unit should be determined taking account of the informatics and telecommunications technology used by the transmission company;

5° the time unit should be determined taking account of the availability and accuracy of the information to be supplied by the transmission company to the network user concerning nominations, renominations and his position as regards flexibility;

6° any obstruction of the market on account of overly complicated calculation methods or billing procedures should be avoided.

Art. 53. The transmission contract shall determine the tolerance values that the network user should respect in fulfilling his obligation laid down in Article 52, §1. The transmission contract shall also stipulate the tolerance values within which the network user may deviate from the nominations.

These tolerance values shall be established taking account of the technical characteristics of the transmission network and the supply and off-take pattern of the network users.

The tolerance values may vary in function of time, temperature, the available operational capacity and/or the difference between nominated and allocated capacity.

Art. 54. The transmission company shall offer flexibility services that make it possible for the network user to exceed the aforementioned tolerance values when supplying endcustomers residing in Belgium.

When determining the flexibility services that it offers, the transmission company shall take account of the technical characteristics of the transmission network and the necessities of the network users. The flexibility services shall be offered with an energy component and a capacity component.

Art. 55. The transmission company shall pool the imbalances of each network user per entry point.

If, applying Article 6, §2, 4°, the transmission company decides to group off-take points into off-take zones, it shall suffice that the network user respects a balance between the sum total of all his supplies in a particular off-take zone and the sum total of all his off-takes within the same off-take zone.

The transmission company shall make it possible for the network users, after individual pooling in implementation of §§ 1 and 2, to pool their imbalances among them per entry point.

Art. 56. The transmission company shall immediately notify the network user in the event of overruns which jeopardise the system integrity and/or disrupt normal service to other network users, and shall impose upon him the measures necessary to restore the balance.

Should the measures imposed by the transmission company fail to be observed, the transmission company may interrupt or reduce the natural gas flow to the network user in question.

The transmission company shall lift the reduction or interruption as soon as the network balance has been restored.

The provisions of this Article do not apply to contracts with zero flexibility. In these cases, as soon as the network user is in imbalance, the transmission company shall take every measure necessary to restore the network balance.

Art. 57. The gas company responsible for the management of the facilities for storage, blending, quality conversion and other facilities connected with the transmission network, shall, as an off-taking transmission company in the event of natural gas reception and as a delivering transmission company in the case of natural gas send-out, respect the tolerance values referred to in Article 53. Network users who enlist the services of the gas company

may at all times have recourse against the gas company for imbalances occasioned by the latter.

Section 2. - Nomination and renomination

Art. 58. The transmission contract shall contain the rules that must be observed in the event of nomination and renomination. The transmission company shall use the nominations as a basis for the planning and simulation of the transport of gas through its transmission network.

Art. 59. The network user shall nominate for every entry and off-take point, and as the case may be, for every category of end customers within the limits of the capacity allocated to him. A nomination and/or renomination is definitive once it has been confirmed by the transmission company.

Art. 60. The network user shall provide the transmission company with the following information:

1° weekly, for the following week, an estimate of the volume of natural gas to be transported per day;

2° daily, for the following day, an estimate of the volume of natural gas to be transported per time unit determined in implementation of Article 52.

Per entry point, the network user shall mention the supplier of the natural gas and the expected gas quality specifications. Per off-take point, the network user shall mention the natural gas customer.

Art. 61. On the basis of the information provided by the transmission company or the customer, the network user can carry out renominations. The transmission company shall make every effort to limit the duration of this procedure.

Art. 62. The transmission company shall verify, per entry point, whether the amounts of natural gas nominated by the network user and the supply companies pertaining thereto, tally with the data furnished by the delivering transmission company, taking account of Articles 3 and 30.

The transmission company shall verify, per off-take point, whether the amounts of natural gas nominated by the network user and the consumers pertaining thereto, are in accordance with the provisions laid down in the allocation agreement for natural gas drawn up in implementation of Article 64.

For the off-take points that are also entry points to a neighbouring transmission network, the transmission company shall verify whether the amounts of natural gas nominated by the network user and the consumers pertaining thereto, tally with the data supplied by the off-taking transmission company, taking account of Articles 3 and 30.

Art. 63. The transmission company shall notify the network user of the results of the verification referred to in Article 62, daily, for the following day. If this verification shows that the information provided by the network user is incorrect or incomplete, the network user shall take the necessary measures and shall provide the transmission company with the necessary additional information.

Section 3. - Allocation of natural gas

Art. 64. An allocation agreement for natural gas shall be concluded between the transmission company, the supply companies concerned and, as the case may be, the end consumer or distribution company.

With regard to transit, the transmission company shall conclude, at every point of interconnection with neighbouring transmission networks, an allocation agreement with the parties involved in the transit.

Art. 65. Without prejudice to Article 68, §2, the transmission company shall allocate the amount of natural gas delivered at the interconnection point on the basis of the nominations, the data provided by the delivering and off-taking transmission company, the actual measured amounts and the allocation agreement referred to in Article 64.

Art. 66. Without prejudice to the technical rules and regulations applicable to gas distribution, the transmission company shall allocate the amount of natural gas delivered at the off-take point on the basis of the actual measured amounts at the off-take point and the allocation agreement referred to in Article 64.

Art. 67. The transmission company shall provide the network user with, inter alia, the following information:

1° daily, for the previous day, per entry point and per time unit determined in implementation of Article 52, the volume of natural gas actually delivered by the network user, the average measured calorific value and the imbalance between the nomination and the volume of natural gas actually delivered;

2° monthly, for the previous month, per day and per time unit determined in implementation of Article 52, the volume of natural gas actually delivered by the network user per entry point and the volume of natural gas actually drawn off by the customer on the basis of verified measuring results together with the nominated amounts, the renominations and the imbalances, taking account of the tolerance values referred to in Article 53 and the flexibility requested by the network user. The transmission company may notify the network user of this information by means of the monthly invoice in implementation of Article 90.

Section 4. - Variances and failure to respect the network balance

Art. 68. The transmission contract shall contain the rules concerning:

1° variances from the natural gas specifications at the entry point;

2° variances from the natural gas specifications at the off-take point or off-take zone;

3° incorrect and incomplete information on supply companies and nominations at the entry point;

4° the exceeding of the allocated flexibility as regards capacity and energy at the off-take point or off-take zone.

§2. Without prejudice to Articles 62, 63 and 67, first paragraph, point 1°, the transmission company may not charge the network user for imbalances resulting from differences between the nominations made by the network users and the actual natural gas flow at the entry points, insofar as appropriate agreements have been entered into with all relevant operators of contiguous natural gas transmission networks and provided that the aforementioned differences fall within the limits established in these agreements.

Section 5. - Use of storage and LNG facilities

Art. 69. The transmission contract shall contain the conditions under which the network user may use the injection, storage and send-out capacity allocated to him with regard to the transmission company's storage and LNG facilities.

The reception, liquefaction, storage and regasification of natural gas shall be offered as separate LNG services.

Art. 70. The transmission contract shall contain the rules on network balance, nominations and renominations, allocation of natural gas, variances and failure to respect the network balance that should be observed by the network user with regard to the transmission company's storage and LNG facilities.

Section 6. - Interruptions and reductions

Art. 71. Without prejudice to Article 56, §2, the transmission company may only interrupt or reduce the natural gas flows if this is necessary in order to ensure the safe and efficient operation of the transmission network and/or to guarantee the system integrity. Without prejudice to any priority rules stemming from public service obligations imposed upon the holders of supply or transmission authorisations, the measures for the interruption or reduction of the transmission services shall only be permitted if they are reasonable, transparent and non-discriminatory.

The transmission company shall report all incidences of interruption or reduction of the natural gas flows in its transmission network, in a register specially established for this purpose.

The provisions of this Article do not apply to transmission contracts with zero flexibility.

Art. 72. The transmission company shall strive to ensure that when maintenance work is carried out, the normal operation of the transmission network is subject to as little disruption as possible.

To this end, the transmission company shall:

- 1° draw up a maintenance programme;
- 2° give the network users timely notice of the maintenance work;
- 3° take account, to as great a degree as possible, of the relevant maintenance work carried out at the network users, who shall inform it thereof;
- 4° take account, to as great a degree as possible, of the maintenance work carried out at the other transmission companies;
- 5° determine in advance the possible effect that the maintenance work will have on the transmission activities.

§2. Unless stipulated otherwise in the transmission contract, the planned interruptions or reductions of the gas flows shall be limited as far as possible to the periods and times that cause the network users least inconvenience.

Art. 73. A transmission company which becomes aware of an occurrence that could cause an interruption or reduction in the gas flows in its transmission network, shall inform the Commission and those network users who might be affected by the interruption or reduction, of this occurrence as quickly as possible, stating the foreseeable duration thereof.

If the natural gas flows are interrupted or reduced as a result of unforeseen circumstances, the transmission company shall promptly notify the Commission and the network users concerned, of the causes and the anticipated duration of this occurrence as well as the possible consequences thereof for the transmission services to it is provide.

Art. 74. §1. Without prejudice to Article 56, §2, in the event of interruption or reduction of the gas flows within the affected zone, the customers shall be subject to interruption or reduction in the following order, taking account of the operational circumstances:

- 1° the customers, for the interruptible capacity allocated to them;
- 2° the customers, for the non-firm capacity allocated to them, to the extent that the applicable provisions in this regard in the transmission contract so allow;
- 3° the direct end customers, for the non-firm capacity allocated to them;
- 4° the distribution networks, for the non-firm capacity allocated to them;
- 5° the direct end customers, for the firm capacity allocated to them;
- 6° the distribution networks, for the firm capacity allocated to them.

§2. The interruptions and reductions shall be effected proportionally for all network users of the same category, as referred to in §1. If this is not possible, lots shall be drawn to determine whose gas flows shall be interrupted or reduced first.

§3. Before firm capacity or the firm component of non-firm capacity is interrupted or reduced, the transmission company shall call upon the secondary market in order to buy back capacity. The Commission shall approve the maximum amount of money that the transmission company offers for this, and shall treat this as confidential information.

Section 7. - Measurements on the transmission network

Art. 75. The transmission company shall measure the quality of the natural gas at a sufficient number of judiciously selected places in the transmission network.

The transmission company shall measure, or oversee the accuracy of the measurement of the volumes of natural gas delivered and drawn off at every entry point and off-take point at the edges of its transmission network, and shall collect all these measurement data.

Art. 76. Per entry point at the edge of the transmission network, the transmission company shall determine at least the following parameters:

- 1° the volume of natural gas;
- 2° the calorific value;
- 3° the density of the natural gas;
- 4° the Wobbe index;
- 5° the pressure;
- 6° the temperature;
- 7° the other physical and chemical values that are stated in transmission contracts.

Art. 77. The transmission company shall use reliable measuring equipment for its measurements.

Taking into account all the relevant statutory obligations, national and international standards, the transmission company shall draw up the rules for:

- 1° the certification and periodic inspection of the measuring instruments;
- 2° the quality control and adjustment of the measuring instruments, both on line and off line;
- 3° the registration of the established variances, incidents and interruptions of the measurements and the corrective measures to be taken.

Art. 78. The transmission company shall determine the frequency with which the various parameters are to be measured. When choosing the measurement frequency, the transmission company shall take account of the time unit determined in implementation of Article 52.

After checking, all registered measuring results shall be turned into validated measuring results on a monthly basis.

Art. 79. §1. At least the following parameters shall be measured per off-take point in the transmission network, by or by order of the customer:

- 1° the gross volume of natural gas;
- 2° the pressure;
- 3° the temperature.

§2. Every measuring line shall moreover be equipped with a volume conversion device that makes it possible to calculate the normal volume on the basis of the measured gross volume

of gas and the measured pressure and temperature and a calculated compressibility factor on the basis of the reference gas composition.

§3. The measuring results of the volume conversion device, as stored in the remote measurement equipment, shall be used as a basis for determining the amounts delivered.

§4. The party carrying out the measurements referred to in this article shall follow the rules laid down by the transmission company in implementation of Article 77.

Art. 80. The transmission company shall allocate the gas quality and gas composition or shall calculate this for each off-take point on the basis of the gas quality and gas composition measured and registered by it at a sufficient number of judiciously selected places.

The gas composition and the calorific value as determined by the transmission company shall serve as a basis for the calculation of the exact energetic quantities delivered.

Art. 81. The network user may at any time delegate a representative to audit all measurements taken by the transmission company, as well as the related measuring procedures applied, and calculations and inspection operations carried out by the latter.

With regard to the measurements carried out by or by order of the customer, the transmission company shall be entitled to have the precision of the measuring equipment used inspected, and, if necessary, to request its calibration and adjustment.

Art. 82. The transmission company shall keep all its measuring results, per transmission contract, at the disposal of the network users concerned, considering the provisions of Article 90.

If the measurements referred to in Article 79 are not carried out by the transmission company, the customer or the third party designated by the customer shall send these measuring results to the transmission company, considering the relevant applicable provisions of the transmission contract.

Art. 83. If it is ascertained that the measuring results contain inaccuracies or in the event of the measuring equipment being taken out of service, the gas consumption shall be estimated, in joint consultation between the transmission company and the customer, on the basis of all data at the parties' disposal, and as from the date on which the inaccuracy was ascertained or the measuring device was taken out of service.

Section 8. - Connection procedure

Art. 84. §1. The connection agreement concluded between the transmission company and the network user or users concerned shall contain the rules concerning connection of the customer or customers concerned to the transmission network.

§2. These rules shall relate to:

- 1° the design of the gas reception station;
- 2° the location and construction of the transmission facility;
- 3° the connection procedure;
- 4° the bringing into service of the transmission facility;
- 5° the calibration and recalibration of the measuring equipment;
- 6° the registration of the measuring results;
- 7° the maintenance and inspection of the transmission facility;
- 8° the safety regulations to be observed by the manager of the transmission facility;
- 9° the conditions as regards supply pressure and gas quality.

Art. 85. The rules established in implementation of Article 84 shall remain applicable in full as long as the transmission facility is physically connected to the transmission network, whether or not the customer is drawing off natural gas.

Art. 86. The manager of the gas reception station shall give the transmission company free access to the gas reception station.

The transmission company shall be entitled to seal the gas reception station's measuring devices and valves. The manager of the gas reception station shall immediately notify the transmission company whenever these seals are broken.

Section 9. - Network code

Art. 87. The transmission company shall draw up a network code which shall contain, in particular, the following elements:

1° the provisions concerning the use and operation of the automatic booking system, in particular as regards the transmission services which can be applied for via the automatic booking system, and the relations with any secondary markets mentioned in Chapter 3, Sections 1 and 3;

2° the rules on capacity and flexibility offered on any secondary markets;

3° the capacity allocation rules;

4° the rules on congestion;

5° all rights and obligations mentioned in this chapter, together with the procedures and lead-times;

6° the way in which information and data are exchanged between the transmission company and the network user, taking account of the provisions of Articles 39 and 51;

7° the way in which data are exchanged by electronic means between the transmission company and the network user and the transmission companies of transmission networks that connect to its own transmission network, taking account of the provisions of Article 3.

Art. 88. §1. The network code shall be subject to the approval of the Commission and shall only enter into force after said approval has been given.

§2. The transmission company shall submit any proposal for amending the network code to the network users who have signed this code, for consultation. These network users shall be given at least one month, counting from the notification of the proposal for amending, to forward their comments on this to the transmission company. The transmission company shall submit the proposal for amending to the network code, accompanied by the comments from the network users, as the case may be, to the Commission for approval. The amendment to the network code shall only enter into force after this approval has been given.

Art. 89. Considering altered market conditions or its assessment of the market functioning, the Commission may order the transmission company to review and adapt the network code.

Within six months following receipt of the network code proposed by the transmission company, the Commission shall inform the transmission company of its decision to approve or to reject the proposed network code. In its decision to reject, the Commission indicates the points where the transmission company shall adapt its network code.

If the Commission rejects the network code proposed by the transmission company, the transmission company shall transmit an adapted network code to the Commission within 75 calendar days following receipt of the decision to reject. Within 75 calendar days following receipt of the adapted network code, the Commission shall inform the transmission company of its decision to approve or to reject.

For a renewable period of six months, the Commission may impose a provisional network code to be applied by the transmission company if it should fail to meet its obligations within

the time referred to in the third paragraph or if the Commission has decided to reject the adapted network code.

CHAPTER 9. - *Basic billing principles*

Art. 90. The transmission company shall send the network user a monthly invoice per transmission contract. Without prejudice to the information required by the VAT authorities, the transmission company's invoices shall mention:

- 1° the nature of every transmission service rendered;
- 2° the price formula per transmission service rendered and the value of any parameters and indices;
- 3° a detailed summary table per transmission service rendered, in particular a list of the renominations and measuring results;
- 4° the data referred to in Article 67, point 2°;
- 5° the invoicing date, the form of payment, the bank details, the currency unit and the terms of payment;
- 6° the interest rates applied in the event of the terms of payment being exceeded;
- 7° the degree of utilisation referred to in Article 47, §2.

Art. 91. The transmission company shall provide a statement of settlement per transmission contract, at the end of the transmission contract and whenever the network user so requests.

Art. 92. Both the transmission company and the network user shall provide each other with the data needed for the raising of the invoices, and shall do so in good time.

The transmission company shall keep the measuring data used for raising the invoice at the network user's disposal for a period of at least six months counting from the invoicing date. Should the invoice be disputed, this period shall be extended to at least six months after the date of definitive settlement.

Art. 93. If the transmission company asks the network user for advances or bank guarantees, these shall be in proportion to the anticipated invoice amount, bearing in mind the contractually stipulated terms of payment. The advances or bank guarantees may not be higher than the average price of the transmission services calculated over the period running from the rendering of the services to the payment of the invoices.

CHAPTER 10. - *Penalty clauses*

Art. 94. Violation of the provisions of this decree shall be punishable by a prison sentence of eight days to six months and a fine of 1,23 to 495,78 euro, or by one of these sentences only.

CHAPTER 11. - *Transitional provisions*

Art. 95. A transmission company which is already operating a transmission network on the date on which this decree enters into force must submit its main conditions to the Commission for approval, in accordance with Article 11, §1, at the latest two months after this decree enters into force.

As a departure from Article 11, the transmission company may operate its transmission network pending the approval by the Commission referred to in §1.

Art. 96. A transmission company which is already operating a transmission network on the date on which this decree enters into force must, at the latest two months after the approval of the main conditions in accordance with Article 95, point 1:

1° submit the indicative transmission programme to the Commission for approval, in accordance with Article 9, §2;

2° notify the Commission in writing of the conditions under which access is granted to the network users who are already using the transmission network on the date on which this decree enters into force.

Art. 97. A transmission company which is already operating a transmission network on the date on which this decree enters into force must submit the network code to the Commission for approval, in accordance with Article 88, §1, at the latest four months after the approval of the main conditions in accordance with Article 95, §1.

Art. 98. An integrated transmission company which is already operating a transmission network on the date on which this decree enters into force must submit an organisation plan, in accordance with Article 51, §1, at the latest four months after this decree enters into force.

CHAPTER 12. - *Various provisions*

Art. 99. §1. The provisions of Chapter 3, Section 1, as well as Article 26 to the extent that it refers to Chapter 3, Section 1, shall enter into force at the latest two months after the Commission's approval of the network code.

§2. Pending this, access shall be granted to the transmission network in accordance with Chapter 3, Section 2.

Art. 100. At the latest eight months after the approval of the network code, but no earlier than eighteen months after the date on which this decree enters into force, the transmission company shall offer capacity on the primary market every day for the following day, in accordance with Article 8, §§2 and 3.

Art. 101. Our Deputy Prime Minister and Minister for Mobility and Transport and our State Secretary for Energy shall be entrusted, each with regard to the aspects incumbent upon him, for the implementation of this decree.

Decreed in Brussels, 4 April 2003.

ALBERT

On the King's behalf :

The Deputy Prime Minister and
Minister for Mobility and Transport
Mrs I. DURANT

The State Secretary for Energy
O. DELEUZE